

การใช้ด้วแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่นเล็กเชิง/DD/MM/YYYY
เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ปริญญาพนธ์
ของ
นันทวัฒน์ ชุนชี

เสนอต่ออัยการศึกษาลัย มหาวิทยาลัยครินทร์กรีโนร์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

ตุลาคม 2546

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยครินทร์กรีโนร์

การใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

บทคัดย่อ

ของ

นันกวัฒน์ ชุนธี

เสนอต่อบันทึกวิทยาลัย มหาวิทยาลัยครินทร์วิร陀 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา^๑
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

๗๘๘๔ ๒๕๔๖

นันทวัฒน์ ชุนชี. (2546) การใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อพัฒนาจิต ศิริธรรมะ ในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปริญญาในพนธ. วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ. ประธานกรรมการ: ดร.วิภาส สลักษณ์ ชัวลลี กรรมการ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป จันวี

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อ หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับเพศของนักเรียนที่มีต่อจิตสาธารณะและเพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม กับกลุ่มที่ไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการ ศึกษา 2546 โรงเรียนวัดประยูรวุฒิวราษฎร์ เชตุธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่าง ง่าย แล้วจับสลากแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 1 ห้องเรียน ในแต่ละห้องสุ่มนักเรียนแบ่งเป็น เพศชาย 15 คน เพศหญิง 15 คน ได้ก่อตัวอย่างทั้งหมด 4 กลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยใช้ เวลาในการทดลองทั้งหมด 24 คาบ คาบละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หนังสือเรียนเล่มเล็ก เชิงวรรณกรรมที่มีตัวแบบบิจิดสาธารณะจำนวน 12 เล่ม สำหรับกลุ่มทดลอง และหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ที่ไม่มีตัวแบบบิจิดสาธารณะจำนวน 12 เล่ม สำหรับกลุ่มควบคุม

แบบแผนการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมแบบ 2 องค์ประกอบ (2 × 2 Factorial Design) เป็นแบบแผนที่มีการทดลองการใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็ก เชิงวรรณกรรม กับการไม่ใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม และตัวแปรเพศ สกัดที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมแบบสองทาง (Two – Way Analysis of Covariance)

ผลการวิจัยพบว่า

- ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม กับเพศที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- นักเรียนที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมจะมีจิตสาธารณะ สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- นักเรียนหญิงมีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

SYMBOLIC MODELING THROUGH LITERARY MINITEXT TO DEVELOP
THE PUBLIC MIND OF SECOND GRADE STUDENTS

AN ABSTRACT

BY

NANTAWAT CHUNCHEE

Presented in partial fulfillments of the requirements for the
Master of Sciences degree in Applied Behavioral Science Research
At Srinakharinwirot University
October 2003

Nantawat Chunchee.(2003) *Symbolic Modeling thorough Literary Minitext to develop the Public mind of Second grade students*. Master Thesis , M.Ed.(Applied Behavioral Science Research). Bangkok : Graduate School SriraKharinwirot University : Advisor Committees : Dr.Wiladlak Chuawanlee , Assist. Prof. Raddawan Kasemnet , Assist. Prof. Prateep Jinnge

The purposes of this research were to examine the interaction effects of symbolic modeling thorough literary minitext and sex on second - grade students' public mind and to study the effect of symbolic modeling thorough literary minitext on students' public mind.

Sixty second - grade students in the first semester of the 2003 academic year of Watprayurawongsawat School in Bangkok were randomly selected as participants in this study. They were later randomly assigned to an experimental and control groups with equal number of male and female students in each group. The experimental group was taught by using literary minitexts and the control group was taught by using other literary minitexts. Both groups were taught by the researcher for 24 periods with 50 minutes in each period. The data were analyzed by using Two – way Analysis of Covariance.

The results of the study indicate that :

1. There were no interactions between the symbolic modeling thorough literary minitext and sex on students' public mind at .05 significant level.
2. The students who received symbolic modeling thorough literary minitext scored higher on public mind than the students who did not.
3. Females had higher scores on public mind than males.

ปริญญาบัตร
เรื่อง

การใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ของ
นายันนท์ ชุนชี

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤษฎิกรรมศาสตร์ประยุกต์
ของมหาวิทยาลัยครินคринกรวีโรด

.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาภรณ์ หวานนท์)
วันที่ ๖ เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2546

คณะกรรมการสอนปริญญาบัตร

.....
(อาจารย์ ดร. วิลาสลักษณ์ ชัววัลลี)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สัตดาวัลย์ เกษมเนตร)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป จินเจ)

.....
(อาจารย์ ดร.พรวน บุญประกอบ)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อ้อมเดือน สมณณ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาอันพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพื่อได้รับความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.วิลาสลักษณ์ ชัววัลลี ประธานกรรมการที่ปรึกษา พศ.ลัดดาวลักษณ์ เกษมเนตร กรรมการที่ปรึกษา พศ.ประทีป จินเจ กรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อเสนอแนะและข้อคิด ตลอดจน การตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำวิจัย ด้วยความอาใจใส่และความกรุณา ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี่

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์มาลี เจริญชีพ อาจารย์ปฤชนา คงสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีขันหมาก ดร.ดารณี คำแหง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนงค์ รุ่งสุข ผู้ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขร่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ นายสำราญ เพือกพันธ์ ผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร อาจารย์ขวัญชัย เวชกามา ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพลับพลาชัย อาจารย์ประวิทย์ ศรีคณิตสรณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดประบูรังศาลา อาจารย์สันทัด ตันตระเสถียร ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนวัดประบูรังศาลา พร้อมทั้งคณาจารย์ทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกในการทดลองเครื่องมือ ขอบคุณนักเรียนทุกคน ที่ตั้งใจเรียนในขณะทำการทดลองครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณตามล แสงอรุณ คุณยายสำเนียง แสงอรุณ ผู้เป็นกำลังใจอันสำคัญสูงสุด คุณพ่อสำราญ ชุนชี คุณแม่สุนันท์ ชุนชี ผู้ให้กำเนิดและสนับสนุนด้านทุนทรัพย์และทรัพยากรต่าง ๆ คุณบริญญา ชุนชี ผู้ให้ที่พักในระหว่างการเข้ารับการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ตลอดระยะเวลา 3 ปี คุณภูวนภูรี วนิชยานนท์ ผู้ให้ความช่วยเหลือในการจัดพิมพ์และทำรูปเล่มหนังสือเรียนเล่มเล็ก เชิงวรรณกรรมและความหลากหลายด้านต่าง ๆ อาจารย์พิชญา พรมสมบัติ ผู้ให้ความช่วยเหลือด้านค่าสถิติ ต่าง ๆ คณาจารย์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข จักรวรดิ ที่เป็นกำลังใจ อาจารย์พงษ์พิพิธ นวนิล ที่อนุญาตให้ใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมสำหรับกลุ่มควบคุม คุณค่าบริญญาอันพนธ์ฉบับนี้ขอบชาบุพการี คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ด้วยความสำนึกรักในพระคุณยิ่ง

นันทวัฒน์ ชุนชี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
นิยามปฏิบัติการ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
สมมติฐานในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
จิตสาธารณะ.....	6
ความหมายของจิตสาธารณะ.....	6
ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัย.....	10
การปรับพัฒนาระบบทางปัญญา.....	10
ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาทางสังคม.....	12
หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม.....	17
ความหมายของหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม.....	17
วัตถุประสงค์การสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม.....	24
เพศกับการปลูกฝังจิตสาธารณะ.....	25
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	26
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	26
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	27
วิธีดำเนินการทดลอง.....	31
แบบแผนการวิจัย.....	31
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	36
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	39
อภิปรายผล.....	39
ข้อเสนอแนะ.....	41
บรรณานุกรม.....	43
ภาคผนวก.....	48
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	106

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	27
2 แสดงแบบแผนการวิจัยการทดลองการใช้ตัวแบบกับการไม่ใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม.....	31
3 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจิตสาธารณะภายหลังการทดลองของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ที่ได้รับและไม่ได้รับตัวแบบผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เมื่อใช้คะแนนก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม (Covariate variable).....	34
4 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนจิตสาธารณะภายหลังการทดลอง ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็ก เชิงวรรณกรรม เมื่อใช้คะแนนก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม (Covariate variable)...	35
5 แสดงแบบแผนการวิจัยการทดลองใช้ตัวแบบกับการไม่ใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม.....	37

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภาพแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ในลักษณะ Interaction	11
3 แผนภาพแสดงการทำหนดซึ่งกันและกันของปัจจัยทางพฤติกรรม (B) สภาพแวดล้อม (E) และส่วนบุคคล (P).....	12
4 แผนภาพแสดงกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ.....	13
5 แผนภูมิแสดงโครงสร้างของหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม.....	20
6 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการผลิตหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม.....	22
7 แผนภูมิแสดง 4 ขั้นตอนการเขียนลำดับเรื่อง	23

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นโลกที่ไร้พรมแดน มีการสื่อสาร ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร อย่างไรขึ้นมา จึงต้องมีการแข่งขันกันเพื่อนำทางด้านอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี รวมทั้งการแข่งขันทางการค้า มีค่านิยมทางด้านคุณธรรม จริยธรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่องทำให้เกิดภาวะขาดสมดุลทั้งทางจิตใจและวัฒนธรรม ดังกล่าวนี้ส่งผลทำให้สังคมไทยมีปัญหาสับซ้อนกันมากขึ้น อันส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างมาก ก่อให้เกิดปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม สังคมขาดความรับผิดชอบ ขาดความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง และรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม (กรมวิชาการ 2544:1) คนส่วนใหญ่มีความเป็นปัจเจกชนสูงไม่สนใจต่อเรื่องของส่วนรวมมากเท่ากับส่วนตัว ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ลืมถึงการยึดถือตนเองเป็นศูนย์กลาง มองข้ามความสัมพันธ์และความเกี่ยวโยงกันของธรรมชาติ และสร้างสิ่งรอบตัวทำให้เกิดการรับรู้ และมีความคิดว่าสิ่งของที่เป็นของสาธารณะนั้นเป็นทรัพย์สินของภาครัฐ หรือของราชการที่คนทั่วไปสามารถใช้ประโยชน์ได้ จึงคิดว่าตนเองสามารถนำมายใช้ประโยชน์ หรือร่วมใช้ประโยชน์โดยไม่ต้อง มีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแล ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยมใหม่ของคนไทย พฤติกรรมการแสดงออก ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของสังคม ได้มีผลทำให้คนไทยละเลย ไม่สนใจถึงเรื่องของส่วนรวม ดังจะเห็นได้จากในช่วงเวลาหลับปีที่ผ่านมาทั้งในเขตเมืองและชนบท เรามักจะประสบพบเห็นภาพของความเสียหาย ทั้งหมดที่มาจากทางสายตา พฤติกรรมเชิงทำลายล้าง หรือพฤติกรรมที่การปล่อยประโลม จนทำให้ทรัพยากรในสังคมและในชุมชนที่เป็นทรัพย์สินส่วนรวม อาทิ ตู้โทรศัพท์สาธารณะ บ้ายประกาศบริเวณที่รอดโดยสารประจำทางที่ถูกขัดขวาง ระเบียงหรือพื้นด้วยสีที่เป็นข้อความที่หยาบคาย การยึดพื้นที่ส่วนกลางสร้างรายได้ให้แก่ตนเอง อาทิ ใช้ห้องเก้าเป็นพื้นที่ค้าขาย การยึดพื้นที่ถนนเป็นที่จอดรถโดยเรียกเก็บเงิน ชายหาดหรือสถานที่ท่องเที่ยวที่เต็มไปด้วยขยะมูลฝอย การระบาดของน้ำเสียลงแม่น้ำที่ปราศจากการบำบัด (นิช เอียวศรีวงศ์ 2536 : 44 – 47) ลักษณะปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้แสดงถึงการขาดจิตสาธารณะ จิตสาธารณะมีนัยสองประการ ได้แก่ 1) ความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ ด้วยการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อสาธารณะสมบัตินั้น ๆ รวมไปถึงการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณะ สมบัติในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ 2) การเคารพสิทธิ ในการใช้สาธารณะสมบัติอย่างรับผิดชอบจึงหมายถึง การคำนึงถึงความอ่อนน้อมถ่อมตนในการใช้เช่นเดียวกัน จะต้องไม่มีสิ่งใดไว้เป็นของส่วนตัว และไม่ปิดกันโอกาสการใช้ประโยชน์ของผู้อื่น (ชาย โพธิสิตา 2540:14-15) จากปัญหาดังกล่าวจะเห็นว่าคนในสังคมขาดการมีจิตสาธารณะต่อส่วนรวม การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์จะพัฒนาจิตสาธารณะ โดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของมนุษย์ เป็นพื้นฐานในการอธิบายการสร้างรูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาจิตสาธารณะ

โดยรูปแบบที่นำมาใช้ในการพัฒนาจิตสาธารณะในครั้งนี้คือ การใช้ตัวแบบในหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เข้ามาร่วมพัฒนาจิตสาธารณะเพื่อให้เด็กสังเกต และกระทำพฤติกรรมตามตัวแบบ ซึ่งเป็นการทำให้เด็ก มีประสบการณ์ทางอ้อม การมีตัวแบบจะช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้เร็วขึ้นโดยธรรมชาติเด็กจะเรียนรู้จากการทำความ ผูกเหยี่ยวอยู่แล้ว เช่น การจัดสภาพการณ์ที่เอื้อต่อการเป็นตัวแบบที่ดี ก็จะทำให้ง่ายต่อการเรียนรู้และทำตาม และเมื่อเด็กทำตามตัวแบบได้เหมือนหรือเด็กว่าตัวแบบ ก็จะเสริมให้เด็กมีความเชื่อมั่นในการแสดงพฤติกรรมนั้น และเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ได้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2539) การพัฒนาจิตสาธารณะ ตั้งแต่วัยเด็กเป็นเรื่องสำคัญ เพราะเด็กจะต้องเติบโตไปเป็นกำลังของชาติในอนาคต ซึ่งวัยที่สมควรจะปลูกฝัง จิตสาธารณะช่วงหนึ่ง คือเด็กในวัย 8 – 9 ปี หรือเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นวัยที่มีพัฒนาการความ สามารถทางภาษา คิดเหตุผลต่าง ๆ จากการอ่านเอง รู้จักตัดสินใจ และใช้เหตุผลได้บ้าง เด็กวัยนี้ อ่านหนังสือได้มากขึ้น ชอบอ่านนิทาน นิยาย เช่นนิทานพื้นเมือง ผจญภัย สัตว์ป่าธรรมชาติ ต้นไม้ โดย ลักษณะแห่งวัยสามารถที่จะขยายประสบการณ์ของเด็กได้ และเป็นโอกาสเหมาะสมที่จะส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ได้อย่างดี (บันลือ พฤกษาวัน 2523) ในการศึกษาครั้งนี้จึงเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นกลุ่มทดลอง เพราะเป็นวัยที่มีความเหมาะสมในการพัฒนาจิตสาธารณะโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

- เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็ก เชิงวรรณกรรมกับเพศของนักเรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ
- เพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับกลุ่มที่ไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็ก เชิงวรรณกรรม

ความสำคัญของการวิจัย

- เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมจิตสาธารณะ ยังจะเป็นการปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนต่อไป
- ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อใช้ในการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดประยุรวงค์วาราส สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 4 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 147 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนวัดประยุรวงค์วาราส สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 สุ่มอย่างง่ายมา 2 ห้องเรียน จับฉลากเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 1 ห้องเรียน ในแต่ละห้องสุ่มนักเรียนเพศชาย 15 คน และเพศหญิง 15 คน ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 4 กลุ่ม จำนวน 60 คน

ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นดังนี้

กลุ่มทดลองที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

เพศชาย 15 คน เพศหญิง 15 คน

กลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

เพศชาย 15 คน เพศหญิง 15 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 การได้รับหรือไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

1.2 เพศ

1.2.1 ชาย

1.2.2 หญิง

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ จิตสาธารณะ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ตัวแบบสัญลักษณ์หมายถึงตัวแบบภาพ และตัวหนังสือที่นำเสนอทบทวนของตัวละครออกของเรื่องที่แสดงจิตสาธารณะ

2. หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม หมายถึงหนังสือที่มีขนาดเล็กที่นำมาใช้เพื่อเป็นสื่อพัฒนาจิตสาธารณะในระดับประถมศึกษาเป็นหนังสือประเภทนิทานมีภาพประกอบเป็นภาพการ์ตูนตัวละครมีพฤติกรรมแสดงให้เห็นสภาพชีวิตจริงตามเนื้อหาของการพัฒนาจิตสาธารณะ

3. การใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม หมายถึง การให้นักเรียนอ่านหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ที่สร้างโดยการวิเคราะห์ตัวแบบตามนิยามจิตสาธารณะแล้วให้นักเรียนตอบคำถามท้ายหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เพื่อตรวจสอบว่า�ักเรียนเกิดการเรียนรู้จากตัวแบบในแต่ละองค์ประกอบแต่ละตัวชี้วัด ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความคิดรวบยอดในแต่ละองค์ประกอบแต่ละตัวชี้วัด เพื่อตอกย้ำในเรื่องของการแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะรวมทั้งผลกระทบทางบวกที่ตัวแบบได้รับ ครูให้นักเรียนระบายน้ำเสียงเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสกระทำพฤติกรรมจิตสาธารณะตามที่นักเรียนได้เห็นจากตัวแบบ

นิยามปฏิบัติการ

จิตสาธารณะ หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มจิตสาธารณะพิจารณาได้จากความรู้ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะดังนี้ การหลีกเลี่ยงการใช้ หรือการกระทำที่ทำให้เกิดการช้ำดูเสียหายต่อของส่วนรวม การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล และการเคารพสิทธิในการใช้ของของส่วนรวม

การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ ทำให้เกิดการช้ำดูเสียหายต่อของส่วนรวม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการใช้หรือการกระทำที่จะไม่ทำให้เกิดความช้ำดูเสียหายต่อของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม ได้แก่ 1) การดูแลรักษาเมื่อมีการใช้แล้วมีการเก็บ และ 2) ใช้อย่างประหยัด และทะนุถนอม

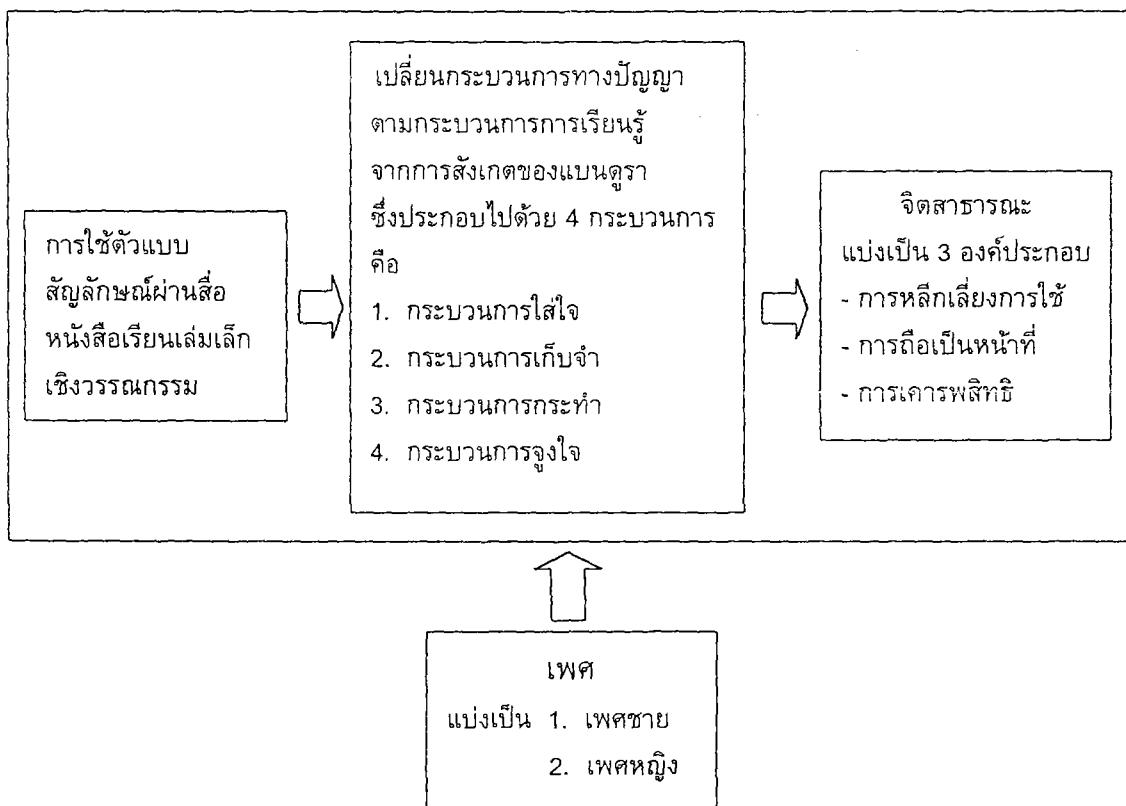
การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมุ่งปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวม ได้แก่ 1) การทำความหน้าที่ที่กำหนด และ 2) การรับอาสาทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม

การเคารพสิทธิในการใช้ของของส่วนรวม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึง 1) การไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง และ 2) เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม ไม่ปิดกั้นในการใช้ของบุคคลอื่น และการแบ่งปัน

จิตสาธารณะวัดโดยแบบบัวดจิตสาธารณะที่ผู้จัดสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบสถานการณ์ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ โดยสร้างครอบคลุมนิยามจิตสาธารณะ 3 องค์ประกอบ 6 ตัวชี้วัด แบ่งเป็นองค์ประกอบละ 10 ข้อ รวมจำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อ ค่าตอบเป็นตัวเลือกแบบมาตราประเมินค่า 3 ระดับ คือ “ทำทุกครั้ง ทำบางครั้ง และ “ไม่เคยทำเลย” ซึ่งจะให้คะแนนจาก 2 ถึง 0 คะแนน สำหรับข้อความทางบวก และให้คะแนนกลับกันสำหรับข้อความทางลบ นักเรียนที่ได้คะแนนสูงกว่า แสดงว่ามีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่มีคะแนนต่ำกว่า

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการให้กลุ่มตัวอย่างมีจิตสาธารณะสูงขึ้น โดยใช้แนวคิดพฤติกรรมปัญญา นิยม (Cognitive Behavioral Approach) เป็นพื้นฐานด้วยการปรับเปลี่ยน กระบวนการทางปัญญาของนักเรียน เพื่อให้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (จิตสาธารณะ) ตามความเชื่อของแนวคิด ที่ว่า กิจกรรมทางปัญญา มีผลต่อพฤติกรรม สามารถจัดให้มีขึ้นได้และเปลี่ยนแปลงได้ พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปอาจเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางปัญญา วิธีการเปลี่ยนแปลงทางปัญหานั้น ตามทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาทางสังคม (Social Cognitive Theory) ของแบนดูรา ได้เสนอว่าวิธีการหนึ่งที่สามารถใช้ปรับเปลี่ยนกระบวนการทางปัญญาคือการให้บุคคลเรียนรู้จากการสังเกต (Observational Learning) ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนสังเกตด้วยแบบที่เป็นตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ตามกรอบแนวความคิดที่นำเสนอต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 แผนภาพแสดงกรอบแนวความคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

- นักเรียนหญิงที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม จะมีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนชายที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียน เล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
- นักเรียนที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม จะมีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียน เล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อดังไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความหมายของจิตสาธารณะ
2. ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 การปรับพฤติกรรมทางปัญญา
 - 2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับหนังสือเรียนและเล็กเชิงวรรณกรรม
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับเพศกับการปลูกฝังจิตสาธารณะ

1. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความหมายของจิตสาธารณะ

จิตสาธารณะ (Public Mind) เป็นศัพท์ใหม่ที่เริ่มมีการใช้เมื่อ ၇ ไม่นานมา้นี้จากเอกสารต่าง ๆ ที่มีผู้ให้ความหมายไว้หนึ่ง พนับว่า มีการใช้คำที่แตกต่างกันออกไป ได้แก่ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม, จิตสำนึกต่อสังคม, ความสำนึกรักษาดูแลส่วนรวมหรือจิตสำนึกรักษาดูแลสาธารณะเป็นต้น ซึ่งคำเหล่านี้มีความหมายใกล้เคียงกันดังนี้

บรรทม มณฑ์ชิติ (2530) ได้ให้ความหมายของการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมในเชิงพุทธิกรรมว่า หมายถึง การอุทิศตนทำงานเพื่อสังคมและส่วนรวม

วิทยากร เชียงกูล (2521 : 253 - 258) กล่าวว่า สิ่งที่ทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกันนั้น เป็นค่าที่มีความหมายค่อนข้างกว้างมาก เพราะครอบคลุมทั้งสิ่งที่เป็นรูปธรรม อาทิ ทรัพย์สินหรือสิ่งของ สถานที่ พื้นที่ ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือที่มนุษย์ช่วยกันสร้างขึ้น และสิ่งที่เป็นนามธรรม อาทิ อำนาจหรือสิทธิของชุมชนและเสรีภาพ ความเสมอภาค หน้าที่ของพลเมืองและอำนาจของบุคคลในสังคมมองเห็นหรือให้คุณค่ากับสิ่งที่เป็นเรื่องของส่วนรวมไปในเชิงบวก คือให้คุณค่ากับสิ่งนั้นสูง ก็จะช่วยให้บุคคลมีพุทธิกรรมหรือแสดงออกต่อสิ่งดังกล่าวในรูปแบบที่เป็นที่พึงประถนทางของคนส่วนใหญ่ในสังคมรวมทั้งไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่ปัจเจกชนและสังคมโดยรวม อันจะช่วยให้สังคมมีความสงบสุขและร่วมบูรณะกัน หากว่าบุคคลมองเห็นหรือให้คุณค่ากับสิ่งที่เป็นเรื่องของส่วนรวมน้อยหรือเป็นไปในเชิงลบ ผลที่เกิดขึ้นก็ย่อมจะเป็นไปต่างกันขึ้น คือ อาจสร้างความเสียหายทำลายความสงบสุข หรือสร้างความขัดแย้งหรือก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคมโดยรวมได้

พรศักดิ์ ผ่องแฝ้า (2541) ใช้คำว่า “จิตสำนึก” จิตสำนึก (Consciousness) เป็นสภาวะจิตใจที่เกี่ยวกับความรู้สึก ความคิด ความปรารถนาต่าง ๆ สภาวะจิตใจดังกล่าวเกิดจากการรับรู้ ซึ่งมีความหมายเหมือนกับการรู้ตัว (awareness) อันเป็นผลจากการประเมินค่า การเห็นความสำคัญ ซึ่งเป็นสิ่งที่ได้มาจากการทัศนคติ (attitude) ความเชื่อ (beliefs) ค่านิยม (values) ความเห็น (opinion) ความสนใจ (interests) ของบุคคล คำว่า “จิตสำนึก” มีความหมายใกล้เคียงที่สุดกับคำว่า “ความเชื่อ” (beliefs) ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดจากการรับรู้และสัมพันธ์กันของประสบการณ์ของคน ทำหน้าที่ประเมินค่าของจิตใจว่า สิ่งใดเป็นสิ่งสำคัญ หากปราศจากความเชื่อประสบการณ์ต่าง ๆ ที่คนมีอยู่นั้น ก็จะอยู่เพียงในความทรงจำ ไม่มีส่วนใดมีความสำคัญเด่นชัดขึ้นมา แต่หากว่าประเมินค่าแล้วจะหนักถึงความสำคัญที่มีต่อสิ่งนั้นแสดงว่า จิตสำนึกถึงสิ่งนั้น ๆ

ของบุคคลได้เกิดขึ้นแล้ว จิตสำนึกของบุคคลเป็นสภาวะที่จิตใจก่อนการแสดงออกเชิงพฤติกรรมทางกายภาพของบุคคล การมีจิตสำนึกที่ดีต่อสิ่งหนึ่งไม่ทำให้คันต้องแสดงออกตามจิตสำนึกเสมอไป พฤติกรรมแสดงออกได้ๆ ของมนุษย์นั้นเป็นผลมาจากการ (1) ทัศนคติ (2) บรรทัดฐานของสังคม (3) นิสัย และ (4) ผลที่คาดว่าจะได้รับหลังจากการทำพฤติกรรมนั้น ๆ แล้ว

เดช สารานนท์ (2520 : 55) ได้ให้ความหมายว่า จิตสำนึกหมายความได้หมายทางด้วยกัน แต่ความหมายหนึ่งคือ ลักษณะของบุคคลที่ตอบโต้ต่อสิ่งที่อยู่รอบตัว ในอาการตระหนักรู้ สัมผัส ความรู้สึก ความคิด และการต่อสู้ด้วยแรงของตัวเองได้ หรือพูดง่าย ๆ ว่า คือ ลักษณะของบุคคลที่ทำอะไรลงไปอย่างไม่รู้ตัว ไม่ได้ใจอยู่ หรือทำลงไปในขณะที่เกิดอารมณ์ขึ้น หน้ามีดี ขาดสติยับยั้ง

จารา สุวรรณทัต (2525 : 11) ได้ให้ความหมายว่า ความสำนึกหมายถึง การรับรู้ หรือการที่บุคคลมีความรู้ในสิ่งต่าง ๆ การรับรู้หรือความสำนึกของบุคคลนี้ จะเป็นขั้นตอนของกระบวนการทางจิตหลายประเภท เป็นต้นว่า กระบวนการของภาระน้ำหนักตั้งแต่แรกเริ่ม กระบวนการเกิดทัศนคติ

อุบลรัตน์ เพ็งสถิตย์ (2524 : 284) ได้ให้ความหมายว่า ความสำนึก เป็นแรงควบคุมภายใน ซึ่งประกอบด้วยความรู้สึกนึกคิด ความละอายอันเป็นผลให้มีการกระทำการตามความสำนึก

มัลลิกา มัตตโก (2541 : 5) ให้ความหมายจิตสำนึกทางสังคมว่าเป็นการตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวม ร่วมกัน หรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกับตน

หฤทัย อาจปูร (2544 : 37) ให้ความหมายจิตสำนึกสาธารณะว่า หมายถึง ความตระหนักรู้ของบุคคลถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้เกิดความรู้สึกปราณາที่จะช่วยเหลือสังคมต้องการเข้าไปแก้ไขด้วยการณ์โดยรับรู้ถึงสิทธิ公民权 ไปกับหน้าที่ และความรับผิดชอบ สำนึกรู้สึกพลังของตนว่าสามารถร่วมแก้ไขปัญหาได้ และลงมือกระทำ เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาร่วมกันกับคนในสังคม

กนิษฐา นิภัตต์พัฒนา และคณะ (2541 : 8) ได้ให้ความหมายของ จิตสำนึกสาธารณะว่า เป็นคำเดียวกับคำว่า จิตสำนึกทางสังคม หมายถึง การตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน หรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกับตน

ศักดิ์ธัย นิรัญญา (2541 : 57) กล่าวว่าการมีจิตสำนึกสาธารณะ คือการมีจิตใจที่คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม คำนึงถึงความสำคัญของสิ่งอันเป็นของที่ต้องใช้ หรือมีผลกระทบร่วมกันในชุมชน เช่น ป่าไม้ ความสงบสุขของชุมชน

ชาญ โพธิสิตา (2543 : 14-15) ใช้คำว่า จิตสำนึกต่อสาธารณะบัตติ และให้ความหมายในเชิงพฤติกรรมไว้ว่าคือ การใช้สาธารณะบัตติอย่างรับผิดชอบ หรือ การรับผิดชอบต่อสาธารณะบัตติ ซึ่งมีนัยสองประการ ได้แก่ 1) รับผิดชอบต่อสาธารณะบัตติ ด้วยการหลีกเลี่ยงการใช้และการกระทำที่จะก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อสาธารณะบัตตินั้น ๆ รวมไปถึงการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนรวมในการดูแลสาธารณะบัตติ ในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ 2) การเดินทางสู่สาธารณะบัตติของผู้อื่น โดยการคำนึงว่าคนอื่นก็มีสิทธิในการใช้ เช่นเดียวกัน จะต้องไม่ยึดสาธารณะบัตตินั้นไว้เป็นของส่วนตัว และไม่ปิดกั้นโอกาสการใช้ประโยชน์ของผู้อื่นในงานวิจัยของ ชาญ โพธิสิตา (2543) ที่ทำการศึกษาจิตสำนึกต่อสาธารณะบัตติ โดยศึกษารูปแบบหนาคร ได้สรุปความเข้าใจของจิตสำนึกต่อสาธารณะบัตติหรือจิตสาธารณะไว้เป็นสองระดับ คือ

ระดับที่ 1 เป็นจิตสำนึกแบบที่บุคคลไม่ต้องทำอะไรมาก เพียงแต่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย หรือไม่ทำลายสาธารณะบัตติที่ตนใช้กัน ซึ่งเป็นการแสดงออกว่าบุคคลมีความเข้าใจว่าควรหรือไม่ควรปฏิบัติอย่างไร กับสาธารณะบัตติ

1. การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำ ที่จะทำให้เกิดความช้ำรุดเสียหายต่อของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มวัด ได้จาก
 - 1.1 การดูแลรักษา เช่น เมื่อใช้แล้วมีการเก็บรักษา
 - 1.2 ลักษณะของการใช้ เช่น มีการใช้อย่างประยัดมีการใช้สิ่งของส่วนรวมอย่างทะนุถนอม
 2. การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้จริงได้ จาก
 - 2.1 การทำความสะอาดที่ที่ถูกกำหนด
 - 2.2 การรับอาสาที่จะทำงานอย่างเพื่อส่วนรวม
 3. การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยไม่ยึดครองของส่วนรวมนั้น มากเป็นของตนเองตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้นวัด ได้จาก
 - 3.1 ไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง
 - 3.2 แบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสารารณะและการวัด

ในปัจจุบันการวิจัยเกี่ยวกับจิตสาธารณะยังมีจำนวนน้อย ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณเกี่ยวกับจิตสำนึกต่อส่วนรวมและสาธารณะมุ่งเน้นที่ศึกษาภัยนักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป และงานวิจัยเกี่ยวกับจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อมที่ศึกษาภัยนักเรียน งานวิจัยและการวัดจิตสำนึกและแนวคิดที่ใกล้เคียงกับจิตสาธารณะในประเทศไทย ได้แก่

ชาย โพธิสิตา และคณะ (2543 : บหคดีย่อ) ศึกษาเรื่องจิตสำนึกต่อสาธารณะมสมบัติ : ศึกษารณ์กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ศึกษาโดยใช้แบบทดสอบและแบบสัมภาษณ์ และการสังหารา เป็นกลุ่ม ชี้งแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามความขันดั้น ส่วนแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิ และการสัมภาษณ์แบบสังหารากลุ่มจากประชากรหลัก 3 กลุ่มอาชีพ คือ กลุ่มทำงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หรืองานสำนักงาน กลุ่มที่ทำงานรับจ้าง งานค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ ส่วนด้วย และกลุ่มนักศึกษาที่สูงกว่าระดับมัธยม ผลการศึกษาพบว่า ในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับสาธารณะมสมบัติ กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสำนึกต่อสาธารณะมสมบัติเป็นสองระดับ ระดับหนึ่ง เป็นจิตสำนึกแบบ “passive” คือ แบบที่บุคคลไม่ต้องทำอะไรมาก เพียงแต่ไม่ทำให้เกิดความเสียหายหรือไม่ทำลายสาธารณะมสมบัติที่ตนใช้ก็พอ อีกระดับหนึ่ง เป็นจิตสำนึกแบบ “active” คือบุคคลลงมือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันแสดงว่าเขามีความรับผิดชอบที่ดีต่อสาธารณะมสมบัติไม่ว่าจะใช้หรือไม่ใช้มันก็ตาม เช่น การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาสาธารณะมสมบัติที่ชำรุดเสียหายหรือการร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลรักษาสาธารณะมสมบัติ ในด้านภาพสะท้อนจิตสำนึกต่อสาธารณะมสมบัติ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดว่าคนกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่ใช้สาธารณะมสมบัติตัวอย่างความรับผิดชอบน้อยหรือแทนไม่มีความรับผิดชอบเลย ผู้ตอบส่วนใหญ่

มักมีแนวโน้มที่จะแสดงให้เห็นว่า ตนมีพฤติกรรมที่พึงประถนา ไม่ได้เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม ในด้านมาตรการเสริมสร้างจิตสำนึกต่อสาธารณะบดี กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการศึกษาในระบบโรงเรียนโดยสถาบันครอบครัวมีความสำคัญมากที่สุด ในขณะที่การศึกษาในระบบโรงเรียนมีความสำคัญน้อย การรณรงค์ทางสื่อ ควรจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีกลุ่มเป้าหมายที่เจาะจง มาตรการทางกฎหมายต้องเข้มงวด และถ้ามีโทษจะต้องลงโทษอย่างรุนแรง ตัวนัด้านนโยบายและบริหารจัดการ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามีความสำคัญน้อย

ฤทธิ์ อชาปูรุ (2544 : 103 – 104) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิตและความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง กับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษา พยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1,2,3 และ 4 สถาบันการศึกษาพยาบาลเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ จำนวน 510 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามภาวะผู้นำ แบบสอบถามรูปแบบการดำเนินชีวิต แบบสอบถามความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และแบบสอบถามการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล แบบสอบถามทั้งหมดเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ข้อคำถามมีทั้งทางบวกและทางลบ ถ้าความคิดเห็นและพฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงถึงความต้องการช่วยเหลือสังคม “ไม่เห็นแก่ตัวและลงมือกระทำเพื่อแก้ไขปัญหานั้นตามความสามารถของตนเอง” ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1. องค์ประกอบในส่วนจิตสำนึกสาธารณะ

- 1.1 ด้านความตระหนักรถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน
- 1.2 ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม
- 1.3 ด้านความรัก ความเอื้ออาทร และความสามัคคี
- 1.4 ด้านการรับรู้ ความสามารถในการผลักดันเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม

2. องค์ประกอบในส่วนพฤติกรรมที่แสดงการมีจิตสำนึกสาธารณะ

- 2.1 ด้านการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาในสังคม
- 2.2 ด้านการมีเครือข่ายในการทำกิจกรรมทางสังคม

ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มวิชาชีพ กลุ่มก้าวหน้า กลุ่มกิจกรรม กลุ่มสังคม ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองและสังกัดสำนักงานตำรวจนครบาล ต่างก็มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล สังกัดทบทวนมหาวิทยาลัย ภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร และรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มเก็บตัวมีความสัมพันธ์ทางลบกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์การมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสำคัญตามลำดับ ดังนี้ ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มก้าวหน้า รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรมและความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ $45.60 (R^2 = .456)$

ศิริ anne อุปัล (2541 : 40) ศึกษาการพัฒนาจิตสำนึกและความสามารถในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยใช้การสอนแบบโครงการ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหา แบบวัดจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม แบบสังเกตพฤติกรรมการแก้ปัญหา ตามขั้นตอนการสอนแบบโครงการ แบบประเมินความสามารถด้านปฏิบัติการแก้ปัญหาแบบโครงการและแผนการสอนที่เน้นการสอนแบบโครงการ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่อง ขยาย : การจัดการและการนำกลับมาใช้ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 การรับรู้ มีค่า น้ำหนักคะแนน 1 คะแนน ระดับที่ 2 การตอบสนอง มีค่าน้ำหนักคะแนน 2 คะแนน ระดับที่ 3 การเห็นคุณค่า

มีค่าน้ำหนักคะแนน 3 คะแนน และระดับที่ 4 การจัดระบบ มีค่าน้ำหนักคะแนน 4 คะแนน ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้ คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนก่อนเรียนได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 36.43 หลังเรียนเท่ากับ 43.43 ซึ่งคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คะแนนจิตสำนึกต่อ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พฤติกรรมการแก้ปัญหาของนักเรียนตามขั้นตอนการสอนแบบโครงการ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

รุ่งจิตร กองคำ (2541 : 44) ศึกษาจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแห่งวัย “สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา” ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการสร้างนิสัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการสอนโดยใช้กระบวนการสร้างนิสัย แบบวัดจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นแบบวัดที่กำหนด สถานการณ์และตัวละครให้ โดยมีตัวเลือก 4 ตัวเลือก แต่ละตัวเลือกแสดงระดับขั้นพัฒนา คุณลักษณะด้าน จิตพิสัย และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการ การ สร้างนิสัยมีจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

งานวิจัยเชิงปริมาณที่ศึกษาจิตสาธารณะ หรือจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อม สำรวจจะใช้แบบสอบถามมาคร ประเมินค่า ที่ให้ผู้ดูดอบรมรายงานว่าตนได้แสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะในระดับใด ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยวัดจิตสาธารณะ โดยแบบวัดแบบมาตราประมีนค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสถานการณ์ที่เกี่ยวกับพฤติกรรม การเมืองสาธารณะ โดยสร้างครอบคลุมนิยามจิตสาธารณะ 3 องค์ประกอบ 6 ตัวชี้วัด คำตอบเป็นตัวเลือก 3 ระดับ คือ “ทำทุกครั้ง ทำบางครั้ง และไม่เคยทำเลย” ซึ่งจะให้คะแนนจาก 2 ถึง 0 คะแนน สำหรับข้อความทางบวก และให้ คะแนนกลับกัน สำหรับข้อความทางลบ นักเรียนที่ได้คะแนนสูงกว่า แสดงว่ามีจิตสาธารณะมากกว่านักเรียน ที่มีคะแนนต่ำกว่า

2. ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ในการวิจัย

ในการพัฒนาจิตสาธารณะนั้นมีแนวทางที่หลากหลาย แต่ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้การพัฒนาที่ กระบวนการทางปัญญาเพื่อให้สัมผัติอพยุคติกรรม ในกระบวนการที่กระบวนการทางปัญญานั้นมีความเชื่อพื้นฐานที่ว่า กระบวนการทางปัญญา มีผลต่อพัฒนาการ กระบวนการทางปัญญาสามารถปรับเปลี่ยนได้ การปรับเปลี่ยน พฤติกรรมสามารถทำได้โดยการเปลี่ยนกระบวนการทางปัญญา ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการปรับเปลี่ยนกระบวนการทาง ปัญญาโดยใช้ ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาทางสังคมของแบบดูรา

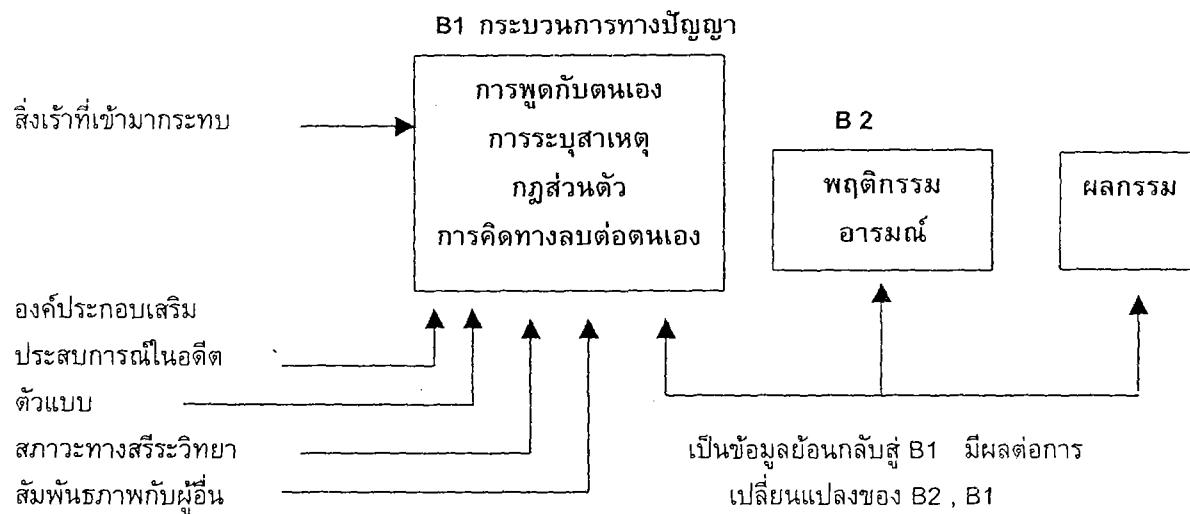
2.1 การปรับพัฒนาทางปัญญา

แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย มาโจนีย์ (ประเทือง ภูมิภาราค. 2540 : 256 ; อ้างอิงมาจาก Mahoney, 1974) กล่าวว่า การตอบสนองของบุคคลนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง แต่ทว่าขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม ที่รับรู้ ตัวแปรทางปัญญาหรืออาจจะเรียกได้ว่าตัวแปรที่อยู่ตรงกลางระหว่างสิ่งเร้า และการสนองตอบนั้นมีผล ต่อการสนองตอบของคนเราเป็นอย่างมาก นั่นคือ สิ่งเร้าเดียวกันอาจจะก่อให้เกิดการสนองตอบที่ต่างกัน ในขณะเดียวกันสิ่งเร้าที่ต่างกันอาจก่อให้เกิดการสนองตอบที่เหมือน ๆ กัน ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับเงื่อนไขในสภาพ แวดล้อมนั้น นอกจากนี้ลักษณะของพัฒนาการที่ถูกกระตุ้นทางสรีระก็อาจจะเกิดขึ้นโดยที่เราไม่สามารถสังเกตเห็น สิ่งเร้านั้นได้ จากแนวความคิดที่ว่าตัวแปรภายในบุคคลมีผลต่อพัฒนาการที่บุคคลแสดงออกการปรับพัฒนา โดยอาศัยแนวคิดดังกล่าวจึงเรียกว่าการปรับพัฒนาทางปัญญา (Cognitive Behavior Modification หรือ CBM) การปรับพัฒนาทางปัญญานี้ ตอบสนับ (ประทีป จินธ์. 2540 : 128 ; อ้างอิงมาจาก Dobson, 1998)

“ได้รวมหลักพื้นฐานไว้ 3 ประเด็นคือ การเปลี่ยนตัวแปรทางปัญญาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น อุบัติพื้นฐานความเชื่อต้องเป็นี้

1. กระบวนการทางปัญญา มีผลต่อพฤติกรรม
2. กระบวนการทางปัญญาสามารถรับรู้เปลี่ยนได้
3. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสามารถกระทำได้โดยการเปลี่ยนกระบวนการทางปัญญา

ซึ่งแนวคิดการปรับพฤติกรรมทางปัญญาจะมุ่งที่การเปลี่ยนแปลงทางปัญญา เพื่อที่พฤติกรรมภายนอก จะได้เกิดการเปลี่ยนแปลง (ประเทือง ภูมิภัทรคาม. 2540 : 256 ; อ้างอิงมาจาก Mahoney, 1974) ส่วนเรื่อง ของความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า กระบวนการทางปัญญา พฤติกรรมและอารมณ์ และผลกระทบนั้น แนวคิด ของกลุ่มพฤติกรรมทางปัญญานิยมมีความเห็นตรงกันว่า การรับสิ่งเร้าเข้าไปจัดกระทำในกระบวนการทางปัญญา ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมและอารมณ์ต่อสิ่งเร้านั้น ๆ ซึ่งอาจจะพิจารณาลักษณะความสัมพันธ์ของกระบวนการทาง ปัญญา พฤติกรรมและอารมณ์ ในลักษณะที่เป็นการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Interaction) กล่าวคือ บุคคลแสดงพฤติกรรมภายนอกด้วยการชี้แนะ (Prompting) จากกระบวนการทางปัญญา และในขณะเดียวกัน พฤติกรรมภายนอกที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการทางปัญญาด้วยโดยความเชื่อที่รวมเอาภาวะทางจิตใจ (Psychological Events) ไว้กับกระบวนการทางปัญญาและรวมภาวะทางสรีรวิทยา (Physiological) ไว้กับ พฤติกรรมภายนอก จากแนวโน้มที่ต้องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมภายนอกหรือกระบวนการทางปัญญา ก็สามารถ ใช้วิธีการใดๆ ก็ได้แล้วแต่ผู้บำบัด ดังนั้นตามแนวคิดนี้วิธีในการเปลี่ยนพฤติกรรมภายนอกจึงเปิดกว้างมาก ซึ่งจะนำทฤษฎีการเรียนรู้มาใช้ หรือนำแนวคิดใดๆ มาใช้ก็ได้ เพราะถ้าสามารถทำให้กระบวนการทาง ปัญญาเปลี่ยนแปลงแล้ว ก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมภายนอกในที่สุด ความสัมพันธ์ของกระบวนการทางปัญญา กับพฤติกรรมและอารมณ์แบบมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) แสดงได้ดังภาพประกอบ 2

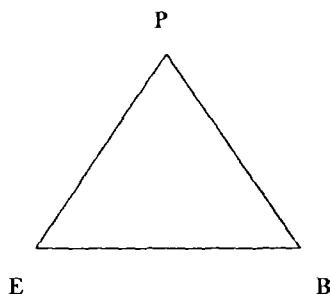
ภาพประกอบ 2 แผนภาพความสัมพันธ์ในลักษณะ Interaction (ดาวรรณ ตั้งปินตา : 2534 พัฒนามากจาก Kalish : 1981)

อัลลิส (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษีด. 2541 อ้างอิงมาจาก Ellis ,1979) ได้เสนอเทคนิควิธีการหลากหลาย ในการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางปัญญา ได้แก่ การใช้วิธีตั้งค่าความโดยยึดข้อมูลเชิงประจำนัยและเหตุผล ทางวิทยาศาสตร์ การบันทึกความคิดของตนเอง การใช้การบำบัดโดยหนังสือ การใช้จินตนาการ การฝึก ผ่อนคลาย การวางแผนไปในแนวนการกระทำ การฝึกทักษะ การเล่นบทบาทสมมติ และการใช้ตัวแบบ ซึ่งเป็นวิธี ที่จะนำมาใช้จัดการกับความคิด อารมณ์ และพฤติกรรม หรือเรียกว่า เป็นการปรับพฤติกรรมทางปัญญานั้นเอง

ซึ่งทฤษฎีที่ผู้วิจัยสนใจ นำมาใช้ในการปรับเปลี่ยนกระบวนการทางปัญญา ได้แก่ การเรียนรู้จากการสังเกตในทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาทางสังคมของแบบดูรา ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอต่อไปนี้

2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory)

ตามแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม แบบดูรา เชื่อว่าพฤติกรรมของคนเรานั้น ไม่ได้เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากปัจจัยทางสภาพแวดล้อมแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่ว่าจะต้องมีปัจจัย ส่วนบุคคล (ปัญญา ชีวภาพ และสิ่งภายในอื่น ๆ) ร่วมด้วย และการร่วมของปัจจัยส่วนบุคคลนั้นจะต้องร่วมกันในลักษณะที่กำหนดซึ่งกันและกัน (Reciprocal Determinism) กับปัจจัยทางด้านพฤติกรรมและสภาพแวดล้อม (สมโภชน์ อุ่ยมสุภาษิต, 2541 : 48)

ภาพประกอบ 3 แผนภาพแสดงการกำหนดซึ่งกันและกันของปัจจัยทางพฤติกรรม (B) สภาพแวดล้อม (E) และส่วนบุคคล (P) ซึ่งได้แก่ ปัญญา ชีวภาพ และสิ่งภายในอื่น ๆ มีผลต่อการเรียนรู้และการกระทำ

ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาทางสังคมของแบบดูรา ได้มุ่งเน้นว่าการเปลี่ยนกระบวนการทางปัญญาส่งผลต่อพฤติกรรม โดยแบบดูราได้เสนอวิธีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางปัญญาให้หลายวิธี ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเปลี่ยนกระบวนการทางปัญญา ด้วยการให้กลุ่มตัวอย่างเรียนรู้โดยการสังเกต(Observational Learning) จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ของแบบดูรา โดยเชื่อว่าการเรียนรู้ส่วนใหญ่ของคนเรานั้นเกิดขึ้นจากการสังเกตจากตัวแบบ ซึ่ง ฟิ舍อร์และโกชรอส (สมโภชน์ อุ่ยมสุภาษิต, 2541 : 50 – 51 อ้างอิงมาจาก Fischer & Gochros, 1981) ได้สรุปหน้าที่ของตัวแบบออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) ทำหน้าที่สร้างพฤติกรรมใหม่ 2) เสริมพฤติกรรมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น และ 3) ทำหน้าที่ยับยั้งการเกิดของพฤติกรรม

การเรียนรู้จากการสังเกต (Observational Learning)

แบบดูรา (ประทีป จินต์. 2540 : 96 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1986) มีความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงความคิด หรือการเรียนรู้ของบุคคลส่วนใหญ่เกิดจากการสังเกตตัวแบบ ทั้งนี้ เพราะตัวแบบเป็นสิ่งที่สามารถถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกได้พร้อม ๆ กัน และเนื่องจากคนเรานั้นใช้ชีวิตในแต่ละวันในสภาพแวดล้อมที่แอบ ๆ ดังนั้นการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ของสังคมจึงผ่านมาจากการของผู้อื่นโดยการได้ยินและได้เห็นโดยไม่มีประสบการณ์ตรงมาก่อน เกี่ยวข้อง คนส่วนมากรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของสังคมโดยผ่านสื่อทั้งสิ้น

กระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ

แบบดูรา (ประทีป จินต์. 2540 : 102 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1986) ได้เสนอกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในกระบวนการทางปัญญาของบุคคล หลังจากที่บุคคลได้สังเกตตัวแบบแล้วว่ามีด้วยกัน 4 กระบวนการ คือ

กระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตมีแผนภาพกระบวนการดังนี้

ภาพประกอบ 4 แผนภาพแสดงกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ

จากปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการเรียนด้วยการสังเกตตัวแบบ ซึ่งสามารถสรุปเป็นกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ (ประทีป จินเจ. 2540 : 97 - 101 ; อ้างอิงมาจาก Bandura, 1986) ประกอบด้วย 4 กระบวนการ ดังนี้

- กระบวนการใส่ใจ (Attentional Process) เป็นกระบวนการรับรู้ลักษณะสำคัญ ๆ ของตัวแบบ โดยการสังเกต และสามารถสรุปรวมสิ่งที่รับรู้มาได้อย่างเป็นขั้นตอน สิ่งที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการของความใส่ใจในการเรียนรู้ด้วยการสังเกต ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะของผู้สังเกตในการรับรู้ การรวมรวม และการแปลความหมายสิ่งที่ได้สังเกต อันเป็นผลมาจากการแสดงการณ์เดิมของผู้สังเกต และปัจจัยเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ตัวแบบ เป็นลักษณะหรือการแสดงออกของตัวแบบที่แปลงหรือดูดความสนใจ มีความชัดเจน หรือมีความซับซ้อนของแม่นยำ เป็นต้น

2. กระบวนการเก็บจำ (Retention Process) เป็นกระบวนการของการจำอันเกิดจากการรวมพฤติกรรมของตัวแบบที่ได้สังเกตไว้ทุกครั้ง การเก็บจำมี 2 ปัจจัยหลักคือ ปัจจัยที่เป็นการเก็บจำ และปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะของผู้สังเกต จะการทำในรูปลักษณ์ ซึ่งกระบวนการในการสร้างสัญลักษณ์นี้ จะช่วยให้พฤติกรรมของตัวแบบได้ แม้ว่าจะได้เห็นตัวแบบในระยะเวลาอันสั้น

3. กระบวนการกระทำ (Production Process) เป็นกระบวนการดัดแปลงสัญลักษณ์ซึ่งเป็นตัวแบบพฤติกรรมมาเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสม มีปัจจัยหลัก 2 ปัจจัยคือ ปัจจัยที่เป็นการกระทำ และปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะของผู้สังเกต เมื่อนุ่มนวลมีข้อมูลที่เป็นสัญลักษณ์อยู่ในความจำแล้ว จะมีการแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นออกมากายหลังได้ ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกมากในครั้งแรกๆ อาจจะยังไม่ถูกต้องที่เดียว เพียงแต่แสดงให้ใกล้เคียงกับพฤติกรรมของตัวแบบเท่านั้น แล้วค่อยๆ ปรับแก้ไปพฤติกรรมของตนเองจนกว่าจะได้รับผลที่พึงพอใจ

4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) เป็นกระบวนการที่แสดงให้เห็นถึง ความแตกต่างระหว่างความรู้ที่ได้รับมากับการแสดงออก ใน การเรียนรู้ทางสังคมนั้นบุคคลไม่อาจแสดงออกได้ตามที่รับรู้มาทั้งหมด แต่จะทำการตามตัวแบบนั้นพฤติกรรมของตัวแบบที่จะก่อให้เกิดผลดีต่อตนเอง มากกว่าเลือกในทางที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเอง และจะประเมินค่าของตัวแบบโดยการรับเอาสิ่งที่ตนพึงพอใจ และไม่ยอมรับสิ่งที่ตนไม่พึงพอใจ ดังนั้น องค์ประกอบอีกประการหนึ่งในการใช้ตัวแบบดังมีการจูงใจโดยการให้รางวัลหรือการเสริมแรงทางบวก เพื่อกระตุ้นให้ผู้สังเกตแสดงพฤติกรรมการทำตามตัวแบบของมา และเป็นการเสริมให้พฤติกรรมนั้นเกิดมากยิ่งขึ้น

ประเภทของตัวแบบ

อาจแบ่งประเภทของตัวแบบได้ 2 ประเภท คือ

1. ตัวแบบที่มีชีวิตจริง (Live model) คือ ตัวแบบที่มีชีวิตซึ่งผู้สังเกตสามารถปฏิสัมพันธ์หรือสังเกตโดยตรงโดยไม่ต้องผ่านสื่อหรือสัญลักษณ์อื่น ตัวอย่างของตัวแบบที่มีชีวิตจริง เช่น พ่อแม่ครัวและลูกของ ให้ลูกเห็น ครูทำงานเป็นระเบียบให้นักเรียนเห็น นักเรียนเห็นเพื่อนขยันอ่านหนังสือและทำแบบฝึกหัดมีผลทำให้ผลการเรียนดี นักเรียนคนนั้นจึงขยันอ่านหนังสือและทำแบบฝึกหัดตามอย่าง บุคคลเห็นผู้อื่นแสดงเรื่องราว แล้วมีสุขภาพทุรorial และสังคมรังเกียจไม่มีครอบครัวจึงไม่แสดงเรื่องราว เป็นต้น แบบดูรา (ประทีป จินเจริญ 2540 : 97 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1975) ให้ความสำคัญกับการเป็นตัวแบบที่มีชีวิตจริง เพราะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเสริมสร้างพฤติกรรมใหม่

ข้อดีของการเสนอตัวแบบที่มีชีวิตจริง

1. ตัวแบบจริงทำให้ผู้สังเกตสนใจและเลียนแบบได้ถูกวิเคราะห์อื่น เพราะตัวแบบประเภทนี้มีความใกล้เคียงหรือเหมือนกับสภาพจริงมากที่สุด

2. การเสนอตัวแบบที่มีชีวิตจริงสามารถปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสภาพภารณ์ได้ข้อจำกัดของการเสนอตัวแบบที่มีชีวิตจริง

1. การฝึกตัวแบบให้แสดงพฤติกรรมที่มีขั้นตอน และแสดงอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้สังเกตกระทำตามนั้นเป็นเรื่องยาก ตัวแบบแสดงไม่สมจริง ผู้สังเกตอาจไม่สนใจที่จะทำความเข้าใจด้วยตัวแบบพฤติกรรมของตัวแบบนั้น

2. ในระหว่างดำเนินการเสนอตัวแบบที่มีชีวิตจริง หากมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้นอาจต้องระงับการดำเนินการ ทำให้เสียเวลาการดำเนินการใหม่ หรืออาจทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้อีก เช่น ขณะที่ให้ผู้สังเกตดูตัวแบบจับสุนัข ลูบหัวและลูบหลังสุนัข เพื่อให้ผู้สังเกตลดความรู้สึกกลัวสุนัข ถ้าระหว่างดำเนินการเสนอตัวแบบดังกล่าว สุนัขเกิดตกใจอะไรขึ้นมา และกระโดดและแห่ด้วยเสียงอันดัง อาจจะทำให้เด็กรู้สึกกลัวสุนัขยิ่งขึ้น หรือความกลัวยังไม่ลดลง และอาจไม่ยอมเข้าร่วมในการดำเนินการ ครั้งต่อไปอีก เป็นต้น

2. ตัวแบบสัญลักษณ์ (Symbolic model) เป็นตัวแบบที่ที่เสนอผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือ การศึกษา วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น มุ่งเน้นปัจจัยเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ผ่านสื่อเหล่านี้ทั้งที่เป็นรูปธรรม เช่น การแต่งกาย การใช้สินค้า การแสดงออกปักษิริยาต่าง ๆ และที่เป็นนามธรรม เช่น ความเชื่อ ค่านิยม เจตคติ เป็นต้น แบบดูร่า (ประทีป จันทร์. 2540 : 97 ; อ้างอิงมาจาก Bandura, 1975) เห็นว่าตัวแบบสัญลักษณ์เป็นตัวแบบที่จะมีอิทธิพลต่อมนุษย์มากขึ้น เพราะการเผยแพร่ตัวแบบอย่างกว้างขวาง ทำให้บุคคลได้รับประสบการณ์จำนวนมากผ่านตัวแบบสัญลักษณ์ทางสื่อมวลชน ตลอดจนเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้มนุษย์สามารถเก็บภาพการกระทำพฤติกรรมหลาย ๆ อย่างที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มาศึกษาแบบภาพต่อภาพได้อย่างละเอียด เช่น ตัวแบบที่เกี่ยวกับการสาธิตการเล่นกีฬา ฯลฯ

ข้อดีของการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์

1. ตัวแบบเพียงด้วยวิชาสามารถก่อให้เกิดการทำตามตัวแบบพฤติกรรมแก่บุคคลได้เป็นจำนวนมาก อย่างพร้อมเพรียงกันในหลาย ๆ สถานการณ์อย่างกว้างขวาง (Bandura, 1977 : 40) เช่น ตัวแบบจากโทรทัศน์ และหนังสือ เป็นต้น

2. ตัวแบบสัญลักษณ์ หมายความว่า สามารถก่อให้เกิดการทำตามตัวแบบพฤติกรรมแก่บุคคลได้หรือสังเกตได้ยาก เช่น พฤติกรรมที่เกิดมาจากการบวนการทางปัญญา

3. สามารถจัดกระบวนการเสนอตัวแบบให้เหมาะสมได้ก่อนที่จำไปใช้จริง

4. ตัวแบบสัญลักษณ์เร้าความสนใจ และอยู่แวดล้อมบุคคลอยู่ตลอดเวลา

5. ตัวแบบสัญลักษณ์ สามารถเก็บไว้ในการเสนอตัวแบบที่ต้องการให้บุคคลกระทำการพฤติกรรม ตามตัวแบบในทำนองเดียวกันได้

ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ได้ใช้ตัวแบบที่เป็นตัวแบบสัญลักษณ์ เนื่องจากตัวแบบสัญลักษณ์มีความเหมาะสม ดังนี้

1. การเสนอตัวแบบประเภทนี้สามารถปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตัวแบบที่จะเสนอ กับผู้สังเกตให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ได้

2. ผู้สังเกตให้ความสนใจและเลียนแบบได้ดี เพราะรับรู้ว่าตัวแบบประเภทนี้ใกล้เคียงหรือเหมือนกับสภาพจริงมากที่สุด

ปัจจัยที่ยกับตัวแบบที่มีอิทธิพลต่ออัตรา และระดับของการเรียนรู้จากการสังเกต

1. มีลักษณะใกล้เคียงกับผู้สังเกต เช่น อายุ เพศ เชื้อชาติ ทัศนคติ ซึ่งทำให้ผู้สังเกตรู้สึกว่า เหมาะสมกับตน และทำให้เกิดความคาดหวังว่า ถ้าดันแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบนั้นก็จะได้รับผลกระทบ ทำนองเดียวกัน

2. มีลักษณะเด่นชัดเป็นพิเศษ ตัวแบบที่มีความเด่นชัด ย่อมดึงดูดให้ผู้สังเกตสนใจได้มากกว่า ตัวแบบที่ไม่เด่น

3. ทิศทางของอารมณ์ความรู้สึก หมายถึง ทิศทางของอารมณ์และความรู้สึกที่ผู้สังเกตมีต่อตัวแบบ หากผู้สังเกตชอบตัวแบบ ผู้สังเกตก็จะให้การสนใจกับตัวแบบมากกว่าผู้สังเกตที่ไม่ชอบตัวแบบ

4. ความซับซ้อน เหตุการณ์ที่เป็นตัวแบบถ้ามีความซับซ้อนน้อย จะทำให้ผู้สังเกตมีความสนใจมากกว่าเหตุการณ์ปกติที่เป็นตัวแบบที่มีความซับซ้อนมาก และถ้าหากจำเป็นต้องเสนอตัวแบบที่มีความซับซ้อนผู้เสนอเป็นส่วนย่อย ๆ ให้ความซับซ้อนลดลงจนสามารถดึงดูดให้ผู้สังเกตสนใจได้

5. จำนวนตัวแบบ พฤติกรรมหนึ่ง ๆ หากมีตัวแบบแสดงหลายคันจะเรียกความสนใจจากผู้สังเกต ได้มาก ประกอบกับตัวแบบที่มีความหลากหลายสามารถทำให้บุคคลสนใจได้เช่นกัน

6. คุณค่าในการใช้ประโยชน์ ตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สังเกต หรือแสดงพฤติกรรมแล้วเกิดผลกระทบบางอย่างที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สังเกต ได้รับการใส่ใจมากกว่าตัวแบบที่มีลักษณะตรงกันข้าม (ประทีป จินต์. 2540 : 97 – 98)

ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม โดยใช้ตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ โดยเชื่อว่าตัวแบบจะส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งจะไปปรับเปลี่ยนกระบวนการทางปัญญาและส่งผลถึงการมีจิตสาธารณะ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแบบ

ดวงจันทร์ หนูทอง (2533 : 85 – 87) ศึกษาผลของการใช้แม่แบบหนังตะลุง ที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณฑรริญ มีตระภาพที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 24 คน โดยสูมจากนักเรียนที่ได้คะแนนจากการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบมากกว่าพัฒนาการทางจริยธรรมในขั้นที่ 3 ลงมาแล้วแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมโดยการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้แม่แบบหนังตะลุงและกลุ่มควบคุมได้รับการสอนปกติ หลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวิจัยของ ศรีวนยา ชัยเพียร เจริญกิจ (2530 : 42) ศึกษาผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน สูมอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 20 คน โดยกลุ่มทดลองสอนโดยเทคนิคแม่แบบ กลุ่มควบคุมใช้การสอนปกติ หลังการทดลองพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีการประหยัดสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนมีการประหยัดสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานของ ขอรศ.ดร. จอมแหงษ์ (2535 : 78 – 82) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การตูนที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 24 คน สูมจากนักเรียนที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอยู่ในขั้นที่ 2 แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การตูน และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ หลังการทดลอง พบร้า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การตูนทำให้นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ประเสริฐรี เอื่องศรีวนยา (2535 : 52) “ได้ทดลองใช้แม่แบบ ซึ่งเป็นสไลด์การตูน เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่าการใช้เทคนิคแม่แบบดังกล่าวช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยกลุ่มทดลองมีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์เพิ่มมากขึ้น จากการทดลองของแบบดูร้า และรอส และรอส (Bandura , Ross and Ross. 1963 : 3) ที่ศึกษาผลของการใช้ด้วยแบบต่อการเลียนแบบ โดยจัดแบ่งตัวแบบเป็น 3 ลักษณะ คือ แม่แบบที่เป็นชีวิตจริง แม่แบบที่เป็นภาพยนตร์แสดงโดยคนจริงและแม่แบบที่ทำเป็นภาพยนตร์การตูน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กก่อนวัยเรียน พบร้า เด็กที่ได้รับตัวแบบก้าววัย แสดงพฤติกรรมก้าววัยมากขึ้น แตกต่างที่ไม่ได้รับตัวแบบไม่ค่อยมีพฤติกรรมก้าววัยมากนัก และตัวแบบที่เป็นภาพยนตร์มีผลต่อพฤติกรรมของผู้สังเกตทั้งเด็กกับตัวแบบจากชีวิตจริง

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแบบ สรุปได้ว่า การใช้ตัวแบบสามารถปรับพัฒนาด้านต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาจารย์ธรรมด้านต่าง ๆ พัฒนาทักษะ พัฒนาสุขนิสัย ความสามารถทางการเรียน ตัวแบบมีอิทธิพลของผู้สังเกตเป็นอย่างมาก การใช้ตัวแบบโดยวิธีต่าง ๆ ที่เด็กสนใจและเหมาะสมกับวัยเป็นสิ่งที่ทำให้เด็กยอมรับพัฒนามากขึ้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้นำตัวแบบสัญลักษณ์โดยการสร้างเรื่องที่มีตัวละครแสดงถึงการเป็นผู้มีจิตสาธารณะมาใช้ในการสร้างจิตสาธารณะให้กับเด็ก

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมหรือ Minitext มาจากคำว่า Miniature กับ Text หมายถึงหนังสือเรียนที่ย่อส่วนเรื่องลงเป็นเรื่องสมบูรณ์สั้น ๆ หยิบฉวยง่าย เบา หมายความกับมือเด็ก ใช้เวลาสั้น ๆ อ่านจบภายในเล่ม เน้นความคิดรวบยอดเพียงความคิดเดียวไม่ซับซ้อน โดยยังคงรักษาโครงสร้างที่สมบูรณ์ของหนังสือเรียนอย่างครบถ้วน ส่วนหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมนั้น คือ หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่เป็นการสร้างเนื้อหาให้มีคุณลักษณะเป็นวรรณกรรม มีค่าโครงเรื่อง เนื้อหา แก่นสาระ จาก ตัวละคร และค่านิยมในสังคมของคนแต่ละบุคคลแต่ละสมัย ซึ่งย่อมัดกันต่างกันไปตามสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของแต่ละสังคม

แม้นมาส ชาลิต (2509 : 16-17) ได้ให้ความหมายหนังสือสำหรับเด็กว่า “วรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน หมายถึงหนังสือที่เด็กในวัยเล่าเรียนอาจเลือกอ่านเองเพื่อความเพลิดเพลิน เพราะความอยากรู้ หรือเพื่อใช้ประกอบการศึกษา”

รัชนี ศรีไพรวรรณ (2508 : 28) ได้ให้ความหมายของหนังสือสำหรับเด็กว่า “หนังสือสำหรับเด็กหมายถึง หนังสือสำหรับเด็กประเภทให้ความบันเทิง อาจเป็นนิยาย นิทาน วรรณคดีประเภทต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับเด็ก หรืออาจเป็นเรื่องจริงจากชีวประวัติบุคคลหรือวิทยาศาสตร์ แต่วิธีการเขียนที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละวัย หนังสือสำหรับเด็กเป็นหนังสือที่ให้ทั้งความสนุกสนานเพลิดเพลินและความรู้ด้านต่าง ๆ อันแตกต่างไปจากหนังสือแบบเรียน (Text book)

วิริยะ สิริสิงห (2514 : 454) ได้ให้ความหมายของวรรณกรรมสำหรับเด็กว่า หมายถึง “วารสาร และหนังสือที่เขียนขึ้นสำหรับเด็ก และจะต้องเขียนให้เด็กอ่านอย่างเพลิดเพลินด้วยความสนใจ เพิ่มพูนความสามารถในการอ่านและเข้าใจภาษาจargonเกิดนิสัยรักการอ่านหนังสือ”

ดังนั้น หนังสือสำหรับเด็กที่ต้องให้ทั้งสาระและความบันเทิงแก่เด็ก เป็นหนังสือที่มีคุณภาพดังที่ หทัย ตันหยง (2529 : 12) กล่าวว่า หนังสือสำหรับเด็กที่ดีมีคุณภาพย่อมมีลักษณะเป็นวรรณกรรมและวรรณกรรมที่ดีเด่นนั้นมีคุณลักษณะเป็นวรรณคดีที่ทรงคุณค่า เช่นเดียวกัน หนังสือสำหรับเด็กที่ดีมีลักษณะเป็นวรรณกรรม แต่ในเวลาเดียวกันวรรณกรรมทั่ว ๆ ไปย่อมเป็นแหล่งสร้างสรรค์หนังสือสำหรับเด็กให้เกิดคุณค่าทางศิลปกรรม หรืออาจกล่าวได้ว่า การสร้างหนังสือสำหรับเด็กคือ “การใช้ทรัพยากรทางวรรณกรรมให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาเล่าเรียนของเด็กนั่นเอง”

นอกจากนี้ หทัย ตันหยง (2529 : 16) ยังได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก ว่าลักษณะโดยทั่ว ๆ ไปการสร้างหนังสือสำหรับเด็กไทยมีวัตถุประสงค์สำคัญ โดยสรุปดังนี้

1. เพื่อปลูกฝังทักษะคณิต ค่านิยม คุณธรรม และวัฒนธรรมอันดีงามตามขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย
2. เพื่อช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์
3. เพื่อให้เด็กได้รับความบันเทิงใจ ความเพลิดเพลิน และความสนุกสนาน
4. เพื่อช่วยให้เกิดความพร้อมในการอ่าน

5. เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน และเป็นสื่อนำไปสู่การแสวงหาความรู้ และประสบการณ์ด้านต่าง ๆ
6. เพื่อเสริมสร้างลักษณะนิสัยอันดีงาม รวมทั้งลักษณะนิสัยในการอ่าน รักการอ่าน และอ่านหนังสือเป็น
7. เพื่อให้เด็กใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ด้วยการอ่านอันเป็นหนทางเพื่อดับความพุ่งช้า ยับยั้งนิสัยมัวสุม เที่ยวต่อ ประพฤตินอกลุ่นจากการโดยเปล่าประโยชน์
8. เพื่อช่วยให้ชีวิตของเด็กเกิดโลภทรัค มีความรู้กว้างไกล กันโลกทันเหตุการณ์
9. เพื่อถ่ายทอดมรดกวัฒนธรรมและสร้างสรรค์ฐานในเอกลักษณ์ไทยอันเป็นผลดีแก่การสร้างความมั่นคงของชาติน้ำเมือง
10. เพื่อให้เป็นคุณค่าของความเป็นชาติไทย คนไทย และสถาบันของชาติไทย

บันลือ พฤกษาวัน (2521 : 1) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของหนังสือสำหรับเด็กว่า วรรณกรรมสำหรับเด็ก เป็นผลงานเกี่ยวกับหนังสือที่มีรูปแบบต่าง ๆ กัน ที่มุ่งใช้ภาษาเนื้อหาสาระให้ง่ายเหมาะสมกับวัยของเด็กที่จะเข้าใจได้ ทั้งนี้ก็เพื่อให้เด็กผู้อ่านได้รับประโยชน์ ดังนี้คือ

- ฝึกทักษะในการอ่าน
- ได้แนวคิดในการประพฤติปฏิบัติ
- ได้รับความเพลิดเพลิน

รัญจวน อินทรกำแหง (2520 : 100 – 118) ได้กล่าวถึง วรรณกรรมที่เด็กหัดอ่านได้ว่า วรรณกรรมที่เด็กหัดอ่าน หมายถึง วรรณกรรมหรือหนังสือที่เด็กอ่านได้ด้วยความเพลิดเพลินสนุกสนาน โดยไม่มีการบังคับให้อ่าน ทั้งนี้เพราวรรณกรรมหรือหนังสือสำหรับเด็กนั้น ๆ มีเนื้อหาสาระตรงกับความสนใจของเด็ก และเป็นหนังสือที่มีรูปเล่มสวยงามระดูดูตา ไม่ว่าจะเป็นหนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลิน หรือหนังสือสารคดีวิชาการก็ตาม ลักษณะของวรรณกรรมสำหรับเด็กที่เด็กนี้

1. ตรงกับความสนใจของเด็ก เนื้อเรื่องเหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของเด็ก ซึ่งมีอยู่ ตามธรรมชาติ ได้แก่ ความชอบ ความต้องการความรัก ความเอาใจใส่ ความต้องการการยอมรับ ความต้องการอยากรู้ เป็นคนเก่ง คุณดี เป็นดัน เรื่องที่ตรงกับความสนใจของเด็ก จึงควรมีลักษณะดังนี้

- 1.1 เป็นเรื่องสนุกให้ความเพลิดเพลิน
- 1.2 ส่งเสริมจินตนาการ วัยเด็กเป็นวัยที่มีจินตนาการ และชอบสร้างจินตนาการให้ อุ่นมา เป็นรูปเป็นร่างอยู่แล้ว จึงเป็นการช่วยส่งเสริมให้โอกาสเด็ก
- 1.3 ส่งเสริมให้เด็กเกิดความมั่นใจ เป็นเรื่องที่กล่าวถึงความสำเร็จของตัวละครในเรื่อง ทำให้เด็กเกิดความภูมิใจ เกิดความคิดวิจารณญาณ
- 1.4 สนองอารมณ์ที่ปรารถนา เช่น อยากรู้ เป็นคนเก่ง อยากรู้ เป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จ หนังสือที่มีเนื้อหาสนองอารมณ์ต่าง ๆ ของเด็ก มากเป็นที่พอใจของเด็ก
- 1.5 ส่งเสริมความรู้ เป็นเรื่องที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมอย่างง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน ช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพ และกล่อมเกลาจิตใจเด็กให้ประณีต

2. เค้าโครงเรื่องไม่ซับซ้อน มีแนวของเรื่องเด่นชัด เด็กสามารถเข้าใจได้โดยง่าย เรื่องราวขับไม่เย็นเยือ ตัวละครอยู่ในวัยใกล้เคียงกับเด็ก

3. สำนวนภาษา เป็นภาษาง่าย ๆ ตรงไปตรงมา เด็กสามารถเข้าใจได้
4. ภาพประกอบ นับเป็นหัวใจสำคัญของหนังสือสำหรับเด็ก เด็กชอบความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ชอบอ่านด้วยภาษามากกว่าตัวหนังสือ ภาพประกอบจึงต้องเป็นภาพที่มีความรู้สึก มีชีวิต มีความเคลื่อนไหว สด潁ล้องกับเนื้อเรื่องอธิบายเรื่องได้

5. รูปเล่ม มีรูปถ่ายและภายนอกเป็นที่น่าจูงใจ ขนาดรูปเล่มกระหัตต์หรือเด็ก ทันทานต่อการจับต้อง กระดาษดีมีคุณภาพ ใช้ตัวหนังสือขนาดใหญ่เหมาะสมกับวัยของเด็ก การพิมพ์ชัดเจน ข้อความในแต่ละบรรทัดไม่ยาวเกินไป การเย็บเล่มต้องแข็งแรงเป็นพิเศษ และควรเป็นปกแข็งหรือค่อนข้างแข็ง ปราณี เชียงกง (2526 : 134 – 136) ได้กล่าวถึง การเขียนเรื่องที่มีลักษณะเป็นวรรณกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็ก ซึ่งได้สรุปว่า ได้แก่เรื่องที่เกี่ยวกับสิ่งต่อไปนี้

1. การสร้างสรรค์การดำเนินชีวิตที่ดี
2. การสร้างสรรค์ประสบการณ์ และทักษะของเด็ก
3. สะท้อนภาพสังคมให้เด็กเห็น เรื่องประเทชน์ช่วยปลูกฝังทัศนคติที่ดีในการมองโลก และชีวิตให้เด็กตระหนักรถึงปัญหาสังคม และเศรษฐกิจที่ผู้ใหญ่ทำลายแล้วเพชญอยู่ เพื่อให้เด็กรู้จักคิดหาทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทำให้เด็กรู้จักคิดเป็นด้วย
4. การสร้างสรรค์ด้วยการสื่อสารความเข้าใจอันดีระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ พ่อแม่และบุคลครอบครัว แสดงให้เห็นข้อข้อดียัง ความไม่เข้าใจความต้องการของเด็ก ช่วยลดข้อข้อดียังระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่
5. เชิดชูศิลปวัฒนธรรมไทย เป็นเรื่องที่ให้ความรู้ความเข้าใจ ในศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของไทยให้เด็กเกิดความภูมิใจในเอกลักษณ์ของความเป็นไทยและชาติไทย
6. การส่งเสริมอนุรักษ์ธรรมชาติ สะท้อนสภาพชีวิตที่อยู่ใกล้กับเราและใกล้ธรรมชาติ และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากสภาพแวดล้อม
7. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

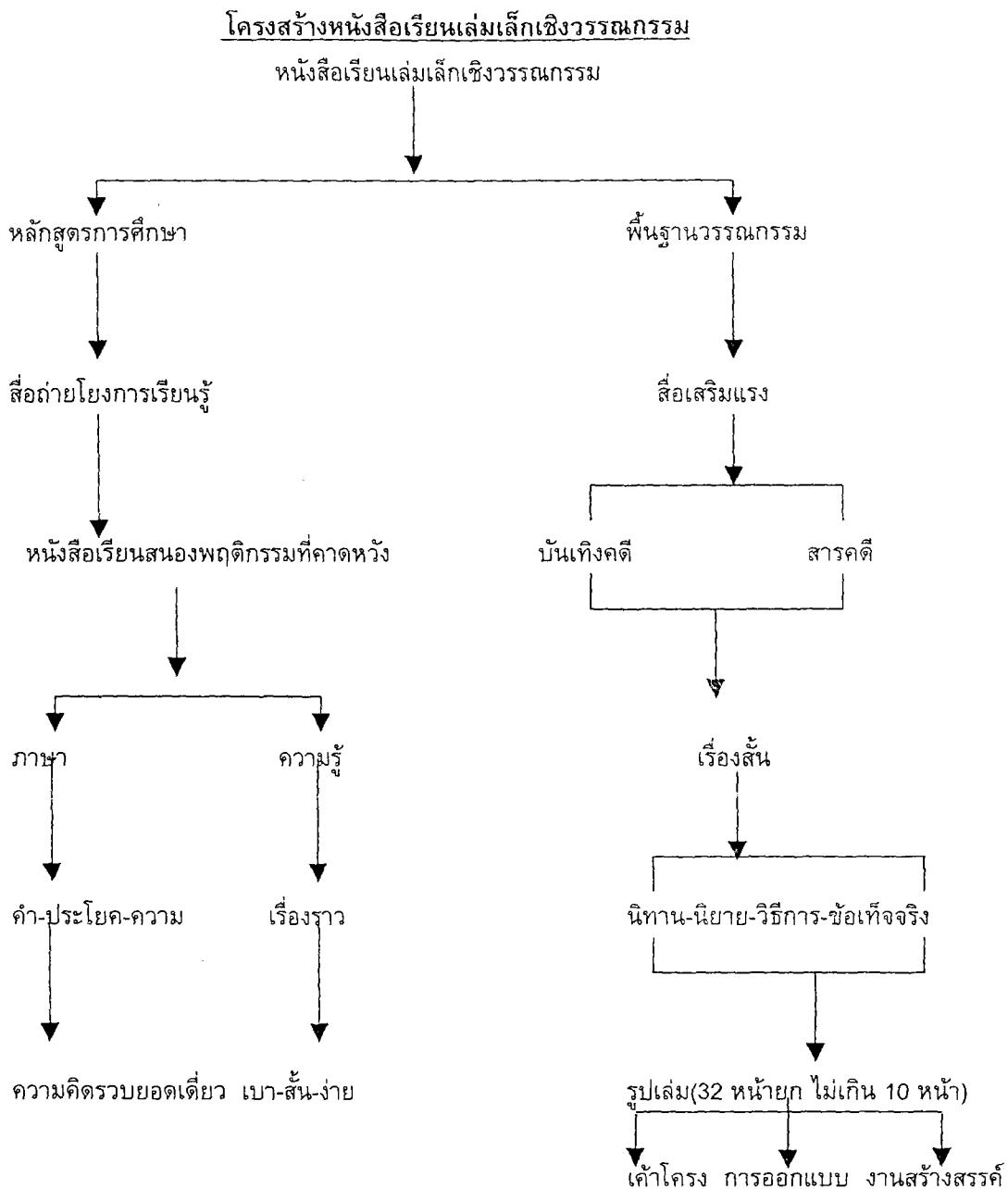
วัตถุประสงค์ของการสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

การสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นสื่อสำคัญในการเรียนการสอน ดังนี้

1. เพื่อเป็นการสร้างสื่อนวัตกรรมมาใช้ในการบวนการเรียนการสอน
2. เพื่อใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เป็นแกนนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นการพัฒนาการอ่านเพื่อสร้างทักษะการอ่านของนักเรียนให้สูงขึ้น
3. เพื่อใช้ในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน
4. เป็นปัจจัยสนองการเรียนเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดย่อย
5. เป็นปัจจัยสนองการเรียนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
6. เป็นสื่อที่คุ้มค่าสามารถในการสร้างได้ด้วยตนเอง
7. เพื่อใช้ในการเสริมความสมมูลให้กับสื่อใหญ่ ซึ่งครอบคลุมไม่ทั่วถึง
8. เพื่อเป็นการประหยัดทรัพยากรในการผลิตแต่ให้ประโยชน์สูงและตรงตามความต้องการ
9. สามารถสร้างเพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่นแต่ละแห่งได้

โครงสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีโครงสร้างของหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ในแต่ละองค์ประกอบตามนิยามจิตสาธารณะ โดยพิจารณาหลักการตามรายละเอียดดังนี้

ภาพประกอบ 5 แผนภูมิแสดงโครงสร้างของหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

คุณลักษณะเด่นของหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

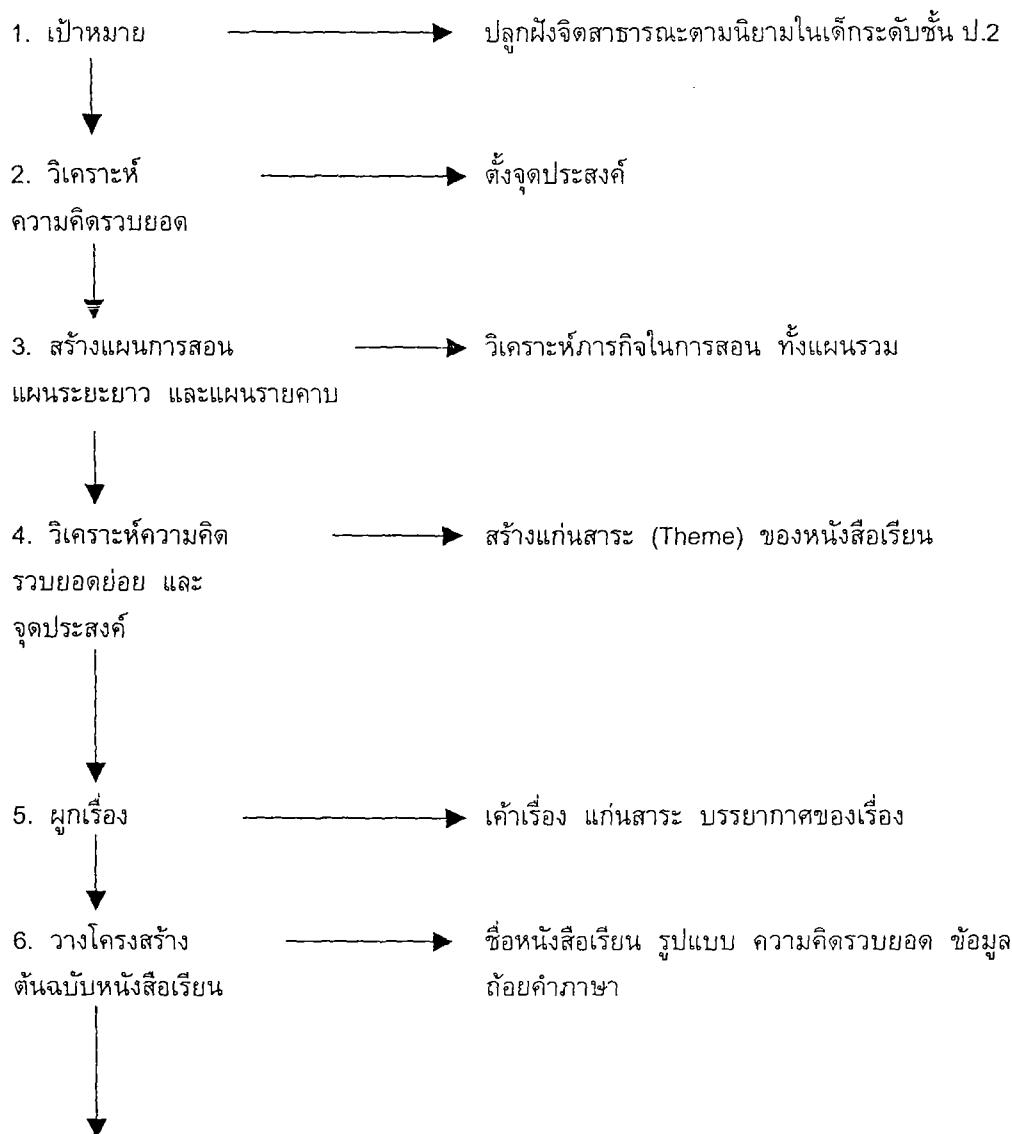
ด้วยคุณลักษณะของหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีองค์ประกอบที่แสดงให้เห็นความสำคัญของลักษณะเด่น ดังนี้

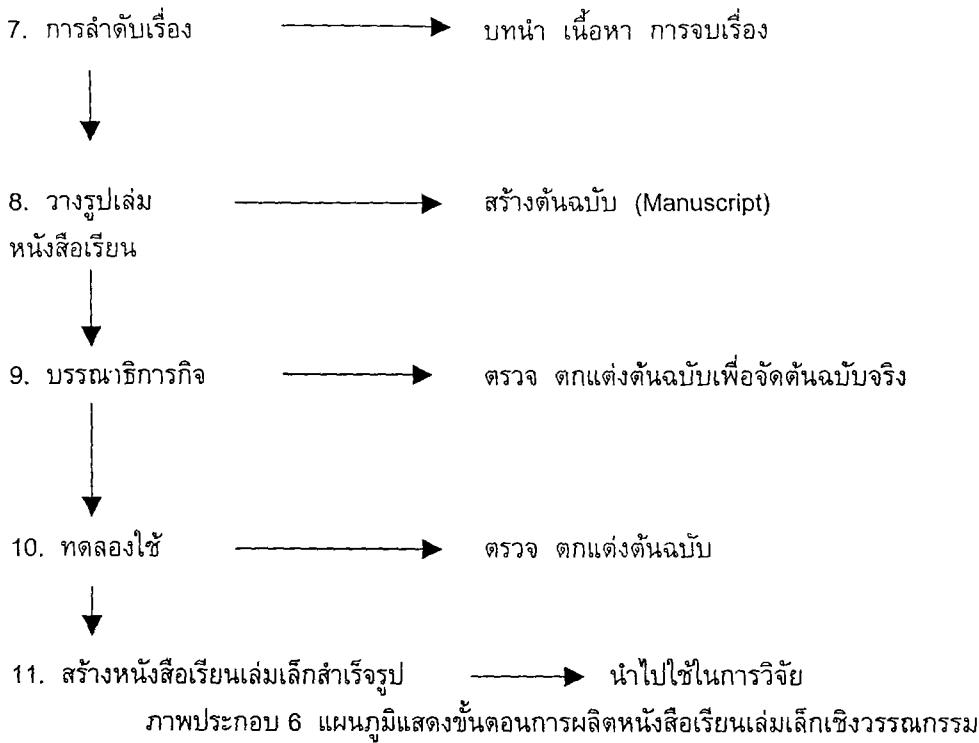
1. ปัจจัยสนองการเรียนในความคิดรวบยอดรายอย่าง (Sub – Concepts and Miniconcepts)
2. ปัจจัยสนองการเรียนตามจุดประสงค์เชิงพุทธิกรรม (Terminal Behavior Objective)
3. สร้างสรรค์ด้วยตนเอง (Self – Creativity) ครูผู้สอนบทเรียน – เด็กผู้เรียน

4. คุณลักษณะเอกประสงค์ (Multiple Purpose) และเป็นสากล (Universalization) ใช้ได้ทุกโรงเรียน เสริมความสมบูรณ์ให้กับสื่อใหม่ๆ ซึ่งครอบคลุมไม่ทั่วถึง
5. อุปนิชดความสามารถในการผลิตได้ด้วยตนเองในกิจกรรมการเรียนการสอน (Self-Production)
6. ประหยัด (Economy) เวลา ทรัพยากร วัสดุ แรงงาน สถานที่
7. เกิดขึ้นจากวัฒนธรรมท้องถิ่น (Legend – Culture)
8. สอดคล้องกับการรับรู้ทางภาษา (Language Acquisition)
9. เป็นนวัตกรรมทางการสอน (Instructional Innovation) หน้าย ต้นหนัง (2532 : 68)

ขั้นตอนการผลิตหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีขั้นตอนและยึดหลักในการผลิต โดยพิจารณาหลักการตามหัวข้อดังนี้

ขั้นตอนการเขียนโครงร่างต้นฉบับ

ในการเขียนโครงร่างต้นฉบับหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมในขั้นแรกนี้ ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. เก้าเรื่อง (Ideal Title)
2. แนวคิดโครงร่างตามจินดภพ (Plotting)
3. แก่นเรื่อง (Theme) เป็นเรื่องราวและเห็นภาพจนสั้น ๆ
4. ตัวแสดงพฤติกรรม (Character) แสดงออกให้เห็นภาพจนของเรื่องราวดี ๆ ให้เห็น
5. ฉากร (Atmosphere) ประกอบขึ้นหลาย ๆ ชากร สีสัน ให้ความรู้สึกรวมกันหลาย ๆ ชากรเข้าเป็นรูปเล่ม
6. ภาพพจน์ (Figure of Speech) มองเห็นภาพสะท้อนให้กันความรู้สึกคล้อยตามไม่เห็นด้วย สอดคล้อง

ขั้นตอนการเขียนโครงร่างต้นฉบับ (Manuscript)

การเขียนโครงร่างต้นฉบับของหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ชื่อเรื่องและเรื่องราวที่เขียน (Title)
2. การกำหนดแกนพื้นฐานและรูปแบบของวรรณกรรม (Genre and Format) มีทั้งรูปแบบของหนังสือร้อยแก้ว ร้อยกรอง ขนาดของหนังสือ เนื้อหาสอดคล้องกับวิชาที่เรียน
3. เนื้อหาสาระ (Story Content) เป็นประเทร้อยแก้ว ร้อยกรอง ความเรียง
4. ไมโนทัศน์หรือความคิดรวบยอดเดียว (Single Concept) มีเนื้อความที่มุ่งเน้นที่ความคิดรวบยอดเดียว
5. ข้อมูลหลักฐาน (Fact) มีการให้ข้อมูลที่เกิดจากการบันทึกเหตุการณ์ทั่ว ๆ ไป ตัวเลข บุคลิก ลักษณะตัวละครที่จัดใส่ลงไป
6. ต้อยคำภาษา (Wording) ขยายจากศัพท์เป็นบทลักษณ์ สนทนาระหว่างบุคคลของตัวละคร ในเรื่องนั้น ๆ หยัย ต้นหญง (2532 : 70)

ขั้นตอนการเขียนลำดับเรื่อง (Setting)

การเขียนโครงสร้างสำนักเรื่อง จะดำเนินเป็นขั้นตอนในแต่ละ步ากดิตต่อ กันไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมี สำนักขั้นตอนดังนี้

โครงร่างลำดับเรื่อง (Setting)

- ```

graph LR
 A[1. วิธีเริ่มเรื่อง (Leading Set)] --> B[2. วิธีดำเนินเรื่อง (Content Approach)]
 A --> C[3. วิธีการจบของเรื่อง (Ending Set)]
 B --> D[ชาติที่ 1 (Set I)]
 B --> E[ชาติที่ 2 (Set II)]
 B --> F[ชาติที่ 3 (Set III)]
 B --> G[ชาติที่ 4 (Set IV)]
 B --> H[ชาติที่ 5 (Set V)]
 B --> I[ชาติที่ 6 (Set VI)]
 C --> J[ชาติสุดท้าย (Set VII)]

```

ภาคประกอบ 7 แผนภูมิแสดง 4 ขั้นตอนการเขียนลำดับเรื่อง

ขั้นตอนการเขียนโครงสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

โครงร่างหนังสือเรียนล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เป็นหนังสือที่มีขนาด 32 หน้ายก โดยมีส่วนประกอบกันขึ้นเป็นรูปเล่มดังนี้

1. ส่วนปัก ประกอบด้วย ชื่อเรื่องหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชนิดของหนังสือเรียน
  2. คำนำ ประกอบด้วย พฤติกรรมการเขียนที่นักออกแบบความคิด หลักการ ความเป็นมา จุดประสงค์/เป้าหมาย และประกาศคุณูปการ
  3. เนื้อหา ประกอบด้วย พฤติกรรมที่แสดงออกมารากตัวละคร ภายใต้ในเรื่องที่มีความคิดรวบยอดเดียวในเนื้อหา
  4. ส่วนเสริม ประกอบด้วย วิธีใช้ ข้อแนะนำ กิจกรรม และประวัติผู้แต่ง ท้าย ด้านหนัง (2532 : 71)

จากเอกสารดังกล่าว จะเห็นว่าหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีขั้นตอนการผลิตที่เป็นกระบวนการการ  
มีเพียงความคิดรวบยอดเดียวไม่ซับซ้อนให้ความสนุกเพลิดเพลิน ปลูกฝังนิสัยรักการอ่านอย่างวิเคราะห์ อีกทั้งมี  
รูปเล่มแนวใหม่ ท้าทายความสามารถของเด็ก และสอดคล้องกับวัยของเด็กซึ่งอยู่ในช่วง 8 - 9 ปี ด้วยเหตุผล  
ดังกล่าวผู้จัดยังคงสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อใช้ในการพัฒนาจิตสาธารณะ สำหรับชั้นประถม  
ศึกษาปีที่ 2

## งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถปะมวล พอสังเขปได้ดังนี้

### งานวิจัยในประเทศไทย

ท้าย ต้นหนง (2532. บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เพื่อเป็นสื่อพัฒนาการอ่านในระดับประถมศึกษา โดยใช้การสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่ใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับการสอนด้วยวิธีสอน แบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษาที่ใช้หนังสือเรียน ปกติเชิงวรรณกรรม ซึ่งผลวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนระหว่างการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยใช้หนังสือเรียนปกติเชิงวรรณกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กนภารณ ชั้นชม (2532 : 69) "ได้ศึกษาเบรียบที่บันผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยวิธี การสอนปกติกับวิธีสอนชุดจุลบที่มีหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยชุด การเรียนจุลบที่มีหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เป็นสื่อมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนปกติที่เรียน โดยใช้หนังสือปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่มีระดับ .01 ปริยาลักษณ์ พิลาภุล (2535 : 59) "ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อหนังสือเรียนตามคู่มือชุดฯ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ และความสนใจในการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยสื่อหนังสือเรียนตามคู่มือชุดฯอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 สุชาดา จันทร์แพง (2536 : 81) "ได้ศึกษาประสิทธิภาพของสื่อแบบเรียนเล่มเล็ก เพื่อช้อมเสริมการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาการคูณ และการหารวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบร่วม คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินผลหลังการทดลองสอนช่องเสริม โดยใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินผลก่อนการช่องเสริม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าสื่อแบบเรียนเล่มเล็กที่ใช้สอนช่องเสริมการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาการคูณ และการหาร มีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิมอีกด้วย

### งานวิจัยต่างประเทศ

การศึกษาของฟิลลิปส์ (จิรภา มาลัยธรรม 2541 : 63 ; อ้างอิงมาจาก Phillips. 1986 : 36) "ได้วิจัยเรื่องการใช้วรรณกรรมสำหรับเด็กเป็นเครื่องช่วยในการพัฒนาภาษาเขียนของเด็ก การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการทดลองในโรงเรียนชนบทรัฐนิวฟาร์ดแลนด์ (New Foundland) โดยใช้กลุ่มประชากรเป็นนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มทดลองมาหนึ่งชั้นเรียน อีกห้าชั้นเรียนที่เหลือเป็นกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองเขียน และอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่ได้คัดเลือกมาแล้ว ได้แก่ กวนิพันธ์ นิทาน เทพนิยาย โดยกำหนดหัวข้อสำคัญในการพิจารณาคือ ในด้านเนื้อหา การใช้ศัพท์ โครงสร้างประโยค การแสดงออกทางการเขียนและความคิดริเริ่ม ผลการทดลองปรากฏว่า การได้อ่านวรรณกรรม ช่วยทำให้เด็กนักเรียนกลุ่มทดลองมีมาตรฐานการเขียนและการแสดงออกทางพัฒนาการด้านภาษาดีกว่ากลุ่มควบคุม นอกจากนี้ยังใช้เทคนิคของวรรณกรรมพัฒนาภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยนี้จึงเป็นประโยชน์ในการใช้วรรณกรรมสำหรับเด็กช่วยพัฒนาภาษาและความคิดที่กว้างขวาง รวมทั้งรูปแบบการเขียนที่ดีแก่เด็กด้วย

วิลสันและคนอื่น ๆ (จิรภา มาลัยธรรม 2541 : 63 ; อ้างอิงมาจาก Wilson and others. 1986 : 32) "ได้ศึกษานิสัยการอ่านหนังสือของเด็ก : บรรทัดฐานใหม่ของวรรณกรรม กล่าวคือ การอ่านช่วยเพิ่มแนวความคิด รวมสมัยให้กับเด็ก ซึ่งเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ วรรณกรรมสำหรับเด็ก และผลิตผลจากการอ่านจะช่วย

ให้เข้าใจกระบวนการและธรรมชาติของภาษา รวมทั้งการเรียนภาษาด้วย ผลจากการทดลองที่ได้นำมาวิเคราะห์พบว่า เด็กมีความเข้าใจภาษามากขึ้นใช้คำพท์ได้มากขึ้น มีความเร็วในการอ่านดี ซึ่งถ้าเป้าหมายในการสอนอ่านวรรณกรรมประสบความสำเร็จเช่นนี้ เด็กจะเห็นความสำคัญของการอ่านและสามารถที่จะอ่านหนังสือเป็นกิจ尼สัยจากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือเรียนแล้วเลือกเชิงวรรณกรรม

จะเห็นได้ว่าการนำเอาหนังสือเรียนแล้วเลือกเชิงวรรณกรรม มาใช้ในการเรียนการสอนนั้นช่วยพัฒนาการอ่าน ทำให้เด็กสนใจเรียนและส่งผลให้ผลลัพธ์ดีมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากหนังสือเหล่านั้นสร้างขึ้นโดยยึดหลักให้สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้สร้างหนังสือเรียนแล้วเลือกเชิงวรรณกรรมที่บรรจุเนื้อหาจิตสาธารณะตามความหมายในนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน 12 เล่ม โดยเชื่อว่า หนังสือเรียนแล้วเลือกเชิงวรรณกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จะสามารถพัฒนาจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นในเด็กได้

#### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศกับการปลูกฝังจิตสาธารณะ

จากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศกับการปลูกฝังจิตสาธารณะเท่าที่ผ่านมานั้น ยังไม่พบว่าผู้ทำวิจัยในด้านนี้ แต่ผู้วิจัยพบว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศที่มีลักษณะในทำนองเดียวกับพฤติกรรมจริยธรรม เช่น พฤติกรรม การรักษาความสะอาด พฤติกรรมการอนุรักษ์พลังงาน พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จากการศึกษางานวิจัยส่วนหนึ่งจะพบว่า เพศหญิงจะมีพฤติกรรมที่น่าจะเกี่ยวข้องกับจริยธรรมสูงกว่าเพศชาย

ลักษณะที่ส่งเสริมจริยธรรมของดวงเดือน พันธุ์มนนาวิน (ดวงเดือน พันธุ์มนนาวิน. 2524 : 113) ให้ผลการวิจัยการพัฒนาลักษณะต่าง ๆ ของเด็กเพศหญิงเปรียบกับเด็กเพศชายพบว่า เด็กเพศหญิงมีพัฒนาการทางภาษาดีกว่า เด็กเพศชาย ทำให้เด็กเพศหญิงมีความฉลาดและมีผลลัพธ์ทางการเรียนสูงกว่าเด็กเพศชาย ซึ่งอาจทำให้เด็กเพศหญิงมีความเข้าใจกฎหมายที่เป็นข้อเรียกร้องทางสังคมได้เร็วและมากกว่าเด็กเพศชาย เด็กเพศหญิงมีการคล้อยตามสังคมสูงกว่าเด็กเพศชาย แต่ลักษณะการยึดมั่นต่อสังคมจะทำให้พัฒนาการทางจริยธรรม ของเพศหญิงช้าลงกว่าเพศชายในช่วงอายุวัยรุ่นตอนปลาย และวัยผู้ใหญ่ตอนต้น สอดคล้องกับการศึกษาของ สุรีย์ กัญจนวงศ์ (2527 : 84) ทำการวิจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อความมีวินัยของประชาชนชาวไทย โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็นเพศชาย 100 คน เพศหญิง 100 คน พบว่า นักเรียนหญิงมีค่านิยมในการรักษาความสะอาดมากกว่านักเรียนชายเช่นเดียวกับ การศึกษาของ ธรรมนูญ ทวีกุล (2530:87) ที่ศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมส่วนสาธารณะของประชาชน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็นเพศชาย 50 คน เพศหญิง 50 คน พบว่า เพศเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมส่วนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับ ฉัตรชัย เจียมอมรวัตน์ (2531 : 82) ทำการศึกษาค่านิยมในการประยัดพลังงานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เขตการศึกษา 5 โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่า เพศมีผลต่อความสำนึกรักในการอนุรักษ์พลังงาน

จากการที่เด็กหญิงมีความเข้าใจกฎหมายที่เป็นข้อเรียกร้องทางสังคมได้เร็ว และมากกว่าเด็กชาย อาจทำให้เด็กหญิงข้าไปประเด็นที่เสนอในหนังสือเรียนแล้วเลือกเชิงวรรณกรรม ว่าการมีจิตสาธารณะเป็นเรื่องสำคัญสำหรับสังคมได้ต่ำกว่าเด็กชาย จึงคาดได้ว่าเด็กหญิงที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านหนังสือเรียนแล้วเลือกเชิงวรรณกรรมจะมีจิตสาธารณะสูงกว่าเด็กชายที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านหนังสือเรียนแล้วเลือกเชิงวรรณกรรม

## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีการดำเนินการทดลอง
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

##### ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดประยูรวงศ์ราษฎร์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 4 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 147 คน

##### กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนวัดประยูรวงศ์ราษฎร์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 สุ่มมา 2 ห้องเรียน จับฉลากเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 1 ห้องเรียน ในแต่ละห้องสุ่มนักเรียนแบ่งเป็น เพศชาย 15 คน เพศหญิง 15 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 4 กลุ่ม จำนวน 60 คน

ได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละห้องดังนี้

กลุ่มที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

เพศชาย 15 คน เพศหญิง 15 คน

กลุ่มที่ไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

เพศชาย 15 คน เพศหญิง 15 คน

ได้กลุ่มตัวอย่างของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังตาราง

ตาราง 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

| กลุ่ม<br>เพศ | กลุ่มทดลอง | กลุ่มควบคุม |
|--------------|------------|-------------|
| ชาย          | 15 คน      | 15 คน       |
| หญิง         | 15 คน      | 15 คน       |

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบวัดจิตสาธารณะ
- หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่มีตัวแบบจิตสาธารณะ

### การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบวัดจิตสาธารณะ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดจิตสาธารณะตามลำดับขั้นดังนี้

- ศึกษา นิยาม ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์ความหมายและขอบข่าย ตลอดจน พฤติกรรมของผู้ที่มีจิตสาธารณะจากเอกสารต่าง ๆ
- เขียนนิยามและกำหนดพฤติกรรมของผู้มีจิตสาธารณะ 3 องค์ประกอบ 6 ตัวชี้วัด ซึ่งได้จาก เอกสารในข้อ 1 โดยเขียนในรูปนิยามเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ทำให้เกิดการช้ำรู้ดเสียหายต่อของส่วนรวม ประกอบด้วย

ตัวชี้วัดที่ 1 การดูแล

ตัวชี้วัดที่ 2 ลักษณะการใช้

องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล ประกอบด้วย

ตัวชี้วัดที่ 3 การทำความน่าทึ่ถูกกำหนด

ตัวชี้วัดที่ 4 การรับอาสาทำงานอย่างเพื่อส่วนรวม

องค์ประกอบที่ 3 การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม ประกอบด้วย

ตัวชี้วัดที่ 5 ไม่เอาของส่วนรวมมาเป็นของตน

ตัวชี้วัดที่ 6 เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

1.3 สร้างค่าถดตามนิยามของจิตสาธารณะที่กำหนด ดังนี้ ผู้วิจัยทำการสังเกตของที่เป็นสาธารณะ ในชั้นเรียนหรือบริเวณโรงเรียน ที่นักเรียนมีโอกาสจะแสดงพฤติกรรมตามองค์ประกอบและตัวชี้วัด ด้วยอย่างเช่น

- การใช้แก้วน้ำของส่วนรวม
- การใช้หนังสือนิทานในมุมหนังสือของห้องเรียน
- การใช้ของเล่นร่วมกัน เป็นต้น

จากนั้นผู้วิจัยทำการสร้างข้อค่าถดตามการเมติดสาธารณะของนักเรียนเป็นแบบสถานการณ์ ตามองค์ประกอบ และตัวชี้วัด ค่าตอบที่ให้เลือกเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ได้ข้อค่าถดทั้งสิ้น 30 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 การดูแลรักษาลักษณะการใช้

ตอนที่ 2 การทำตามหน้าที่ที่ถูกกำหนดการรับอาสาทำงานอย่างเพื่อส่วนรวม

ตอนที่ 3 ไม่เอาของส่วนรวมมาเป็นของตน เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้อย่างส่วนรวม ด้านละ 5 ข้อค่าถด การให้คะแนนแต่ละระดับมีน้ำหนักคะแนน โดยยึดหลักดังนี้

ข้อความทางบวก

ให้คะแนน 2 สำหรับนักเรียนที่ตอบ ทำทุกครั้ง

ให้คะแนน 1 สำหรับนักเรียนที่ตอบ ทำบางครั้ง

ให้คะแนน 0 สำหรับนักเรียนที่ตอบ ไม่เคยทำเลย

ข้อความทางลบ

ให้คะแนน 2 สำหรับนักเรียนที่ตอบ ไม่เคยทำเลย

ให้คะแนน 1 สำหรับนักเรียนที่ตอบ ทำบางครั้ง

ให้คะแนน 0 สำหรับนักเรียนที่ตอบ ทำทุกครั้ง

1.4 ตรวจสอบคุณภาพขั้นดันของแบบทดสอบ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความสอดคล้องของ ข้อค่าถดกับนิยามปฏิบัติการและตรวจสอบภาษาแล้วนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

1.5 นำแบบวัดที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว "ไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนวัดพลับพลาชัย สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 73 คน

1.6 การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดจิตสาธารณะ ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบความคงที่ภายใน ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7148

องค์ประกอบที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7723

องค์ประกอบที่ 3 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8424

รวมทั้งฉบับได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8320

## ตัวอย่างข้อคำถาม

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง □ ที่นักเรียนปฏิบัติตามข้อคำถาม

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                             | ตัวเลือก                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <u>องค์ประกอบที่ 1</u> ตัวชี้วัดที่ 1 การดูแลรักษา<br>1. เมื่อนักเรียนนำแก้วน้ำของห้องเรียนไปใช้แล้ว<br>นักเรียนได้ทำความสะอาดแก้วน้ำนั้นแล้ววางไว้ที่เดิม                                           | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input checked="" type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| <u>องค์ประกอบที่ 1</u> ตัวชี้วัดที่ 2 ลักษณะการใช้<br>1. เมื่อนักเรียนยืมหนังสือของห้องสมุดกลับบ้าน<br>นักเรียนได้เข้าใจข้อความต่าง ๆ ลงในหนังสือนั้น                                                | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input checked="" type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| <u>องค์ประกอบที่ 2</u> ตัวชี้วัดที่ 3 การทำความน่าที่ถูกกำหนด<br>1. เมื่อคุณครูมอบหมายงานให้นักเรียนไปยกสมุดแบบฝึกหัด<br>มาแจกให้เพื่อนนักเรียนจะรับไปยกด้วยความเต็มใจ                               | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input checked="" type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| <u>องค์ประกอบที่ 2</u> ตัวชี้วัดที่ 4 รับอาสาทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม<br>1. เมื่อเห็นว่าถังขยะในห้องเรียนเต็มแล้วนักเรียนจะนำไป<br>เททิ้ง                                                              | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input checked="" type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| <u>องค์ประกอบที่ 3</u> ตัวชี้วัดที่ 5 ไม่ทำของส่วนรวมมาเป็นของตน<br>1. เมื่อนักเรียนนำดินสอสีของส่วนกลางไปประนายน้ำสีสุ่มภาพ<br>เสร็จแล้วนักเรียนจะนำกลับมารวบไว้ที่เดิม                             | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input checked="" type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| <u>องค์ประกอบที่ 3</u> ตัวชี้วัดที่ 6 แบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้<br>ของส่วนรวม<br>1. เมื่อถึงเวลาพักรับประทานอาหาร นักเรียนจะรีบวิ่งไปรับpartition<br>อาหารโดยไม่สนใจคนที่เข้าແ老人家อยู่ก่อน | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input checked="" type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |

## 2. หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ในการทดลองครั้งนี้ผู้จัดได้ใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยสร้างเป็นหนังสือชุดการพัฒนาจิตสาธารณะ ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ด้านคือ ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ทำให้เกิดการช้ำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล ด้านการรักษาสิทธิในการรักษาของของส่วนรวม ตามขั้นตอนดังไปนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการ และวิธีการผลิต หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมจากเอกสาร หนังสือการสร้างสรรค์วรรณกรรมและหนังสือเด็กของหทัย ตันหยง (2529) และงานวิจัยเกี่ยวข้องกับ หนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

2.2 ศึกษาเนื้อหาการพัฒนาจิตสาธารณะจากความหมาย ของ กรมวิชาการ (2539) งานวิจัยของ นิช เอียวศรีวงศ์. (2536 : 44 - 47) ชาย โพธิสิตา (2540)

2.3 สร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม โดยใช้หลักเกณฑ์การผลิตของหทัย ตันหยง (2532 : 66 – 67) มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1) วิเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัด ตามความหมายจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยนิยามไว้ในรูปนิยาม เชิงปฏิบัติการ (คุณธรรมการวิเคราะห์พฤติกรรมใน ภาคผนวก)

2) กำหนดแก่นสารของเรื่องโดยแต่งเรื่องราวที่เกี่ยวเนื่องกับจิตสาธารณะ เป็นเรื่องราวที่ส่งผล ของการกระทำที่เป็นผลจากการมีจิตสาธารณะ

3) นำหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม (ต้นฉบับ) เสนอต่อประธานกรรมการ เพื่อตรวจพิจารณา เนื้อหา เรื่องราว ภาษา ภาพประกอบ และความเหมาะสม

4) ทำการปรับปรุงสื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม แล้วจัดทำเป็นรูปเล่ม (ฉบับร่าง)

5) นำหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมให้ผู้ชี้ขาดูนวนกรรม 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณา เนื้อหารื่องราว ภาษา ภาพประกอบ และความเหมาะสม แต่ละคนที่ผู้ชี้ขาดูร่างขึ้นใหม่varมีเนื้อหารอบคุย ตามนิยามปฏิบัติการและภาษาสำนวนของข้อความเหมาะสมสมกับกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ นำไปทดลองใช้กับนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดพลับพลาชัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 73 คน แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับ สมบูรณ์

6) นำหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่ทำการปรับปรุง ตามคำแนะนำของผู้ชี้ขาดู แต่ละเล่ม ทั้งหมด 12 เล่ม ไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดประยุรวงศาวาส ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่มีตัวแบบจิตสาธารณะ จำนวน 12 เล่ม สำหรับกลุ่มทดลองประกอบด้วย

- (1) เรื่องหนูแก้วผู้แสนดี
- (2) เรื่องหนูแต้มแสนประทายด
- (3) เรื่องหนูฟันรูห้น้าที่
- (4) เรื่องน้องตันเมืองใจ
- (5) เรื่องหนูนิดไปโรงเรียน
- (6) เรื่องหนูต้อมผู้แบงปัน
- (7) เรื่องหนูพัດนักพัฒนา
- (8) เรื่องพี่แก้วกับน้องแหวน
- (9) เรื่องหนูบัวทำหน้าที่

- (10) เรื่องน้ำใจของเด็กชายด่อง
- (11) เรื่องความซื่อสัตย์ของป้อง
- (12) เรื่องเพื่อนใหม่

### วิธีดำเนินการทดลอง

#### 1. แบบแผนการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมแบบ 2 องค์ประกอบ (2X2 Factorial Design)

ตาราง 2 แสดงแบบแผนการวิจัยการทดลองใช้ตัวแบบกับการไม่ใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียน เล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

| กลุ่มตัวอย่าง   | ทดสอบก่อน      | ทดสอบ | ทดสอบหลัง      |
|-----------------|----------------|-------|----------------|
| ER <sub>1</sub> | T <sub>1</sub> | X     | T <sub>2</sub> |
| CR <sub>1</sub> | T <sub>1</sub> | ~X    | T <sub>2</sub> |
| ER <sub>2</sub> | T <sub>1</sub> | X     | T <sub>2</sub> |
| CR <sub>2</sub> | T <sub>1</sub> | ~X    | T <sub>2</sub> |

#### สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

ER<sub>1</sub> แทน นักเรียนชายที่ได้รับการสุ่มเข้ากลุ่มที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็ก เชิงวรรณกรรม

CR<sub>1</sub> แทน นักเรียนชายที่ได้รับการสุ่มเข้ากลุ่มที่ไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียน เล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ER<sub>2</sub> แทน นักเรียนหญิงที่ได้รับการสุ่มเข้ากลุ่มที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็ก เชิงวรรณกรรม

CR<sub>2</sub> แทน นักเรียนหญิงที่ได้รับการสุ่มเข้ากลุ่มที่ไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียน เล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

X แทน การได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

~X แทน การไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

T<sub>1</sub> แทน การทดสอบก่อนเรียน

T<sub>2</sub> แทน การทดสอบหลังเรียน

#### ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ จำนวน 24 คาบ คาบละ 50 นาที ดังแสดง ตามแผนการสอนในภาคผนวก

## 2. ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

2.1 ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการทดลองก่อนการทดลองกับนักเรียนห้องสองกลุ่มด้วยแบบวัดจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและบันทึกผลการทดลองไว้เป็นค่าแนวก่อนการทดลองสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

2.2 ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการ ห้องกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้เนื้อหาเดียวกัน ห้องกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ระยะเวลาเท่ากัน คือใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกลุ่มละ 12 เล่ม เล่มละ 2 ครั้ง รวม 24 ครั้ง

2.2.1 กลุ่มทดลองผู้วิจัยใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม โดยมีแผนการดำเนินการทดลองในแต่ละครั้ง ใช้เวลา 50 นาที ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยแจกหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่มีตัวแบบให้นักเรียนทุกคน
- 2) ผู้วิจัยบอกให้นักเรียนอ่านหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่มีตัวแบบ (20 นาที)

3) หลังจากอ่านหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่มีตัวแบบจบแล้ว ผู้วิจัยทำการประเมินโดยให้นักเรียนตอบคำถามท้ายหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม โดยข้อคำถามจะเน้นพฤติกรรมที่ตัวแบบทำ และผลกรรมที่ตัวแบบได้รับว่าคืออะไร เพื่อให้เกิดความแนใจว่านักเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบ และตัวชี้วัด ซึ่งบรรจุอยู่ในหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมแต่ละเล่ม (20 นาที)

4) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับองค์ประกอบ และตัวชี้วัดของจิตสาธารณะ ที่ต้องการปลูกฝังให้กับนักเรียนในแต่ละครั้งจากนั้นนักเรียนระบายน้ำเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสกระทำพฤติกรรม จิตสาธารณะ ตามที่นักเรียนได้เห็นจากตัวแบบในแต่ละองค์ประกอบ (10 นาที) ในการดำเนินการทดลอง ทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบตามแนวคิดของแนวคุณธรรม ดังนี้ กระบวนการใส่ใจ ผู้วิจัยได้ใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่มีเรื่องราวดิตตามใช้ภาษาง่ายเหมาะสมสำหรับเด็ก และมีภาพ การ์ตูนประกอบทำให้เด็กเกิดความสนใจที่จะอ่านและติดตามเรื่องราว กระบวนการเก็บจำ หลังจากนักเรียน อ่านหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมแล้วผู้วิจัยสามารถคำนวณท้ายเล่มเพื่อความแนใจว่านักเรียนรู้และเข้าใจ พฤติกรรมจิตสาธารณะของตัวละครซึ่งเป็นการทบทวนของนักเรียนและช่วยในการเก็บจำ กระบวนการ กระทำ หลังจากนักเรียนอ่านและตอบคำถามแล้วผู้วิจัยให้นักเรียนระบายน้ำเพื่อการคุนในเล่มเพื่อ เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะ เช่น การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นใช้สิ่งของร่วมกัน การใช้สี อย่างทันทุกน้อม กระบวนการร่วมใจ เรื่องราวในหนังสือแสดงถึงการได้รับผลกระทบทางบวกจากการแสดงพฤติกรรม การมีจิตสาธารณะของตัวละครในเรื่อง เช่น การได้รับคำชม การได้รับรางวัล ซึ่งจะเป็นการร่วมใจให้ผู้อ่าน ต้องการปฏิบัติตามพฤติกรรมของตัวละคร

2.2.2 กลุ่มควบคุมผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ที่ไม่มีตัวแบบสัญลักษณ์ โดยมีแผนการดำเนินการทดลองในแต่ละครั้ง ใช้เวลา 50 นาที ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยแจกหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่ไม่มีตัวแบบให้นักเรียนทุกคน
- 2) ผู้วิจัยบอกให้นักเรียนอ่านหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่ไม่มีตัวแบบ (20 นาที)
- 3) หลังจากอ่านหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่ไม่มีตัวแบบจบแล้วผู้วิจัยทำการประเมิน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่นักเรียนอ่าน(20 นาที)

4) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่านและระบายน้ำ (10 นาที)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็ก เชิงวรรณกรรม ตามแผนการดำเนินการทดลองในกลุ่มทดลองจำนวน 24 ครั้ง ในกลุ่มควบคุมจำนวน 24 ครั้ง ในแต่ละครั้งแผนการดำเนินการทดลองจะเหมือนกัน ต่างกันตรงที่ตัวชี้วัดในหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ดังแสดงในภาคผนวก

5) เมื่อจบการอ่านหนังสือเรียนแล้วเลือกเชิงวรรณกรรมในครั้งแรกแล้ว ในครั้งต่อไปผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านหนังสือเรียนแล้วเลือกเชิงวรรณกรรมที่บรรจุตัวแบบสัญลักษณ์และระบบสื่อภาพในเล่มที่เหลือจนครบ 12 เล่ม

2.3 เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการทดลองทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบวัดจิตสาธารณะ

2.4 ตรวจสอบการทดลองแล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

2.5 เมริยบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบทดสอบวัดจิตสาธารณะของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลจากการบันทึกมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package For The Social Science/Personal Computer:SPSS/PC+) โดยมีการวิเคราะห์ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดพลับพลาชัย จำนวน 73 คน ซึ่งเมื่อนอกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยสัมประสิทธิ์แอลฟ่า ( $\alpha$  - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 125)

2) หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสมพันธ์ ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่

1) หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจิตสาธารณะ

2) เมริยบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบวัดจิตสาธารณะ หลังการทดลองของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 - 2 โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมแบบสองทาง (Two-Way Analysis of Covariance) โดยใช้คะแนนสอบก่อนการทดลอง (pretest) เป็นตัวแปรร่วม (covariate)

## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงทดลองในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับเพศที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

#### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจิตสาธารณะ ภายหลังการทดลองของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง ที่ได้รับและไม่ได้รับ ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เมื่อใช้คะแนนก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม (Covariate variable)

ตาราง 3 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจิตสาธารณะ ภายหลังการทดลองของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ที่ได้รับและไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ที่ปรับแล้วโดยใช้ คะแนนก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม (Covariate variable)

| แหล่งตัวแปร | จำนวน | คะแนนเฉลี่ย | ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน |
|-------------|-------|-------------|----------------------|
| กลุ่มทดลอง  | ชาย   | 15          | 50.4000              |
|             | หญิง  | 15          | 57.9333              |
|             | รวม   | 30          | 56.1667              |
| กลุ่มควบคุม | ชาย   | 15          | 29.2000              |
|             | หญิง  | 15          | 32.5333              |
|             | รวม   | 30          | 30.8667              |

จากการ 3 พนวจคะแนนจิตสาธารณะเฉลี่ยรวมของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนจิตส. เคราระดับเฉลี่ยรวม ของกลุ่มควบคุม คะแนนจิตสาธารณะของเพศหญิงสูงกว่าคะแนนจิตสาธารณะเพศชาย ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่ม ควบคุม

2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนจิตสาธารณะ ภายหลังการทดลองของนักเรียน ชายและนักเรียนหญิง ที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เมื่อใช้คะแนน ก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม (Covariate variable)

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนจิตสماารณ์ และ ภัยหลังการทดลองของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง ที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเลิกเชิงวรรณกรรม เมื่อใช้ค่าแปร ก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม (Covariate variable)

| แหล่งความแปรปรวน                          | df | Ms       | F       | P    |
|-------------------------------------------|----|----------|---------|------|
| การได้รับหรือไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์     | 1  | 143.627  | 5.853   | .000 |
| เพศ                                       | 1  | 8754.205 | 356.774 | .000 |
| การได้รับหรือไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์×เพศ | 1  | 14.032   | .572    | .453 |
| ส่วนที่เหลือ                              | 55 | 24.537   |         |      |
| ตัวแปรร่วม (Covariate)                    | 1  |          |         |      |
| รวม                                       | 59 |          |         |      |

$$F (.05) (1,55) = 8.58$$

จากตาราง 4 แสดงว่าไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเลิกเชิงวรรณกรรมกับเพศที่มีต่อจิตสماารณ์ของนักเรียนซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 เมื่อพิจารณาผลของการได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนลุमเลิกเชิงวรรณกรรมที่มีต่อจิตสماารณ์ พบว่า นักเรียนที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเลิกเชิงวรรณกรรม มีจิตสماารณ์มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเลิกเชิงวรรณกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางที่ระดับ .05 และพบว่า�ักเรียนที่มีเพศต่างกันมีจิตสماารณ์ต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนเพศหญิงมีจิตสماารณ์มากกว่านักเรียนเพศชายอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

## บทที่ 5

### สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ ผ่านสื่อหนังสือเรียน เล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับเพศของนักเรียนที่มีต่อจิตสาธารณะและเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเล็กเชิงวรรณกรรมกับกลุ่มที่ไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเล็กเชิงวรรณกรรม สรุปผลการศึกษาดังนี้

#### ความมุ่งหมายของการศึกษาดังนี้

- เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเล็กเชิงวรรณกรรม กับเพศของนักเรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ
- เพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะของ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเล็กเชิงวรรณกรรมกับกลุ่มที่ไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเล็กเชิงวรรณกรรม

#### สมมติฐานในการวิจัย

- นักเรียนที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเล็กเชิงวรรณกรรม จะมีจิตสาธารณะสูงกว่า นักเรียนที่ไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเล็กเชิงวรรณกรรม
- นักเรียนหญิงที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเล็กเชิงวรรณกรรม จะมีจิตสาธารณะ สูงกว่านักเรียนชายที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเล็กเชิงวรรณกรรม

#### วิธีดำเนินการศึกษาดังนี้

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนวัดประยุรวงคavaส สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 สุ่มมา 2 ห้องเรียน จับนักเรียนเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 1 ห้องเรียน ในแต่ละห้องสุ่มนักเรียนแบ่งเป็น เพศชาย 15 คน เพศหญิง 15 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 4 กลุ่ม จำนวน 60 คน  
ได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นดังนี้  
กลุ่มที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเล็กเชิงวรรณกรรม  
เพศชาย 15 คน เพศหญิง 15 คน  
กลุ่มที่ไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเล็กเชิงวรรณกรรม  
เพศชาย 15 คน เพศหญิง 15 คน
- เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาดังนี้
  - แบบวัดจิตสาธารณะ
  - หนังสือเรียนแล้วเล็กเชิงวรรณกรรมที่มีตัวแบบจิตสาธารณะ จำนวน 12 เล่ม สำหรับกลุ่มทดลอง ประกอบด้วย

- (1) เรื่องหนูแก้วผู้แสนดี
- (2) เรื่องหนูแม่แสนประยัต
- (3) เรื่องหนูฝันรุ้หันที่
- (4) เรื่องน้องต้นมีน้ำใจ
- (5) เรื่องหนูนิดไปโรงเรียน
- (6) เรื่องหนูต้อมผู้แบงปัน
- (7) เรื่องหนูพัฒนา
- (8) เรื่องพีแก้วกับน้องหวาน
- (9) เรื่องหนูบัวทำหน้าที่
- (10) เรื่องน้ำใจของเด็กชายต่อง
- (11) เรื่องความชื่อสัตย์ของป่อง
- (12) เรื่องเพื่อนใหม่

2.3 หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่ไม่มีตัวแบบจิตลักษณ์ จำนวน 12 เล่ม สำหรับกลุ่มควบคุมประกอบด้วย

- (1) เรื่องจูกกับแกละ
- (2) เรื่องของขวัญวันปีใหม่
- (3) เรื่องลูกหมีไปเที่ยว
- (4) เรื่องชุดใหม่หมูน้อย
- (5) เรื่องลูกเป็ดไม่ไปโรงเรียน
- (6) เรื่องสองเกลอ
- (7) เรื่องหนูนิดกับเจ้าตูบ
- (8) เรื่องมดคำกับมดแดง
- (9) เรื่องป้าแจ่ว
- (10) เรื่องห้าสหายรวมพลัง
- (11) เรื่องเพื่อนของซัง
- (12) เรื่องหนูจำแจ่วจริง

### 3. วิธีดำเนินการทดลอง

#### 3.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมแบบ 2 องค์ประกอบ  
(2×2 Factorial Design)

ตาราง 5 แสดงแบบแผนการวิจัยการทดลองใช้ตัวแบบกับการไม่ใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ ผ่านสื่อหนังสือเรียน  
เล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

| กลุ่มตัวอย่าง   | ทดสอบก่อน      | ทดลอง | ทดสอบหลัง      |
|-----------------|----------------|-------|----------------|
| ER <sub>1</sub> | T <sub>1</sub> | x     | T <sub>2</sub> |
| CR <sub>1</sub> | T <sub>1</sub> | ~x    | T <sub>2</sub> |
| ER <sub>2</sub> | T <sub>1</sub> | x     | T <sub>2</sub> |
| CR <sub>2</sub> | T <sub>1</sub> | ~x    | T <sub>2</sub> |

### สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

ER<sub>1</sub> แทน นักเรียนชายที่ได้รับการสุ่มเข้ากลุ่มที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็ก เชิงวิเคราะห์รวม

CR<sub>1</sub> แทน นักเรียนชายที่ได้รับการสุ่มเข้ากลุ่มที่ไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็ก เชิงวิเคราะห์รวม

ER<sub>2</sub> แทน นักเรียนหญิงที่ได้รับการสุ่มเข้ากลุ่มที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็ก เชิงวิเคราะห์รวม

CR<sub>2</sub> แทน นักเรียนหญิงที่ได้รับการสุ่มเข้ากลุ่มที่ไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็ก เชิงวิเคราะห์รวม

X แทน การได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวิเคราะห์รวม

~X แทน การไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวิเคราะห์รวม

T<sub>1</sub> แทน การทดสอบก่อนเรียน

T<sub>2</sub> แทน การทดสอบหลังเรียน

### ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ จำนวน 24 คาบ คาบละ 50 นาที ดังแสดงตามแผนการสอนในภาคผนวก

#### 3.2 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

3.2.1 ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนการทดลองกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ด้วยแบบวัดจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและบันทึกผลการทดสอบไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลองสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

3.2.2 ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในเนื้อหาเดียวกัน และระยะเวลาเท่ากันคือใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวิเคราะห์รวม กลุ่มละ 12 เล่ม ๆ ละ 2 ครั้ง รวม 24 ครั้ง

3.2.3 กลุ่มทดลองผู้วิจัยใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวิเคราะห์รวม โดยมีแผนการดำเนินการทดลองในแต่ละครั้ง ใช้เวลา 50 นาที ดังนี้

(1) ผู้วิจัยแจกหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวิเคราะห์รวมที่มีตัวแบบให้นักเรียนทุกคน

(2) ผู้วิจัยบอกให้นักเรียนอ่านหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวิเคราะห์รวมที่มีตัวแบบ (20 นาที)

(3) หลังจากอ่านหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวิเคราะห์รวมที่มีตัวแบบจบแล้ว ผู้วิจัยทำการประเมินโดยให้นักเรียนตอบคำถามท้ายหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวิเคราะห์รวมที่เน้นพฤติกรรมที่ตัวแบบทำและผลกระทบที่ตัวแบบได้รับว่าคืออะไร เพื่อให้เกิดความแนใจว่านักเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดชี้งบรรจุอยู่ในหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวิเคราะห์รวมแต่ละเล่ม (20 นาที)

(4) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความคิดรวบยอด เกี่ยวกับองค์ประกอบ และตัวชี้วัดของจิตสาธารณะที่ต้องการปลุกปั้นให้กับนักเรียนในแต่ละครั้ง จากนั้นนักเรียนระบุรายสีเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสกระทำพฤติกรรมจิตสาธารณะตามที่นักเรียนได้เห็นจากตัวแบบในแต่ละองค์ประกอบ (10 นาที)

3.2.4 กลุ่มควบคุมผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวิเคราะห์รวมที่ไม่มีตัวแบบสัญลักษณ์ โดยมีแผนการดำเนินการทดลองในแต่ละครั้ง ใช้เวลา 50 นาที ดังนี้

(1) ผู้วิจัยแจกหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวิเคราะห์รวมที่ไม่มีตัวแบบให้นักเรียนทุกคน

(2) ผู้วิจัยบอกให้นักเรียนอ่านหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวิเคราะห์รวมที่ไม่มีตัวแบบ (20 นาที)

(3) หลังจากอ่านหนังสือเรียนแล้วเลือกเชิงวรรณกรรมที่ไม่มีตัวแบบจบแล้ว ผู้วิจัยทำการประเมินความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเนื้อหาที่นักเรียนอ่าน (20 นาที)

(4) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่าน (10 นาที)

3.2.5 เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการทดลองทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ด้วยแบบทดสอบวัดจิตสาธารณะ

3.2.6 ตรวจผลการทดสอบแล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

3.2.7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบทดสอบวัดจิตสาธารณะของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลจากการบันทึกมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package For The Social Science/Personal Computer:SPSS/PC+) โดยมีการวิเคราะห์ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) หากความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง มากที่ความเชื่อมั่นโดยสัมประสิทธิ์แอลฟ่า ( $\alpha$ - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540:125)

2) หากจำนวนจำแนกรายข้อด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่

1) หากค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจิตสาธารณะ  
2) เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบวัดจิตสาธารณะหลังการทดลองของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 - 2 โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมแบบสองทาง (Two-Way Analysis of Covariance) โดยใช้คะแนนสอบก่อนการทดลอง (pretest) เป็นตัวแปรร่วม (covariate)

### สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. “ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเลือกเชิงวรรณกรรม กับเพศที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียน

2. นักเรียนที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเลือกเชิงวรรณกรรม จะมีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเลือกเชิงวรรณกรรมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนหญิงมีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

### อภิปรายผล

การศึกษาการใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเลือกเชิงวรรณกรรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากผลการศึกษาค้นคว้าการรวมรวมข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการทดลองไม่พบปฏิสัมพันธ์ ระหว่างการได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อเรียนเล่มเล็ก เชิงวรรณกรรมกับเพศที่มีอัจฉริยะของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบมีลักษณะเป็นกลาง ไม่ว่าเพศใดก็ตามสามารถเรียนรู้จากการนี้ได้ไม่แตกต่างกันรวมทั้งเด็กหญิงและเด็กชาย ต่างก็มีแรงจูงใจในการกระทำพฤติกรรมจิตสาธารณะพอ ๆ กัน มิสเซล (Kaplan and Sedney.1980:185; citing.1976) กล่าวว่าเด็กหญิงและเด็กชายจะเรียนรู้พฤติกรรมได้ที่คุ้นเคยกันได้มากน้อยเพียงใด พฤติกรรมที่แสดงออกมาจะเหมือนกันเป็นผลมาจากการคาดหวังของสังคมที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมนั้น และในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยคาดหวังให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะตามตัวแบบสัญลักษณ์ที่บรรจุอยู่ในหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม จึงทำให้นักเรียนเพศหญิงและเพศชายแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะตามตัวแบบสัญลักษณ์ที่ให้ผลทางบวกเพราะนักเรียนเห็นตัวแบบสัญลักษณ์ได้รับคำชี้เชยหรือรางวัล ซึ่งเป็นตัวเสริมแรงทางบวก (Reinforcement) เด็กก็อยากที่จะได้รับผลทางบวกในการกระทำพฤติกรรมจิตสาธารณะทั้งเพศชายและเพศหญิง

2. จากสมมติฐาน ข้อที่ 1 ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็ก เชิงวรรณกรรมจะมีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อนี้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางปัญญาของนักเรียนด้วยการให้นักเรียนเรียนรู้จากการสังเกตให้ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะสูงขึ้นตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาทางสังคมของแบนดูรา (Bandura:1986) โดยให้นักเรียนสังเกตตัวแบบจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผ่านหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม โดยผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำการสังเกตตัวแบบเป็นจำนวนทั้งสิ้น 24 ครั้ง และในระหว่างที่นักเรียนได้สังเกตตัวแบบแต่ละครั้ง นักเรียนจะเกิดกระบวนการการต่าง ๆ ตามแนวคิดที่แบนดูรา (Bandura:1986) กล่าวไว้ คือ กระบวนการการที่ 1 เด็กจะเกิดกระบวนการการใส่ใจในตัวแบบ ทั้งนี้ เพราะตัวแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นจะเป็นตัวแบบที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก กล่าวคือ ตัวละครในหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่สร้างขึ้นจะเป็นตัวละครที่มีวัยเดียวกันกับเด็กวัยนี้ ซึ่งตัวแบบได้แสดงพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะในชีวิตประจำวัน ตลอดจนหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่สร้างขึ้นนั้นจะประกอบด้วย ภาพ คน สัตว์ และธรรมชาติ ซึ่งจะเป็นสื่อที่ช่วยดึงดูดความสนใจให้เด็กได้อ่าน ดังที่ บันลือ พฤกษาวน (2536 : 24) ได้กล่าวว่า เด็กวัยนี้จะเป็นวัยที่ชอบอ่านนิทาน นิยาย ผจญภัย สัตว์ป่าธรรมชาติ ต้นไม้ สนใจเกี่ยวกับชีวิตและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในขณะที่เด็กเกิดกระบวนการจัดลำดับความสำคัญของตัวแบบที่เด็กได้สังเกตไว้ทุกครั้ง โดยจะจำเป็นสัญลักษณ์หรือภาพของตัวแบบนั่นเอง ซึ่งผู้วิจัยได้ตรวจสอบการจัดลำดับพฤติกรรมของตัวแบบด้วยการถามคำถามก้ายของพฤติกรรมจิตสาธารณะและผลกระทบของการกระทำพฤติกรรมต่อจากนั้นผู้วิจัยได้ให้ครุและนักเรียนช่วยกันสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ตัวแบบทำและผลกระทบที่ตัวแบบได้รับอีกรอบหนึ่ง เพื่อให้นักเรียนเกิดกระบวนการการเก็บจำตัวแบบ ต่อจากนั้นนักเรียนก็ได้เกิดกระบวนการกระทำการทำโดยการสังเกตการกระทำของตนเองที่ผู้วิจัยเบิดโอกาสให้กระทำด้วยการให้นักเรียนทำพฤติกรรมจิตสาธารณะจากกิจกรรมการรายสี พร้อมทั้งผู้วิจัยให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับพฤติกรรมจิตสาธารณะที่นักเรียนทำในระหว่างทำกิจกรรมรายสี เช่น การใช้ดินสอสีของส่วนรวมอย่างทั่วถูกน้อมและประหยด การเปิดโอกาสให้เพื่อนได้ใช้ดินสอสีร่วมกัน เป็นต้น นอกจากนั้น การที่นักเรียนได้อ่านตัวแบบที่ทำพฤติกรรมจิตสาธารณะแล้วได้รับผลกระทบทางบวก เช่น การได้รับคำชม การได้รับรางวัล ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ จะเป็นตัวเสริมแรงที่ทำให้นักเรียนอย่างได้ เมื่อทำพฤติกรรมจิตสาธารณะ ซึ่งการได้เห็นตัวแบบได้รับการเสริมแรงจะเป็นตัวจูงใจให้นักเรียนกระทำพฤติกรรมจิตสาธารณะตามตัวแบบอันจะส่งผลให้นักเรียนทำ ซึ่งจากการบันทึกการดังกล่าวที่ สอดคล้องกับแนวคิดของแบนดูรา

(Bandura:1986) ที่ว่า การเปลี่ยนแปลงความคิดของบุคคลส่วนใหญ่เกิดจากการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีวนยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530 : 42 ) ศึกษาผลการใช้ศรีวนยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530 : 42) ศึกษาผลการใช้เทคนิคแบบแบบที่มีต่อการประยัด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน สุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 20 คน โดยกลุ่มทดลองสอนโดยเทคนิคแบบแบบ กลุ่มควบคุมใช้การสอนปกติ หลังการทดลองพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีการประยัดสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการสอนโดยใช้เทคนิคแบบแบบทำให้นักเรียนมีการประยัดสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานของ ขจรศักดิ์ จอมแหงษ์ (2535 : 78 – 82) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแบบแบบสไลด์การ์ตูนที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 24 คน สุ่มจากนักเรียนที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอยู่ในขั้นที่ 2 แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแบบแบบสไลด์การ์ตูน และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ หลังการทดลอง พบร้า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการสอนโดยใช้เทคนิคแบบแบบสไลด์การ์ตูนทำให้นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประเสริฐครร เชื้อครินทร์ (2535 : 52) ได้ทดลองใช้แบบ ซึ่งเป็นสไลด์การ์ตูน เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่าการใช้เทคนิคแบบแบบดังกล่าวช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยกลุ่มทดลองมีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์เพิ่มมากขึ้น จากการทดลองของแบนดูรา และรอส (Bandura , Ross and Ross. 1963 : 3) ที่ศึกษาผลของการใช้ตัวแบบต่อการเลียนแบบ โดยจัดแบ่งตัวแบบเป็น 3 ลักษณะ คือ แบบที่เป็นเชิงตัวจริง แบบที่เป็นภาพพยนตร์แสดงโดยคนจริงและแบบที่ทำเป็นภาพพยนตร์การ์ตูน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กก่อนวัยเรียน พบร้า เด็กที่ได้รับตัวแบบก้าวแรก แสดงพฤติกรรมก้าวแรกมากขึ้น แต่กลุ่มที่ไม่ได้รับตัวแบบไม่ค่อยมีพฤติกรรมก้าวแรกปรากฏ และตัวแบบที่เป็นภาพพยนตร์มีผลต่อพฤติกรรมของผู้สังเกต ทัดเทียมกับตัวแบบจากเชิงตัวจริง

#### ข้อเสนอแนะ

##### 1. ข้อเสนอแนะการนำไปปฏิบัติ

ผลการศึกษาระบบที่แสดงให้เห็นว่า การได้รับตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเลือกเชิงวรรณกรรม ทำให้นักเรียนมีจิตสาธารณะสูงกว่า การไม่ใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเลือกเชิงวรรณกรรม จากการวิจัยนี้ ครูสามารถนำไปเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์หนังสือเรียนแล้วเลือกเชิงวรรณกรรมในเนื้อหา จิตสาธารณะที่แตกต่างกันไปได้อย่างกว้างขวาง โดยมีข้อควรดำเนิน เพื่อให้ผลการใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนแล้วเลือกเชิงวรรณกรรมเกิดผลสมความมุ่งหมาย คือ

1.1 การใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นจะเป็นตัวแบบที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก ตัวละคร ในหนังสือเรียนแล้วเลือกเชิงวรรณกรรม จะเป็นตัวละครที่มีวัยเดียวกันเด็กวัยนี้ ซึ่งตัวแบบได้แสดงพฤติกรรม การมีจิตสาธารณะในเชิงประจวบ ตลอดจนหนังสือเรียนแล้วเลือกเชิงวรรณกรรมจะประกอบด้วยภาพคน สัตว์ และธรรมชาติ ซึ่งจะเป็นสื่อที่ช่วยดึงดูดความสนใจให้เด็กได้อ่าน เด็กวัยนี้จะเป็นวัยที่ชอบอ่านนิทาน สนใจเกี่ยวกับชีวิตและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในขณะที่เด็กเกิดกระบวนการจดจำพฤติกรรมของตัวแบบที่เด็กได้สังเกตไว้ทุกครั้ง โดยจะจำเป็นสัญลักษณ์หรือภาพของตัวแบบนั้นเอง ซึ่งผู้วิจัยได้ตรวจสอบการจดจำพฤติกรรม ของตัวแบบด้วยการถามคำถามตอบท้าย และผลกระทบของการกระทำพฤติกรรม

1.2 การใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ผู้นำไปใช้จำเป็นด้องทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้เสียก่อนทั้งในเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการสังเกตตัวแบบตามแนวคิดของแม่นดูรา เพราะหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นนวัตกรรม และเนื้อเรื่องก็ต้องมีการวิเคราะห์ตัวแบบเสียก่อน ถ้าจะให้เกิดประโยชน์สูงสุดจะต้องใช้ทั้งกระบวนการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามข้อเสนอของ หทัย ตันหยง (2532) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงจะบรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

1.3 การจัดกิจกรรมการสอน โดยใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม คุณผู้สอนต้องควบคุมการเรียนการสอนให้ได้ และมีความอดทน เพราะนักเรียนจะสนใจในรูปภาพมากกว่าเนื้อหา และนักเรียนจะใช้เวลามากในการเตรียมสะท้อนความคิดออกมาก เมื่อนักเรียนคุ้นเคยกับขั้นตอนต่าง ๆ แล้ว นักเรียนจะทำกิจกรรมได้เร็วมากขึ้น ใน庖ต่อไปจะทำให้การเรียนการสอนดีขึ้น

## 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะผ่านสื่อชนิดอื่น ๆ

2.2 ควรมีการพัฒนาจิตสาธารณะในลักษณะอื่น ๆ เช่น หนังสือเรียนมัลติมีเดียในชีดีรอม (CD - ROM)

บารณานุกรม

## บรรณานุกรม

กนกวรรณ ชื่นชม. (2532). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนปกติ กับวิธีสอนชุดจุลบทที่ใช้นั้นสืบเรียนเล่มเล็ก เชิงวรรณกรรม. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การประเมินศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์กรุงเทพฯ. ถ่ายเอกสาร.

กนิษฐา นิทัศน์พัฒนา และคณะ. (2541) จิตสำนึกทางสังคมของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยหิดล.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยหิดล.

จากรัศก์ จอมแหงษ์. (2535). ผลการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การถูนที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.

(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์กรุงเทพฯ. ถ่ายเอกสาร.

จิราภา มาลัยธรรม. (2541) การสร้างแบบเรียนเล่มเล็กlobyฟ้า เรื่อง “การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม” กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การประเมินศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์กรุงเทพฯ. ถ่ายเอกสาร.

จารดา สุวรรณทัต. (2526). “ประมวลบทความทางวิชาการที่บรรยายในโอกาสต่าง ๆ ภายใต้ในประเทศไทย พ.ศ. 2511 - 2526. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพุทธิกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์กรุงเทพฯ.

\_\_\_\_\_. (2525). ความสำนึกรักของข้าราชการไทยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม. รายงานการวิจัยของสถาบันวิจัยพุทธิกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์กรุงเทพฯ. ฉบับที่ 27. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

\_\_\_\_\_. (2521). พฤติกรรมศาสตร์เล่ม 1 “พื้นฐานความเข้าใจทางจิตวิทยา”. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพาณิช.

ฉัตรชัย เจียมอมรัตน์. (2528). การศึกษาค่านิยมในการประยัดพลังงานของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหิดล.

ฉันทานา ภาคบุนġ. (2528). เชียนให้เต็กคิด: โมเดลการพัฒนาทักษะการคิดเพื่อคุณภาพชีวิตและสังคม กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์กรุงเทพฯ.

ชวาล แพรตตันกุล. (2516) เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วัฒนาพาณิช.

\_\_\_\_\_. (2520). เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภा.

ชัชชัย ศิลปสุนทร.(2540). ความสัมพันธ์ระหว่างการชุมชนรายการโทรทัศน์ทางด้านสิ่งแวดล้อมกับจิตสำนึกทางด้านสิ่งแวดล้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยหิดล. ปริญญาณิพนธ์. กศ.ม. (สิ่งแวดล้อมศึกษา).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหิดล. ถ่ายเอกสาร.

ชาย โพธิสิตา และคณะ. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาจิตสำนึกของคนไทยต่อสาธารณะสมบัติ : กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร. นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยหิดล (ศalaaya). ถ่ายเอกสาร.

ดวงจันทร์ หนูทอง. (2533). ผลการใช้แม่แบบหนังตะลุงที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญมิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์กรุงเทพฯ. ถ่ายเอกสาร.

- ดวงเดือน พันธุ์มนนาวิน. (2523) การวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมที่ควรส่งเสริมในเยาวชนและประชาชนชาวไทย,  
วารสารการวิจัยทางการศึกษา. 10(2) ; กันยายน .
- \_\_\_\_\_ . (2524). ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น. รายงาน  
การวิจัย ฉบับที่ 26. กรุงเทพฯ : สถาบันพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.
- \_\_\_\_\_ . (2538). ทฤษฎีดันไม้จริยธรรมการวิจัยและพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริม  
เอกสารทางวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ตราวรรณ ตั้งปีนดา. (2534). การลดความวิตกกังวลของพยาบาลประจำการที่ดูแลผู้ป่วยโรคเอดส์ด้วยวิธีการ  
ปรับเปลี่ยนความคิดร่วมกับการฝึกสติ. ปริญญาในพนธ. ค.ศ. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ :  
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เดโช สวนานนท์. (2518). จิตวิทยาสังคม.กรุงเทพฯ : โอดี้ียนสโตร์.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2537). หมายเหตุวัฒนธรรมร่วมสมัย.กรุงเทพฯ : แพรสาสำนักพิมพ์
- \_\_\_\_\_ . (2538). ชาติไทย, เมืองไทย, แบบเรียนและอนุสาวรีย์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- \_\_\_\_\_ . (2541). จริยธรรมไทย . ศิลปวัฒนธรรม 19 (9) กรกฎาคม .
- ธรรมนูญ ทวีกุล. (2530). การศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมส่วนสาธารณะของประชาชน;  
ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ที่มาใช้ส่วนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหบันฑิต  
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บรรหม ณีโชติ. (2530) การศึกษาฐานแบบของข้อคำถามวัดลักษณะนิสัย ด้านความเสี่ยสละชนิดข้อความ  
และชนิดสถานการณ์ที่มีผลต่อคุณภาพของแบบทดสอบ. ปริญญาในพนธ. กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิต  
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- บันลือ พฤกษาวดี. วรรณกรรมเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- บุญเติม ภิญญะนันตพงษ์. การทดสอบแบบอิงเกณฑ์: แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ : โอดี้ียนสโตร์,  
2527.
- ประนต เล็กสวารส์. (2517) ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การพึ่งตนเอง พฤติกรรมด้านการเป็น  
ผู้นำและความรับผิดชอบ.ปริญญาในพนธ. กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประทีป จันทร์.(2540). เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิเคราะห์พฤติกรรมและการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ  
: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.
- ประเทือง ภูมิภัทราชุม. (2540) การปรับพฤติกรรม:ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ โอ.เอส  
พรีนดิ้ง. เย้าส์.
- ประเสริฐศรี อี่อนครินทร์. (2535). การทดลองใช้“เทคนิคแม่แบบ”เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์.  
ปริญญาในพนธ. กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปราณี เชียงทอง. (2535). วรรณกรรมกับเด็ก. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.
- ปริยาลักษณ์ พิลาภุล. (2535). การศึกษาเบรีบีนเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการเรียนวิชาภาษา  
อังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับหนังสือ  
เรียนตามคู่มือครุ. ปริญญาในพนธ. กศ.ม. (การประสมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พรศักดิ์ ผ่องแฝงว. (2541). ข้าราชการไทย "ความสำนึกระบุคุณภาพ". กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540) วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2539) วรรณกรรมประถมศึกษา. สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษา  
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มัลลิกา มัตติกา. (2541). จิตสำนึกทางสังคมของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.

ปริญญาณินพนธ์ กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล (กาลาญา). ถ่ายเอกสาร.

รัญจวน อินทร์กำแหง. (2539). วรรณกรรมวิชาการ. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อแกรมมี.

\_\_\_\_\_. (2519). วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : ดาวกมล.

รุ่งจิต กองคำ. (2541). การพัฒนาคิดสำนึกร่างสั่นแวดล้อมของนักเรียนหน้าประชานศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการสร้างนิสัย.

ปริญญาณินพนธ์ ศษ.ม. (ประถมศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2536). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ :

คุณย์ส่งเสริมวิชาการ.

วรรณี รักษรม. (2515). การศึกษาเบรียบเทียบความวิตกกังวล ความต้องการผลสัมฤทธิ์ ความรู้สึกวันผิดชอบ  
ของเด็กไทยเชื้อชาติไทยกับเด็กไทยเชื้อชาติจีน. ปริญญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิทยาลัย.

วิทยากร เชียงกูล. (2521). "ปัญหาพื้นฐานของประเทศไทยด้อยพัฒนา" กรุงเทพฯ : ดาวกมล.

วิริยะ สิริสิงห์. (2524). การเขียนเรื่องสั้นสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : สุริยาสารสน.

วิชาการ, กรม. (2544). คู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง-ศีลธรรม ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ  
: โรงพิมพ์ครุสภากลาดพร้าว.

วิชัย พัฒนาวงศ์ธรรม. (2524). ทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

วิไลวรรณ ศรีสงค์ธรรม. (2539). การศึกษาเบรียบเทียบลักษณะความเป็นชาย ลักษณะความเป็นหญิง และ  
ความสามารถในการปรับตัวต่อเพื่อนต่างเพศของนักศึกษาวัยรุ่นที่เรียนในสาขาวิชาชีพค่างกัน  
ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. ปริญญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ :  
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ศринยา ชัยเพียรเจริญกิจ. (2535) ผลการใช้เทคนิคແມ່ແບບທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການປະຫຍດຂອງນักเรียนນັ້ນ  
ນັ້ນຍົມศຶກษาປີທີ 1 ໂຮງຮຽນລະກົມຍານຸກູລ. ปริญญาณินพนธ์ กศ.ม. (ຈิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ :  
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ศักดิ์ชัย นิรัญทร์. (2541). บทบาทของมหาวิทยาลัยกับการศึกษาเพื่อความเป็นประชาสัมคม. ASAHLAND  
JOURNAL 1(1) : 56 - 59.

ศิราณี อุปัล. (2541). การพัฒนาจิตสำนึกระบุคุณภาพในการแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมโดยใช้การสอน  
แบบโครงการสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปริญญาณินพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน).  
เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

ศึกษาธิการ. กระทรวง. (2535). หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533).

พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภาก - ลาดพร้าว.

- สนั่น มีชัยน์หมาก. (2537). วิจารณ์วรรณกรรมสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : บริษัท เทคโปรดักชัน แอนด์ แลค เวอร์ไทร์ จำกัด.
- สันิท เกษช์ศิริ. (2506). คำถ้ามานาเวย์ในวิชาภาษาไทยและวรรณกรรมสำหรับเด็ก ที่มีลักษณะเป็นคู่มือสอนข้าราชการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ กรุงเทพฯ : ผุดศึกษา.
- สบเชค พูลนวม. (2523). ความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อสัตย์กับความรู้สึกรับผิดชอบ. ปริญญาโท ภาคปกติ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาพนิช. (2526). การปรับพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทย. ปริญญาโท ภาคปกติ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2541). วิธีการวิจัยแห่งชาติในภาษาไทยเพื่อพื้นฟู. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.
- สุชาดา จันทร์แพง. (2536). การศึกษาประสิทธิภาพของสื่อแบบเรียนเล่มเล็กเพื่อช่วยเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย. ปริญญาโท ภาคปกติ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- หทัย ตันหยง. (2538). การเขียนหนังสือแบบเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2532). รายงานการวิจัยการสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อพัฒนาการอ่านในระดับประถมศึกษา กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประยุทธ์.
- หฤทัย อาจปรุ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิตและความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการมีจิตสำนึกลสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต (การพยาบาลศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิสิทธิ์ วงศ์. (2517). ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกรับผิดชอบ การปรับตัวและลักษณะการเป็นผู้นำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาลเมืองตาก. ปริญญาโท ภาคปกติ วิทยาลัยวิชาการศึกษา. ถ่ายเอกสาร.
- อุบลรัตน์ เพ็งสติตย์. (2526). การศึกษาเบรเยนเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรม กับวิธีสอนแบบปกติในวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Bandura, Albert. (1986). *Social Learning Theory*. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall
- Bandura Ross and Ross (1963). "Imitation of Film-Mediated Aggressive Models," *Child Development and Behavior*. By Freda Rebelsky and Lym Dorman. New York: Alfred A.Knapt.
- Butterworth, Thomas W. (1976) *The relationship of two different methods of reporting pupil progress to the reading Achievement School Attitude and self Responsibility of a sample of six grade pupil*, Dissertation abstracts International.35:2043-A, October.
- Kaplan, A.S. and Mary, A.S. (1980). *Psychology and Sex Roles : An Androgynous Perspective*. Canada : Little Brown and Company.
- Philips Linda M. (1986). "Using Children's Literature to Foster Written Language," Resources in Education 4(2) 35 ; April.
- Wilson Paul T. and others. (1986) *Children's book Reading Habit : A New Criteria for Literacy*. Cambridge, Holt, Beranek and Newman, Inc.

ภาคผนวก

**ตารางการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม**

| เรื่องที่ | องค์ประกอบที่ 1 |                | องค์ประกอบที่ 2 |                | องค์ประกอบที่ 3 |                |
|-----------|-----------------|----------------|-----------------|----------------|-----------------|----------------|
|           | ตัวชี้วัดที่ 1  | ตัวชี้วัดที่ 2 | ตัวชี้วัดที่ 3  | ตัวชี้วัดที่ 4 | ตัวชี้วัดที่ 5  | ตัวชี้วัดที่ 6 |
| 1         | ✓               |                |                 |                |                 |                |
| 2         | ✓               |                |                 |                |                 |                |
| 3         |                 | ✓              |                 |                |                 |                |
| 4         |                 | ✓              |                 |                |                 |                |
| 5         |                 |                | ✓               |                |                 |                |
| 6         |                 |                | ✓               |                |                 |                |
| 7         |                 |                |                 | ✓              |                 |                |
| 8         |                 |                |                 | ✓              |                 |                |
| 9         |                 |                |                 |                | ✓               |                |
| 10        |                 |                |                 |                |                 | ✓              |
| 11        |                 |                |                 |                |                 | ✓              |
| 12        |                 |                |                 |                |                 | ✓              |

หมายเหตุ

องค์ประกอบที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม

องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล

องค์ประกอบที่ 3 การເຄารີສິຖີໃນການໃຊ້ຂອງສ່ວນຮຸມ

ตัวชี้วัดที่ 1 การดูแลรักษา

ตัวชี้วัดที่ 2 ลักษณะการใช้

ตัวชี้วัดที่ 3 การทำความน้าທີ່ຖືກກຳນົດ

ตัวชี้วัดที่ 4 การรับอาสาทำบางอย่างเพื่อສ່ວນຮຸມ

ตัวชี้วัดที่ 5 ไม่เอาของສ່ວນຮຸມมาเป็นของตน

ตัวชี้วัดที่ 6 เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช້ຂອງສ່ວນຮຸມ

จำนวนเรื่องของหนังสือเรียนเล่มเล็กมีทั้งหมด 12 เรื่อง ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดตลอดจนการวิเคราะห์ตัวแบบของหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ดังตัวอย่างของเรื่องที่ 1 ดังนี้

**กำหนดการสอนกลุ่มทดลอง**

| วัน / เดือน / ปี | เนื้อหา                   | เวลา / ค่าบ                                   |
|------------------|---------------------------|-----------------------------------------------|
| 11 มิถุนายน 2546 | ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) | 9.20 – 10.10 น. ค่าบ 2                        |
| 12 มิถุนายน 2546 | หนูแก้วผู้แสندี           | 12.40-13.10 น. ค่าบ 6 / 13.10-14.30 น. ค่าบ 7 |
| 16 มิถุนายน 2546 | หนูแต้มแสตนบอร์ด          | 10.10-11.00 น. ค่าบ 3 / 12.40-13.10 น. ค่าบ 6 |
| 18 มิถุนายน 2546 | หนูฟันรังน้ำที่           | 9.20-10.10 น. ค่าบ 2 / 10.10-11.00 น. ค่าบ 3  |
| 19 มิถุนายน 2546 | น้องตันมีน้ำใจ            | 8.30-9.20 น. ค่าบ 1 / 11.50-12.40 น. ค่าบ 5   |
| 23 มิถุนายน 2546 | หนูนิดไปโรงเรียน          | 9.20-10.00 น. ค่าบ 2 / 10.10-11.00 น. ค่าบ 3  |
| 25 มิถุนายน 2546 | หนูตัวมูดบั่งปัน          | 12.40-13.10 น. ค่าบ 6 / 13.10-14.30 น. ค่าบ 7 |
| 26 มิถุนายน 2546 | หนูพัตตันกพัฒนา           | 9.20 - 10.10 น. ค่าบ 2                        |
| 30 มิถุนายน 2546 | หนูพัตตันกพัฒนา           | 9.20 - 10.10 น. ค่าบ 2                        |
| 1 กรกฎาคม 2546   | พีแก้วกับน้องหวาน         | 12.40 - 13.10 น. ค่าบ 6                       |
| 2 กรกฎาคม 2546   | พีแก้วกับน้องหวาน         | 10.10 - 11.00 น. ค่าบ 3                       |
| 3 กรกฎาคม 2546   | หนูบัวทำหน้าที่           | 9.20 - 10.10 น. ค่าบ 2                        |
| 7 กรกฎาคม 2546   | หนูบัวทำหน้าที่           | 8.30 - 9.20 น. ค่าบ 1                         |
| 8 กรกฎาคม 2546   | น้ำใจของเด็กชายต่อง       | 9.20 - 10.10 น. ค่าบ 2                        |
| 9 กรกฎาคม 2546   | น้ำใจของเด็กชายต่อง       | 12.40 - 13.10 น. ค่าบ 6                       |
| 16 กรกฎาคม 2546  | ความซื่อสัตย์ของป่อง      | 9.20 - 11.00 น. ค่าบ 3                        |
| 21 กรกฎาคม 2546  | ความซื่อสัตย์ของป่อง      | 8.30 - 9.20 น. ค่าบ 1                         |
| 22 กรกฎาคม 2546  | เพื่อนใหม่                | 9.20 - 11.00 น. ค่าบ 3                        |
| 23 กรกฎาคม 2546  | เพื่อนใหม่                | 10.10 - 11.00 น. ค่าบ 3                       |
| 24 กรกฎาคม 2546  | ทดสอบหลังเรียน (Pro-test) | 8.30 - 9.20 น. ค่าบ 1                         |

**กำหนดการสอนกลุ่มความคุ้ม**

| วัน / เดือน / ปี | เนื้อหา                    | เวลา / คาบ                                  |
|------------------|----------------------------|---------------------------------------------|
| 10 มิถุนายน 2546 | ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)  | 9.20 – 10.10 น. คาบ 2                       |
| 11 มิถุนายน 2546 | จูกกับแกะ                  | 12.40-13.10 น. คาบ 6 / 13.10-14.30 น. คาบ 7 |
| 13 มิถุนายน 2546 | ของขวัญวันปีใหม่           | 10.10-11.00 น. คาบ 3 / 12.40-13.10 น. คาบ 6 |
| 17 มิถุนายน 2546 | ลูกหมีไปเที่ยว             | 9.20-10.10 น. คาบ 2 / 10.10-11.00 น. คาบ 3  |
| 20 มิถุนายน 2546 | ชุดใหม่หมูน้อย             | 8.30-9.20 น. คาบ 1 / 11.50-12.40 น. คาบ 5   |
| 23 มิถุนายน 2546 | ลูกเป็ดไม่ไปโรงเรียน       | 9.20-10.00 น. คาบ 2 / 10.10-11.00 น. คาบ 3  |
| 24 มิถุนายน 2546 | สองเกลอ                    | 12.40-13.10 น. คาบ 6 / 13.10-14.30 น. คาบ 7 |
| 27 มิถุนายน 2546 | หนูนิดกับเจ้าดูบ           | 10.10-11.00 น. คาบ 3 / 12.40-13.10 น. คาบ 6 |
| 4 กรกฎาคม 2546   | งดดำกับมดแดง               | 9.20-10.10 น. คาบ 2 / 11.50-12.40 น. คาบ 5  |
| 7 กรกฎาคม 2546   | ป้าเจว                     | 12.40-13.10 น. คาบ 6 / 13.10-14.30 น. คาบ 7 |
| 8 กรกฎาคม 2546   | ป้าแจ้ว                    | 10.10-11.00 น. คาบ 3 / 12.40-13.10 น. คาบ 6 |
| 11 กรกฎาคม 2546  | ห้าสหายรวมพลัง             | 9.20-10.10 น. คาบ 2 / 10.10-11.00 น. คาบ 3  |
| 18 กรกฎาคม 2546  | ห้าสหายรวมพลัง             | 8.30-9.20 น. คาบ 1 / 11.50-12.40 น. คาบ 5   |
| 21 กรกฎาคม 2546  | เพื่อนของซ้าง              | 9.20-10.00 น. คาบ 2 / 10.10-11.00 น. คาบ 3  |
| 22 กรกฎาคม 2546  | เพื่อนของซ้าง              | 12.40-13.10 น. คาบ 6 / 13.10-14.30 น. คาบ 7 |
| 23 กรกฎาคม 2546  | หนูเจ้าแจ่วจริง            | 10.10-11.00 น. คาบ 3 / 12.40-13.10 น. คาบ 6 |
| 24 กรกฎาคม 2546  | หนูเจ้าแจ่วจริง            | 9.20-10.10 น. คาบ 2 / 11.50-12.40 น. คาบ 5  |
| 25 กรกฎาคม 2546  | ทดสอบหลังเรียน (Post-test) | 8.30 - 9.20 น. คาบ 1                        |

## รายนามผู้เชี่ยวชาญ

### **ด้านการศึกษา**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อันงค์ รุ่งสุข

ดร.ดารณี คำแหง

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและฝึกอบรมและ  
รักษาการผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและพัฒนา<sup>1</sup>  
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข จังหวัดระด  
กส.ด. (ประชากรศึกษา) มหาวิทยาลัยมหิดล  
อาจารย์ 2 ระดับ 7 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล  
วิทยาเขตหนองบุรี

### **ด้านภาษา (สำหรับเด็ก)**

อาจารย์มาลี เจริญชีพ

อาจารย์ปฤชนา คงสวัสดิ์

### **ด้านวรรณกรรม**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สนั่น มีขันหมาก  
ด้านอัตลักษณ์และพฤติกรรมศาสตร์

ดร.วิลาสลักษณ์ ชัววัลลี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัตดาวัลย์ เกษมเนตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินเจ

อาจารย์ 3 ระดับ 9  
ผู้ติดตามงานวิชาการทางภาษาไทยระดับประเทศศึกษา<sup>2</sup>  
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ  
อาจารย์ 1 ระดับ 5 โรงเรียนวัดประยูรวงศ์วานิช

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ  
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ  
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ  
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

## เนื้อหาหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

## เรื่อง “หนังแก้วผ้าเสนดี”

องค์ประกอบที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ทำให้เกิดการซ้ำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม

## ตัวชี้วัดที่ 1 การดูแลรักษา

บ้านหลังหนึ่งอยู่ในสวนริมคลอง ในบ้านมี พ่อ แม่ ลูกชายชื่อ เก้า อายุ 9 ปี ลูกสาวชื่อ แก้ว อายุ 8 ปี เก้าชอบไปเที่ยวขึ้นกอกป่า ซ้อนกันเล่นกับเพื่อน ถ้าไม่ได้ส่งของที่ต้องการก็จะไม่ให้ แสดงกริยากระทีบเห้า ร้องไห้ ชัวงป่าสี่ของเสียหาย แม่ก็ไม่โกรธ พยายามอบรมสั่งสอนด้วยคำพูดที่อ่อนหวาน และชี้ให้เห็นว่าการกระทำเช่นนี้เป็นการกระทำที่ไม่ดี แต่เมื่อบางครั้งแม่ชี้แจงด้วยคำพูดเก้าก็ยังไม่ฟัง แม่จึงลงโทษด้วยการตีให้เก้ารู้สึกเจ็บทุกครั้ง วันหนึ่งแก้วกับแม่พาล้มออกจากสวนไปให้ด้วยกันที่บ้าน แล้วแม่ก็กลับบ้าน ส่วนแก้วยังไม่กลับพร้อมแม่ เพราะอยากค้างกับ ตา ยาย เพื่อจะได้ช่วยดู ยาย ทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น ล้าง งาน ชาม ถูบ้านหรือแวนดา เป็นต้น และนอกจากนั้นยังได้ฟังนิทานสนุก ๆ จากตาอีกด้วย หลังจากรับประทานอาหารเย็นเสร็จแล้ว ตา ยาย และแก้วมาผูกคุยกัน ตาจึงเล่าให้แก้วฟังว่า หมู่บ้านของเราเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ห่างไกลจากในเมืองอยู่มากแต่ทางการก็ยังให้ความช่วยเหลือเรายังส่งเจ้าหน้าที่มาติดตั้งระบบไฟฟ้า นำประปา และติดตั้งโทรศัพท์ ดังนั้นาจึงต้องช่วยเป็นหูเป็นตาแทนเจ้าหน้าที่ คอยดูแลรักษาทรัพย์สมบัติของทางการให้อยู่ในสภาพดี แก้วสังสัยว่าทำไมเราจึงต้องช่วยเจ้าหน้าที่คุณแลด้วย ตาจึงอธิบายว่า เจ้าหน้าที่ของทางการมีภาระหน้าที่อยู่ภายนอกมาก หากจะให้เจ้าหน้าที่มาดูแลห้องหมอดก็คงจะดูแลไม่ทั่วถึงเราจึงต้องช่วยกันดูแล แก้วฟังดังนั้นจึงเข้าใจ แก้วฟังเรื่องที่เด่าเล่าให้ฟังจนเข้าใจเมื่อแก้วกลับถึงบ้านก็สังเกตเห็นตู้โทรศัพท์หน้าบ้านสกปรกไปด้วยฝุ่น แก้วจึงนำฝ้าไปเช็ดทำความสะอาด และพยายามเป็นผู้เป็นตาแทนเจ้าหน้าที่ของทางการ แก้วปฏิบัติเช่นนี้อย่างสม่ำเสมอ จนสูงผู้ใหญ่สังเกตเห็นการกระทำการของแก้วมาตลอดเวลาจึงยกย่องให้แก้วเป็นเด็กดีเด่นของหมู่บ้าน การกระทำของแก้วถือว่าเป็นการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวมโดยแท้ แก้วยังคงปฏิบัติเช่นนี้จนเป็นนิสัยที่ดีงามตลอดมา

คำถ้ามท้ายหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่องหนแต้มผู้เสนดี

## 1. แก้วเป็นเด็กที่มีนิสัยเป็นอย่างไร

## 2.๔ กัวทำประโยชน์อະໄຣໃห້ແກ່ສ່ວນຮຸມ

3.เมื่อแก้วทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมแล้วแก้วได้รับผลอย่างไร

**การวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องหนูแก้วผู้แสนดี  
ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ**

| การหลักเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ทำให้เกิดการ<br>ชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม                                                                                                                                                                                                                                                                 |                  | การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วน<br>ร่วมในการดูแล |                                          | การเคารพสิทธิในการใช้ของ<br>ส่วนรวม |                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----------------------------------------------|------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------------|
| การดูแลรักษา                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | ลักษณะ<br>การใช้ | การทำตาม<br>หน้าที่ที่ถูก<br>กำหนด            | การรับอาสา<br>ทำงานอย่าง<br>เพื่อส่วนรวม | ไม่เอาของ<br>ส่วนรวมมา<br>เป็นของตน | เปิดโอกาสให้<br>ผู้อื่นได้ใช้ของ<br>ส่วนรวม |
| แก้วฟังเรื่องที่ตาเล่าให้ฟังจนขึ้นใจ<br>เมื่อแก้วกลับถึงบ้านก็สังเกตเห็นตุ๊<br>โตรศพท์หน้าบ้านสกปรกไปด้วยผุน<br>แก้วจึงนำผ้าไปเช็ดทำความสะอาด<br>และพยายามเป็นหุ่นเป็นตาแทนเจ้าหน้าที่<br>ของทางการ แก้วปฎิบัติเช่นนี้อย่าง<br>สม่ำเสมอ จนลุงผู้ใหญ่สังเกตเห็นการ<br>กระทำการของแก้วมาตลอดเวลาจึงยก<br>ย่องให้แก้วเป็นเด็กดีเด่นของหมู่บ้าน |                  |                                               |                                          |                                     |                                             |

จากการวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องที่ 1 พบวมี 1 องค์ประกอบคือ 1. การหลักเลี่ยง  
การใช้หรือการกระทำที่ทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม ตัวชี้วัดที่ 1 คือ การดูแลรักษา

### วิเคราะห์การเป็นตัวแบบในเรื่องหนังแก้วผู้แสนดี

การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เงื่อนไขนำที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
- B หมายถึง พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
- C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
- C+ ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมพิ่มขึ้น

บ้านหลังหนึ่งอยู่ในสวนริมคลอง ในบ้านมี พ่อ แม่ ลูกชายชื่อ เก้า อายุ 9 ปี ลูกสาวชื่อ แก้ว อายุ 8 ปี เวลาแม่ไปเยี่ยม ตา ยาย แก้วชอบหัวตะกร้าผลไม้ไปให้ตายายเป็นประจำ ส่วนเก้าไม่สนใจชอบไปเที่ยวบินก ตกปลา ซ้อนกุ้งเล่นกับเพื่อนมากกว่า และถ้าไม่ได้สิ่งของที่ต้องการก็จะโมโห แสดงกริยากระทีบเท้า ร้องไห้ ขอว้างปาสิ่งของเสียหาย แม่ก็ไม่โกรธ พยายามอบรมสั่งสอนด้วยคำพูดที่อ่อนหวาน และชี้ให้เห็นว่าการกระทำ เช่นนี้เป็นการกระทำที่ไม่ดี แต่ถ้าบางครั้งแม่ชี้แจงด้วยคำพูดแล้วเก้ายังไม่ฟัง แม่จึงลงโทษด้วยการตีให้เก้า รู้สึกกลัวครั้งหนึ่ง เมื่อให้ผลไม้ตา ยาย แล้วแม่ก็กลับบ้าน ส่วนแก้วยังไม่กลับพร้อมแม่ เพราะอยากค้างกับ ตา ยาย เพื่อจะได้ช่วยตา ยาย ทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น ล้าง จาน ชาม ถูบ้านหรือแบ่งตา เป็นต้น และนอก จากนั้นยังได้ฟังนิทานสนุก ๆ จากตาอีกด้วย หลังจากรับประทานอาหารเย็นเสร็จแล้ว ตา ยาย และแก้วมานั่ง คุยกัน ตาจึงเล่าให้แก้วฟังว่า หมู่บ้านของเราเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ห่างไกลจากในเมืองอยู่มากแต่ทางการก็ยังให้ ความช่วยเหลือเรายังส่งเจ้าหน้าที่มาดิตตั้งระบบไฟฟ้า น้ำประปา และดิตตั้งโทรศัพท์ ดังนั้นาจึงต้องช่วยเป็น ภูมิเป็นตาแทนเจ้าหน้าที่ คอยดูแลรักษาทรัพย์สมบัติของทางการให้อยู่ในสภาพดี แก้วสงสัยว่าทำไมเราจึงต้อง ช่วยเจ้าหน้าที่ดูแลรักษา เจ้าหน้าที่ของทางการมีภาระหนักที่อยู่มากมากหากจะให้เจ้าหน้าที่มา ดูแลห้องหมอดกคงจะดูแลไม่ทั่วถึงเราจึงต้องช่วยกันดูแล แก้วฟังดังนั้นจึงเข้าใจ แก้วฟังเรื่องที่ตาเล่าให้ฟังจนเข้าใจ เมื่อแก้วกลับถึงบ้านก็สังเกตเห็นโทรศัพท์หน้าบ้านสกปรกไปด้วยฝุ่น แก้วจึงนำผ้าไปเช็ดทำความสะอาด และค่อยเป็นค่อยเป็นตาแทนเจ้าหน้าที่ของทางการ แก้วปฏิบัติเช่นนี้อย่างสม่ำเสมอ จนลุงผู้ใหญ่สังเกตเห็นการ กระทำของแก้วมาติดตามเวลาจึงยกย่องให้แก้วเป็นเด็กดีเด่นของหมู่บ้าน การกระทำของแก้วถือว่าเป็น การบัวเบิกประโยชน์เพื่อส่วนรวมโดยแท้

A → B → C+

แก้วจะจำเรื่องที่ตาเล่าให้ฟัง และนำไปปฏิบัติ ค่อยดูแลรักษา ตู้โทรศัพท์สาธารณะและเป็นหมู เป็นตาแทนเจ้าหน้าที่

แก้วทำความสะอาด ตู้โทรศัพท์สาธารณะ อย่างสม่ำเสมอ

แก้วได้รับคำชมจากผู้ใหญ่และ ได้รางวัลเด็กดีเด่นของหมู่บ้าน

**เนื้อหาหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม  
เรื่อง “หนูแต้มแสนประยัต”**

**องค์ประกอบที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ จะทำให้เกิดความช้ำดเสียหายต่อของของส่วนรวม  
ที่ใช้ร่วมกันของกลุ่ม**

**ตัวชี้วัดที่ 2 ลักษณะการใช้**

ในชั้นโรงเรียนวิชาศิลปะหนูแต้มและหนูน้อยกำลังรำนาຍสีภาพที่หั้งสองคนวดเสร็จแล้ว

**คุณครู :** นักเรียนค่ะ คุณครู枉สีเทียนไว้ที่โต๊ะ หนูน้อยรำนาຍสีเทียนหักไปปลายแท่งแล้วก็โยนทิ้งไปที่หน้าต่าง

หนูแต้มเห็นเห็นเด้งนั้นจึงไปเก็บสีเทียนที่หนูน้อยทิ้งมาใช้และบอกกับหนูน้อยว่า  
**หนูแต้ม :** หนูน้อยสีเทียนพวงนี้เป็นของส่วนรวมนะ คุณครูนำมาให้พากเราทุกคนไว้รำนาຍสี

ถ้าหนูน้อยทำหักและโยนทิ้งไปแบบนี้แล้วเราจะเสียเทียนที่ไหนไว้รำนาຍสีกันล่ะ  
**หนูน้อย :** แต่เมื่อหักไปแล้วนี่นา คงจะใช่ไม่ได้แล้วแหละ และอึกอย่างคุณครูก็ไม่รู้ ไม่เป็นไรหรอก

**หนูแต้ม :** ควรบอกหนูน้อยว่ามันใช่ไม่ได้ สีเทียนพวงนี้ยังใช้ได้ออยู่ แต่หนูน้อยไม่เอกลับมาใช้เอง  
ต่างหาก เราต้องช่วยกันประยัตเพื่อจะได้มีสีเอาไว้ให้เพื่อน ๆ คนอื่น ๆ ได้ใช้รำนาຍภาพบ้าง

ในตอนนั้นคุณครูเดินผ่านมาพอดีได้ยินเหตุการณ์ทั้งหมด จึงกล่าวชมหนูแต้มที่หนูแต้มรู้จักการใช้  
ของส่วนรวมและกล่าวตักเตือนหนูน้อยที่ทำเช่นนั้น

**คำถามท้ายหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “หนูแต้มแสนประยัต”**

1. เมื่อหนูแต้มเห็นหนูน้อยนำสีเทียนไปทิ้ง จึงเตือนหนูน้อยว่าอย่างไร

2. หนูแต้มได้รับผลอย่างไรในตอนท้ายของเรื่อง

**การวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องหนูเต็มแสนประยัต  
ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ**

| การหลักเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ทำให้เกิดการชั่วครุส่อหายต่อของส่วนรวม |                                                                                                                                                       | การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล |                                  | การดำเนินการให้ส่วนรวม      |                                     |
|--------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|----------------------------------|-----------------------------|-------------------------------------|
| การดูแลรักษา                                                             | ลักษณะการใช้                                                                                                                                          | การทำตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด                | การรับอาสาทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม | ไม่เอาของส่วนรวมมาเป็นของตน | เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม |
|                                                                          | แต้มจึงบอกหนูอย่าว่า สีเทียนที่หักก็ยังสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก เราต้องช่วยกันประยัต เพื่อจะได้มีสีเทียนเอาไว้ให้เพื่อน ๆ คนอื่นได้ใช้รับบายสีบ้าง |                                           |                                  |                             |                                     |

จากการวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องหนูเต็มแสนประยัต พบวมี 1 องค์ประกอบคือ

1. การหลักเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ทำให้เกิดการชั่วครุส่อหายต่อของส่วนรวม ตัวชี้วัดที่ 2 คือ ลักษณะการใช้

### วิเคราะห์การเป็นตัวแบบในเรื่องหนูแต้มแสนประยัต

การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เงื่อนไขนำที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
- B พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
- C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
- C+ ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

**หนูแต้มและหนูน้อยกำลังเรียนวิชาศิลปะและกำลังรับน้ำสีจากพู่กันที่หั่งสองคนรวดเร็วจัดแล้ว**

คุณครู : นักเรียนค่ะ คุณครูวางสีเทียนไว้ที่โต๊ะนี้นะค่ะ

**หนูแต้มและหนูน้อยเดินไปหยิบสีเทียนที่โต๊ะ หนูน้อยรับน้ำสีเทียนหักไปหลายแท่งแล้วก็โยนทิ้งไปที่หน้าต่าง**  
หนูแต้มเห็นเห็นดังนั้นจึงบอกกับหนูน้อยว่า

หนูแต้ม : หนูน้อยสีเทียนพวกนี้เป็นของส่วนรวมนะ คุณครูนำมาให้พากเราทุกคนใช้รับน้ำสี  
ถ้าหนูน้อยทำหักและโยนทิ้งไปแบบนี้แล้วเราจะเอาสีเทียนที่ไหนไว้รับน้ำสีกันล่ะ

หนูน้อย : แต่มันหักไปแล้วนี่นา คงจะใช้ไม่ได้แล้วแหละ และอีกอย่างคุณครูก็ไม่รู้ ไม่เป็นไรหรอก

หนูแต้ม : ใจrobอกหนูน้อยว่ามันใช้ไม่ได้ สีเทียนพวกนี้ยังใช้ได้อยู่ แต่หนูน้อยไม่เอกลัษบมาใช้เอง  
ต่างหาก เราต้องช่วยกันประยัดเพื่อจะได้มีสีเอาไว้ให้เพื่อน ๆ คนอื่น ๆ ได้ใช้รับน้ำสีบ้าง

ในตอนนั้นคุณครูเดินผ่านมาพอดีได้ยินเหตุการณ์ทั้งหมด จึงกล่าวชมหนูแต้มที่หนูแต้มรู้จักการใช้  
ของส่วนรวมและกล่าวตักเตือนหนูน้อยที่ทำเช่นนั้น

**A → B → C+**

แต้มเห็นหนูน้อย ทิ้งสีเทียน  
ที่หักไปอย่างไม่รู้คุณค่าของมัน

แต้มจึงไปเก็บสีเทียนที่  
หนูน้อยทิ้งมาใช้และบอก  
หนูน้อยว่าสีเทียนที่หักก็  
ยังสามารถนำกลับมาใช้  
ได้อีก เราต้องช่วยกัน  
ประยัด เพื่อจะได้มีสี  
เทียนเอาไว้ให้เพื่อน ๆ  
คนอื่น ๆ ได้ใช้รับน้ำสี  
บ้าง

คุณครูกล่าวชมหนูแต้มที่รู้จัก  
การใช้ของของส่วนรวม

**เนื้อหาหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม  
เรื่อง “หนูฝนรู้หน้าที่”**

**องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิถีที่ตนสามารถทำได้  
ตัวชี้วัดที่ 3 การทำความหน้าที่ที่ถูกกำหนด**

ในห้องเรียนของฟันมีการเลือกหัวหน้าห้องคนใหม่ โดยคุณครูบอกว่า้นักเรียนเมื่อการสื้อเป็นหัวหน้าห้องทุกคน จะตัดสินโดยให้นักเรียนเลือกเพื่อนที่ดูน่องคิดว่าเหมาะสมจะเป็นหัวหน้าห้องมากนั่นเอง หากใครได้รับการตัดเลือกจากเพื่อน ๆ มากที่สุดจะได้เป็นหัวหน้าห้อง หลังการที่เลือกเสร็จแล้ว ปรากฏว่าคนได้รับเลือกจากเพื่อน ๆ มากที่สุด จึงได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าห้อง ฟันก็ตั้งใจว่าจะทำหน้าที่หัวหน้าห้องให้ดีที่สุด จะช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของคุณครูพร้อมทั้งเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสอนของคุณครูอย่างเคร่งครัด

ฟันได้ลับกระดาษอย่างเรียบง่ายก่อนนึงซึ่งมีข้อความดังนี้ไว้ “นักเรียนต่อไป จัดตั้งแก้ไขให้เป็นระเบียบ บอกนักเรียน ทำความเคารพและขอบคุณ คุณครูที่สอนในแต่ละวิชา รวบรวมสมุดงานของเพื่อน ๆ ส่งให้คุณครูตรวจ ตั้งแต่ฟันได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าห้อง ฟันก็ทำได้อย่างดีโดยไม่ขาดตกบกพร่องต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เมื่อคุณครูเห็น การกระทำที่ดีของฟันก็ล้ำชั้นและบอกให้เพื่อนในห้องทำเป็นแบบอย่าง คำถามท้ายหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “หนูฝนรู้หน้าที่”

1. หนูฝนได้รับหน้าที่เป็นหัวหน้าห้อง หนูฝนทำหน้าที่นั้นอย่างไร
- 

2. เมื่อหนูฝนทำหน้าที่นั้นแล้วคุณครูทำอย่างไรกับหนูฝน
-

**การวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องหนูฟันรู้หน้าที่  
ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ**

|                                                                                               |                          |                                                                                                                                                     |                                                   |                                              |                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|----------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| <b>การหลักเลี่ยงการใช้<br/>หรือการกระทำที่ทำให้<br/>เกิดการชำรุดเสียหาย<br/>ต่อของส่วนรวม</b> |                          | <b>การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล<br/>ส่วนรวม</b>                                                                                        |                                                   | <b>การเคารพสิทธิในการใช้ของ<br/>ส่วนรวม</b>  |                                                      |
| <b>การดูแล<br/>รักษา</b>                                                                      | <b>ลักษณะ<br/>การใช้</b> | <b>การทำตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด</b>                                                                                                                   | <b>การรับอาสาทำ<br/>บางอย่างเพื่อ<br/>ส่วนรวม</b> | <b>ไม่เอาของ<br/>ส่วนรวมมา<br/>เป็นของตน</b> | <b>เปิดโอกาสให้<br/>ผู้อื่นได้ใช้ของ<br/>ส่วนรวม</b> |
|                                                                                               |                          | หน้าที่ของผน ก็คือ ลบกระดาษให้รีบร้อย<br>ก่อนถึงชั่วโมงเรียนต่อไป จัดโต๊ะเก้าอี้<br>ให้เป็นระเบียบ กล่าวสวัสดิ์และขอบคุณ<br>คุณครูที่สอนในแต่ละวิชา |                                                   |                                              |                                                      |

จากการวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องหนูฟันรู้หน้าที่ พบว่ามี 1 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวม ในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ ตัวชี้วัดที่ 3 การทำตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด

### วิเคราะห์การเป็นตัวแบบในเรื่องหนูน้ำหน้าที่

การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เงื่อนไขนำที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
- B หมายถึง พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
- C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
- C+ ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

ในห้องเรียนของผู้สอนมีการเลือกหัวหน้าห้องคนใหม่ โดยคุณครูของวันนั้นก็เรียนทุกคนมีโอกาสได้เป็นหัวหน้าห้องเมื่อันกันทุกคน จะตัดสินโดยให้นักเรียนเลือกคนที่ตนเองคิดว่าเหมาะสมจะเป็นหัวหน้าห้องมากันหนึ่งหากใครได้รับการคัดเลือกจากเพื่อน ๆ มากที่สุดจะได้เป็นหัวหน้าห้อง หลังการที่เลือกเสร็จแล้ว ปรากฏว่าผู้ได้รับเลือกจากเพื่อน ๆ มากที่สุด จึงได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าห้อง ซึ่งผู้นี้ก็ตั้งใจว่าจะทำหน้าที่หัวหน้าห้องให้อบาย่างดีที่สุด โดยจะช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของคุณครูร้องทั้งเชือฟัง และปฏิบัติตามคำสอนของคุณครูอย่างเคร่งครัด

หน้าที่ของผู้นี้ ก็คือ ลงกระดาษให้เรียบร้อยก่อนถึงชั่วโมงเรียนต่อไป จัดโต๊ะเก้าอี้ให้เป็นระเบียบ กล่าวสวัสดีและขอบคุณ คุณครูที่สอนในแต่ละวิชา ตั้งแต่ผู้นี้ได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าห้อง ผู้นี้ทำได้อย่างดี โดยไม่ขาดตกบกพร่องต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เมื่อคุณครูเห็นการกระทำที่ดีของผู้นี้ก็กล่าวชมและบอกให้เพื่อนในห้องทำเป็นแบบอย่าง

A → B → C+

ผู้นี้ได้รับเลือกจากเพื่อน ๆ มากที่สุด จึงได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าห้อง

ผู้นี้ได้ลงกระดาษอย่างเรียบร้อยก่อนถึงชั่วโมงเรียนต่อไป จัดโต๊ะเก้าอี้ให้เป็นระเบียบ บอกนักเรียนทำความเคารพและขอบคุณคุณครูที่สอนในแต่ละวิชา

เมื่อคุณครูเห็นการกระทำที่ดีของผู้นี้ก็กล่าวชม และบอกให้เพื่อนในห้องทำเป็นแบบอย่าง

**เนื้อหาหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม  
เรื่อง “น้องตันผู้มีน้ำใจ”**

**องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้  
ตัวชี้วัดที่ 4 รับอาสาที่จะทำงานอย่างเพื่อส่วนรวม**

วันนี้เป็นวันหยุด ต้นไม่ต้องไปโรงเรียน วันนี้คนในหมู่บ้านจะมาช่วยกันทำความสะอาดบริเวณถนน และทางเท้า ชาวบ้านช่วยกันทำงานด้วยความเต็มใจและทุกคนก็มีความสุข ต้นเห็นชาวบ้านช่วยกันทำงาน ก็คิดว่าต้นเองจะสามารถช่วยเหลืออะไรได้บ้าง เขาจึงอาสาดูแลน้ำดันไม้บาริเวณทางเท้า ต้นเต็มใจที่จะรดน้ำ ต้นไม้และกำลังด้วยความขยันขันแข็ง ชาวบ้านเห็นต้นรดน้ำต้นไม้แล้วก็บอกให้เด็ก ๆ ที่กำลังวิ่งเล่นอยู่บาริเวณ นั้นคือต้นเป็นแบบอย่าง เด็ก ๆ เหล่านั้นจึงไปช่วยกันรดน้ำต้นไม้ ชาวบ้านกล่าวขอบใจต้นอย่างระยะไกลย่อว่าต้นเป็นเด็กดีและน่ารักมาก

คำถ้ามห้ายหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่องน้องตันผู้มีน้ำใจ

1. เมื่อต้นเห็นชาวบ้านช่วยกันทำงาน ต้นทำอย่างไร

2. ต้นได้รับผลเช่นไร เมื่อต้นช่วยชาวบ้านทำงาน

**การวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องน้องต้นมีน้ำใจ  
ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ**

| การหลักเลี่ยงการใช้<br>หรือการกระทำที่ทำให้เกิดการชำรุดเสียหาย<br>ต่อของส่วนรวม |                  | การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล<br>และรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม |                                                                                                  | การเคารพสิทธิในการใช้<br>ของส่วนรวม |                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------|------------------|------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------------|
| การดูแล<br>รักษา                                                                | ลักษณะ<br>การใช้ | การทำตาม<br>หน้าที่<br>ที่ถูกกำหนด                                           | การรับอาสาทำงานอย่างเพื่อส่วนรวม                                                                 | ไม่เอาของ<br>ส่วนรวมมา<br>เป็นของตน | เปิดโอกาสให้<br>ผู้อื่นได้ใช้ของ<br>ส่วนรวม |
|                                                                                 |                  |                                                                              | ต้นจึงรับอาสารดันน้ำตันไม้บริเวณทางเท้า<br>ตันเต็มใจที่จะรดน้ำตันน้ำและทำด้วยความ<br>ขยันขันแข็ง |                                     |                                             |

จากการวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องน้องต้นมีน้ำใจ พนว่ามี 1 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ ตัวชี้วัดที่ 3 การรับอาสาทำงานอย่างเพื่อส่วนรวม

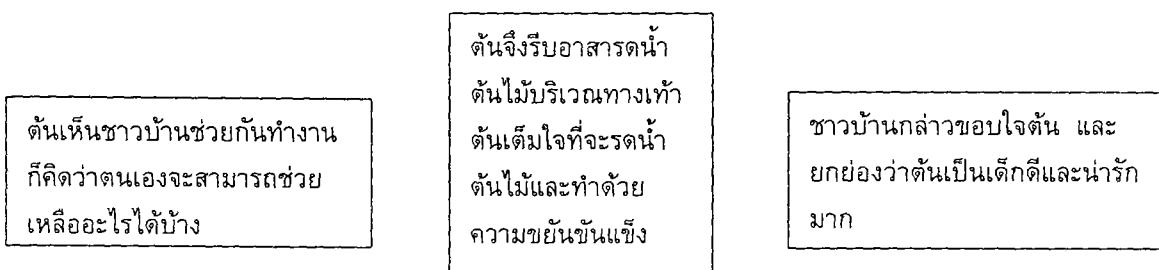
### วิเคราะห์การเป็นตัวแบบในเรื่องห้องน้ำใจ

การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เงื่อนไขนำที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
- B หมายถึง พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
- C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
- C+ ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

วันนี้เป็นวันหยุด ต้นไม่ต้องไปโรงเรียน และในวันนี้ในหมู่บ้านก็มีชาวบ้านมาช่วยกันทำความสะอาดบริเวณถนนและทางเท้า ชาวบ้านช่วยกันทำงานด้วยความเต็มใจและทุกคนก็มีความสุข ต้นเห็นชาวบ้านช่วยกันทำงานก็คิดว่าตนเองจะสามารถช่วยเหลืออะไรได้บ้าง จึงรีบอาสา รดน้ำต้นไม้บ่มริเวณทางเท้า ต้นเต็มใจที่จะรดน้ำต้นไม้และทำด้วยความชัยยันขั้นแข็ง ชาวบ้านเห็นต้นรดน้ำต้นไม้แล้วก็บอกให้เด็ก ๆ ที่กำลังวิ่งเล่นอยู่ริเวณนั้นๆ ต้นเป็นแบบอย่าง เด็ก ๆ เหล่านั้นจึงไปช่วยกันรดน้ำต้นไม้ ชาวบ้านกล่าวขอบใจต้น และยกย่องว่าต้นเป็นเด็กดี และน่ารักมาก

A → B → C+



**เนื้อหาหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม**  
**เรื่อง “หนูนิดไปโรงเรียน”**

องค์ประกอบที่ 3 การเตรียมพิธีในการใช้ของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยไม่ยึดของส่วน  
 นั้นเป็นของตนเอง ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น

**ตัวชี้วัดที่ 5 “ไม่นำของส่วนรวมเป็นของตน”**

รุ่งอรุณของวันใหม่ซึ่งเป็นวันเปิดเทอมวันแรก นิดกับหน่อยเดินทางไปโรงเรียนตั้งแต่เช้า บริเวณโรงเรียนสะอาด และสวยงามมากกว่าเดิม เพราะในช่วงปิดเทอมที่ผ่านมาคนงานได้ช่วยกันทำความสะอาดอาคารและทางสีใหม่ สิ่งที่นิดรู้สึกดีนั้นเต็มและประทับใจมากที่สุด ก็คือทางโรงเรียนมีห้องสมุดใหม่และใหญ่กว่าเดิม มีหนังสือใหม่ ๆ มากมายให้นิดได้อ่าน และนักเรียนทุกคนสามารถยืมกลับไปอ่านที่บ้านได้ ในวันนั้นนิด จึงชวนหน่อยไปที่ห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือนิทานใหม่ ๆ นิดกับหน่อยอ่านหนังสือไปได้สักระยะหนึ่ง เสียงกริ่ง เช้าเรียนก็ดังขึ้น นิดกับหน่อยจึงนำหนังสือที่อ่านยังไม่จบไปยืมกับเจ้าหน้าที่ห้องสมุด แต่เจ้าหน้าที่ห้องสมุด ลืมประทับตราไว้บนหนังสือให้กับนิด หน่อยจึงนองนิดว่าไม่ต้องบอกเจ้าหน้าที่ห้องสมุดหรอก เราจะได้เก็บหนังสือเอาไว้อ่านนาน ๆ แต่นิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องจึงไปบอกเจ้าหน้าที่ห้องสมุดว่าลืมประทับตราไว้บนหนังสือให้กับนิดเมื่อเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทราบเรื่องก็กล่าวคำขอโทษที่เกิดความผิดพลาดขึ้น

เช้าวันต่อมา เมื่อครูใหญ่ทราบเรื่องถึงการกระทำความดีครั้นนี้ของนิด จึงได้ประกาศยกย่องชมเชย นิดที่ไม่นำหนังสือของห้องสมุดไปเป็นของส่วนตัวทั้งที่มีโอกาส และมอบรางวัลในการทำความดีในครั้งนี้ให้แก่ นิดด้วย

คำถามท้ายหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่องหนูนิดไปโรงเรียน

1. เมื่อหนูนิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่ห้องสมุดลืมประทับตราไว้บนหนังสือให้ นิดทำอย่างไร

---

  2. ตอนจบของเรื่องนิดได้รับผลอย่างไร เมื่อนิดไปบอกเจ้าหน้าที่ห้องสมุด
-

**การวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องหนูนิดไปโรงเรียน  
ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ**

| การหลักเลี่ยงการใช้<br>หรือการกระทำที่ทำให้<br>เกิดการช้ำดูเสียหาย<br>ต่อของส่วนรวม |                  | การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วม<br>ในการดูแล |                                          | การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม                                                                                                                                                                                                                                             |                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----------------------------------------------|------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|
| การดูแล<br>รักษา                                                                    | ลักษณะ<br>การใช้ | การทำตาม<br>หน้าที่<br>ที่ถูกกำหนด            | การรับอาสา<br>ทำบางอย่าง<br>เพื่อส่วนรวม | ไม่เอาของส่วนรวมมาเป็นของตน                                                                                                                                                                                                                                                 | เปิดโอกาส<br>ให้ผู้อื่นได้ใช้<br>ของส่วนรวม |
|                                                                                     |                  |                                               |                                          | แต่เจ้าหน้าที่ห้องสมุดลืมประทับตรา<br>วันคืนหนังสือให้กับนิด หน่อยจึง<br>บอกว่าไม่ต้องบอกเจ้าหน้าที่ห้องสมุด<br>หรอก เราจะได้เก็บหนังสือเอาไว้<br>อ่านนาน ๆ แต่นิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่<br>ถูกต้อง จึงไปบอกเจ้าหน้าที่ห้องสมุด<br>ว่าลืมประทับตราวันคืนหนังสือให้กับ<br>นิด |                                             |

จากการวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องหนูนิดไปโรงเรียน พบวมี 1 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 3 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ ตัวชี้วัดที่ 3 ไม่เอาของส่วนรวมมาเป็นของตน

### วิเคราะห์การเป็นตัวแบบในเรื่องหนูนิดไปโรงเรียน

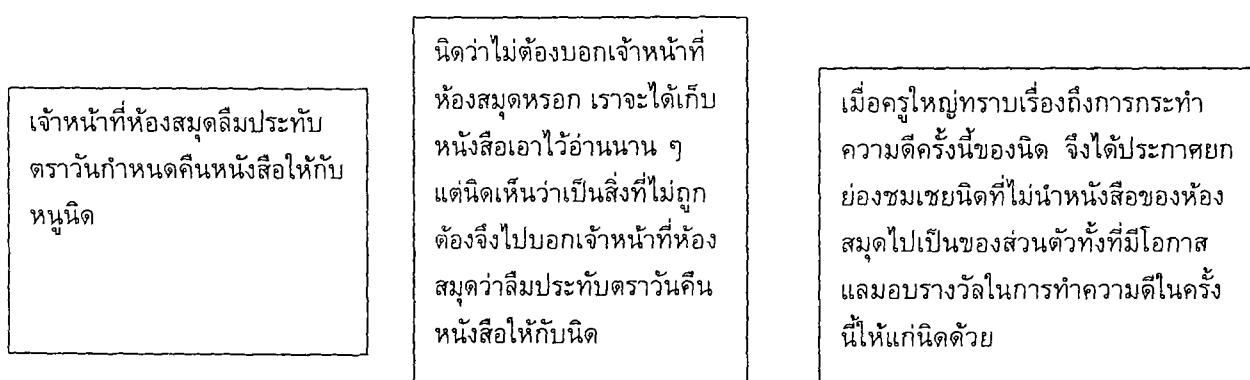
การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เงื่อนไขนำที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
- B หมายถึง พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
- C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
- C+ ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

รุ่งอรุณของวันใหม่และเป็นวันเปิดเทอมวันแรก นิดกับหน่อยเดินทางไปโรงเรียนตั้งแต่เช้า พ布ว่า บริเวณโรงเรียนสะอาดและสวยงามมากกว่าเดิม เพราะในช่วงปิดเทอมที่ผ่านมาคนงานได้ช่วยกันทำความสะอาดอาคารและท่าสีใหม่ แต่สิ่งที่นิดชูสืบต่อเด่นและประทับใจมากที่สุดก็คือทางโรงเรียนมีห้องสมุดใหม่และใหญ่กว่าเดิม มีหนังสือใหม่ ๆ มากมายให้นิดได้อ่าน และนักเรียนทุกคนสามารถยืมกลับไปอ่านที่บ้านได้ และในวันนั้นนิดจึงชวนหน่อยไปที่ห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือนิทานใหม่ ๆ นิดกับหน่อยอ่านหนังสือไปได้爽快 เสียงกริ่งเข้าเรียนก็ดังขึ้น นิดกับหน่อยจึงนำหนังสือที่อ่านยังไม่จบไปยืมกับเจ้าหน้าที่ห้องสมุด แต่เจ้าหน้าที่ห้องสมุดลืมประทับตราไว้บนหนังสือให้กับนิด หน่อยจึงบอกนิดว่าไม่ต้องบอกเจ้าหน้าที่ห้องสมุดหรอก เราจะได้เก็บหนังสือเอาไว้อ่านนาน ๆ แต่นิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องจึงไปบอกเจ้าหน้าที่ห้องสมุดว่าลืมประทับตราไว้บนหนังสือให้กับนิดเมื่อเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทราบเรื่องก็กล่าวคำขอโทษที่เกิดความผิดพลาดขึ้น

เช้าวันต่อมา เมื่อครูใหญ่ทราบเรื่องถึงการกระทำความดีครั้งนี้ของนิด จึงได้ประกาศยกย่องชมเชยนิด ที่ไม่นำหนังสือของห้องสมุดไปเป็นของส่วนตัวทั้งที่มีโอกาส และมอบรางวัลในการทำความดีในครั้งนี้ให้แก่นิดด้วย

A → B → C+



**เนื้อหาหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม**

**เรื่อง “หนูต้อมผู้แบ่งปัน”**

องค์ประกอบที่ 3 การเคารพสิทธิในการใช้ชื่อของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยไม่ยึดของส่วน

นั้นเป็นของตนเอง ตลอดจนไม่ปิดกันโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ชื่อส่วนรวมนั้น

**ตัวชี้วัดที่ 6 แบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ชื่อของส่วนรวม**

วันหยุดสุดสัปดาห์นี้ ต้องมาและเพื่อน ๆ นัดกันจะไปเที่ยวสวนสนุก พอดีวานนี้ด้วยทุกคนก็มาพร้อมกันที่หน้าบ้านต้อม ต้อมและเพื่อน ๆ เดินทางไปสวนสนุกด้วยรถโดยสารประจำทาง เมื่อรถโดยสารประจำทางมาถึงทุกคนก็ขึ้นรถได้ที่นั่งครบทุกคน และไม่มีที่ว่างเหลืออยู่เลย เมื่อรถโดยสารแล่นไปได้สักพักก็หยุดรับผู้โดยสาร และหญิงสาวคนหนึ่งก็ขึ้นมาหันยิ่งชราคนนี้ถือของพะรุงพะรัง แต่ไม่มีใครสนใจที่จะลุกให้หญิงสาวคนนี้นั่งเลย เพื่อน ๆ ของต้อมก็ทำเป็นมองไม่เห็นหรือไม่สนใจ ต้อมเห็นหญิงสาวคนนี้แล้วก็คิดว่า “เราระยะห่างให้หญิงสาวนั้นนั่ง” ต้องจึงลุกให้หญิงสาวนั้น หญิงสาวรู้สึกซาบซึ้งในใจของต้อม หญิงสาวบอกต้อมว่า “ขอบใจมากนะหนู หนูช่างเป็นเด็กดีจริง” หญิงสาวกล่าวช่วยต้อมและมอบขนมเพื่อเป็นรางวัล ต่อความเมื่นใจของต้อม

คำถามท้ายหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่องหนูต้อมผู้แบ่งปัน

1. เมื่อต้อมเห็นหญิงสาวถือของพะรุงพะรัง ต้อมทำอย่างไร

- 
2. หญิงสาวรู้สึกอย่างไร เมื่อต้อมลุกขึ้นให้เธอ呢
-

**การวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องหนูต้อมผู้แบ่งปัน  
ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ**

| การหลักเลี่ยงการใช้<br>หรือการกระทำที่ทำให้<br>เกิดการชำรุดเสียหาย<br>ต่อของส่วนรวม |                  | การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วม<br>ในการดูแล |                                          | การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม     |                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----------------------------------------------|------------------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|
| การดูแล<br>รักษา                                                                    | ลักษณะ<br>การใช้ | การทำตาม<br>หน้าที่<br>ที่ถูกกำหนด            | การรับอาสา<br>ทำงานอย่าง<br>เพื่อส่วนรวม | ไม่เอาของ<br>ส่วนรวมมาเป็น<br>ของตน | เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม                                                           |
|                                                                                     |                  |                                               |                                          |                                     | ต้องเห็นหยิ่งราคนนี้แล้วก็คิดว่า<br>“เราควรจะลุกให้หยิ่งราคนนี้”<br>ต้องจึงลุกให้หยิ่งราคนนี้ |

จากการวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องหนูต้อมผู้แบ่งปัน พบว่ามี 1 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 3 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ ตัวชี้วัดที่ 3 การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

### วิเคราะห์การเป็นตัวแบบในเรื่องหนูต้อมผู้แบ่งบัน

การวิเคราะห์ A —————> B —————> C

- A หมายถึง เงื่อนไขนำที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
- B หมายถึง พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
- C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
- C+ ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

วันหยุดสุดสัปดาห์นี้ ต้อมและเพื่อน ๆ นัดกันจะไปเที่ยวสวนสนุกกัน พอดีวานนี้ดหมาวย ทุกคนก็มาพร้อมกันที่หน้าบ้านต้อม ต้อมและเพื่อน ๆ เดินทางไปสวนสนุกด้วยรถโดยสารประจำทาง เมื่อรถโดยสารประจำทางมาถึงทุกคนก็เข้ารถได้ทันที ครบทุกคน และไม่มีที่ว่างเหลืออยู่เลย เมื่อรถโดยสาร แล่นไปได้สักพักก็หยุดรับผู้โดยสาร และหญิงสาวคนหนึ่งก็ขึ้นมาหญิงสาวคนนี้ถือของพะรุงพะรัง แต่ไม่มีใครสนใจที่จะลุกให้หญิงสาวคนนี้นั่งเลย เพื่อน ๆ ของต้อมก็ทำเป็นมองไม่เห็นหรือไม่สนใจ ต้อมเห็น หญิงสาวคนนี้แล้วก็คิดว่า “เราควรจะลุกให้หญิงสาวคนนี้นั่ง” ต้องจึงลุกให้หญิงสาวคนนี้นั่ง หญิงสาวรู้สึก ซาบซึ้งในใจของต้อม หญิงสาวอกต้มว่า “ขอบใจมากนะหนู หนูช่างเป็นเด็กดีจริง” หญิงสาวกล่าว ชมเชยต้อมและมอบขนมเพื่อเป็นรางวัลต่อความเมื่น้ำใจของต้อม

A —————> B —————> C +

เมื่อรถโดยสารแล่นไปได้สักพักก็ หยุดรับผู้โดยสาร และหญิงสาว คนหนึ่งก็ขึ้นมา หญิงสาวคนนี้ถือ ของพะรุงพะรัง แต่ไม่มีใครสนใจ ที่จะลุกให้หญิงสาวคนนี้นั่งเลย

ต้อมเห็นหญิงสาวคนนี้ แล้วก็คิดว่า “เราควรจะ ลุกให้หญิงสาวคนนี้นั่ง” ต้อมจึงลุกให้หญิงสาวคน นี้นั่ง

หญิงสาวกล่าวชมเชยต้อม และมอบขนมเพื่อเป็น รางวัลต่อความเมื่น้ำใจของ ต้อม

**เนื้อหาหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม  
เรื่อง “หนูพัดนกพัฒนา”**

**องค์ประกอบที่ 1 การหลักเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของของส่วนรวม  
ที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม**

**ตัวชี้วัดที่ 1 การดูแลรักษา**

ในวันเสาร์นี้เพื่อน ๆ ในห้องนัดกันว่าจะไปเที่ยวบ้านวิทย์ เพราะบ้านวิทย์อยู่ริมคลองจะได้เล่นน้ำ กันด้วย พัดก็อยากไปเที่ยวน้ำวิทย์กับเพื่อนคนอื่นด้วย จึงได้ไปขอนุญาตพ่อ พ่อก็ถามว่าพัดไปเที่ยวกัน กับเพื่อนแล้วมีผู้ใหญ่ค่อยดูแลหรือเปล่า ถ้ามีพ่อก็จะอนุญาตให้ไปได้ พัดจึงตอบพ่อไปว่า พอกับแม่ของ วิทย์จะอยู่ดูแลความปลอดภัยของเด็ก ๆ ทุกคน ดังนั้นพ่อจึงอนุญาตให้พัดไปเที่ยวน้ำวิทย์ได้ แต่ก็ให้ดูแล ตัวเองดี ๆ และก็อย่ากลับบ้านค่าด้วย พัดก็รับปากว่าจะทำตามคำสั่งของพ่อทุกอย่างและก้อาสาช่วยดูแล ตันไม่ให้พะรำเห็นว่าพ่อทำงานมาเหนื่อยทั้งวันแล้ว

พอกลับบ้านวิทย์เด็ก ๆ ก็เล่นน้ำกันอย่างสนุกสนาน โดยว่ายน้ำอยู่บริเวณท่าน้ำ ซึ่งพ่อแม่ของ วิทย์ก็อยู่ดูแลเด็ก ๆ ไม่ให้เกิดอันตราย พอดีเวลาเที่ยงแม่ของวิทย์ก็นำอาหารและขนมมาเลี้ยงเด็ก ๆ อย่างมากมาย เมื่อกินกันอิ่มเรียบร้อยแล้วทุกคนก็ช่วยกันเก็บเศษอาหารที่เหลือไปเทหงถังขยะ เพราะพ่อแม่ ของวิทย์บอกว่าหากใครทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง นอกจากจะเป็นการทำลายสภาพแวดล้อมโดยการทำให้ น้ำเน่าเสียแล้ว ตอนนี้ยังมีกำหนดที่จะจับหรือปรับเงินคนที่ทิ้งขยะลงในที่สาธารณะด้วย ซึ่งเป็นกฎหมายที่บังคับ ให้ทุกคนต้องปฏิบัติตามไม่มีข้อยกเว้น ขณะนั้นพัดก็สังเกตเห็นขยะลอยขึ้นมาเริ่มตั้งแต่พัดจึงเดินไปเก็บขยะ ขึ้นมาใส่ลงถังขยะ ซึ่งในเวลาเดียวกันพอกับแม่ของวิทย์ก็เห็นการกระทำของพัดจึงชี้ให้วิทย์และเพื่อน ๆ ของ วิทย์ดูและทำตามเป็นแบบอย่าง พอกับแม่ของวิทย์กล่าวกย่องชมเชยในการกระทำการของพัดพร้อมกับมอบ ขยะให้กับพัดเพื่อเป็นรางวัลในการกระทำการดีของพัดในครั้งนี้ เมื่อทำทุกอย่างเสร็จก็เย็นพอดี พัดและ เพื่อน ๆ จึงลิ้มลองแม่ของวิทย์กลับบ้าน และบอกว่าถ้ามีโอกาสก็จะมาเที่ยวอีก

คำถาวรท้ายหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

1. พัดสังเกตเห็นขยะลอยขึ้นมาเริ่มคลอง พัดทำอย่างไร

---

2. การกระทำการของพัดได้รับผลอย่างไร

---

**การวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องหนูพัด นักพัฒนา  
ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ**

| การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ทำให้เกิด การข้ารุดเสียหายต่อของส่วนรวม                            |                  | การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วม<br>ในการดูแล |                                          | การดำเนินการใช้<br>ของส่วนรวม       |                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----------------------------------------------|------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------------|
| การดูแลรักษา                                                                                         | ลักษณะ<br>การใช้ | การทำตามหน้าที่ที่<br>ถูกกำหนด                | การรับอาสา<br>ทำงานอย่าง<br>เพื่อส่วนรวม | ไม่เอาของ<br>ส่วนรวมมา<br>เป็นของตน | เปิดโอกาสให้<br>ผู้อื่นได้ใช้ของ<br>ส่วนรวม |
| ขณะนั้นพัดกีสังเกตเห็นขยะ<br>ลอยขึ้นมาในคลอง พัดจึง<br>นำไม้ไปเบี่ยงขยะขึ้นมาและนำ<br>ไปทิ้งลงถังขยะ |                  |                                               |                                          |                                     |                                             |

จากการวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องหนูพัดนักพัฒนา พบร่วมี 1 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ ตัวชี้วัดที่ 3 การดูแลรักษา

### วิเคราะห์การเป็นตัวแบบในเรื่องหนูพัดนักพัฒนา

การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เงื่อนไขนำที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
- B หมายถึง พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
- C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
- C+ ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

ในวันเสาร์นี้เพื่อน ๆ ในห้องนัดกันว่าจะไปเที่ยวบ้านวิทย์ เพราะบ้านวิทย์อยู่ริมคลองจะได้เล่นน้ำกันด้วย พัดก็อยากไปเที่ยวน้ำบ้านวิทย์กับเพื่อนคนอื่นด้วย จึงได้ไปขออนุญาตพ่อ พ่อถ้ามัวว่าพัดไปเที่ยวกันกันเพื่อนแล้วมีผู้ใหญ่ค่อยดูแลหรือเปล่า ถ้ามีพ่อถ้าจะอนุญาตให้ไปได้ พัดจึงตอบพ่อไปว่า พอกันแม่ของวิทย์จะคอยดูแลความปลอดภัยของเด็ก ๆ ทุกคน ดังนั้นพ่อจึงอนุญาตให้พัดไปเที่ยวน้ำบ้านวิทย์ได้ แต่ก็ให้ดูแลตัวเองดี ๆ และก็อย่ากลับบ้านลำบากด้วย พัดก็รับปากว่าจะทำตามคำสั่งของพ่อทุกอย่างและก้อาสาช่วยดูแลต้นไม้ให้ เพราะเห็นว่าพ่อทำงานมาเหนื่อยทั้งวันแล้ว

พอมามถึงบ้านวิทย์เด็ก ๆ ก็เล่นน้ำกันอย่างสนุกสนาน โดยว่ายน้ำอยู่บริเวณท่าน้ำ ซึ่งพ่อแม่ของวิทย์ก็อยู่ดูแลเด็ก ๆ ไม่ให้เกิดอันตราย พอถึงเวลาเที่ยงแม่ของวิทย์ก็นำอาหาร และขนมมาเลี้ยงเด็ก ๆ อย่างมากมาย เมื่อกินกันอิ่มเรียบร้อยแล้วทุกคนก็ช่วยกันเก็บเศษอาหารที่เหลือไปเททิ้งถังขยะ เพราะพ่อแม่ของวิทย์บอกว่าหากใครทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง นอกจากจะเป็นการทำลายสภาพแวดล้อมโดยการทำให้น้ำเน่าเสียแล้ว ตอนนี้บังมีการทำลายที่จะจับหรือปรับเงินคนที่ทิ้งขยะลงในที่สาธารณะด้วย ซึ่งเป็นกฎหมายที่บังคับให้ทุกคนต้องปฏิบัติตาม ไม่มีข้อยกเว้น ขณะนั้นพัดก็สังเกตเห็นขยะลอยขึ้นมา rim ดึงพัดจึงเดินไปเชี่ยวขยะขึ้นมา ใส่ลงถังขยะ ซึ่งในเวลาเดียวกันพอกันแม่ของวิทย์ก็เห็นการกระทำการของพัดจึงชี้ให้วิทย์และเพื่อน ๆ ของวิทย์ดู และทำตามเป็นแบบอย่าง พอกันแม่ของวิทย์กล่าวกย่องชมเชยในการกระทำการของพัดพร้อมกับมอบขนมให้กับพัด เพื่อเป็นรางวัลในการกระทำการดีของพัดในครั้งนี้ เมื่อทำทุกอย่างเสร็จก็เย็นพอดี พัดและเพื่อน ๆ จึงลาพอกันแม่ของวิทย์กลับบ้าน และบอกว่าถ้ามีโอกาสก็จะมาเที่ยวอีก

A → B → C +

เวลาเที่ยงแม่ของวิทย์นำอาหาร และขนมมาเลี้ยงเด็ก ๆ ขณะนั้น พัดก็สังเกตเห็นขยะลอยขึ้น มา rim คลอง

พัดจึงนำไม้ไปเชี่ยวขยะ ขึ้นมาและนำไปทิ้งลงถังขยะ

พอกันแม่ของวิทย์กล่าวกย่องชมเชยในการกระทำการของพัด และมอบขนมให้พัดเพื่อเป็นรางวัล

## เนื้อหาหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

### เรื่อง “พี่แก้วกับน้องแหวน”

**องค์ประกอบที่ 1 การหลักเลี้ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของของส่วนรวม  
ที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม**

**ตัวชี้วัดที่ 2 ลักษณะการใช้**

แก้วและแหวนเป็นพี่น้องที่รักและสนิทสนมกันมากเด็กทั้งสองได้รับมอบหมายให้ช่วยกันซักเสื้อผ้า  
แก้วและแหวนจึงช่วยกันซักเสื้อผ้าตามปกติ

แก้ว : นี่ ! แก้วอย่าเบิกน้ำทิ้งไว้อย่างนั้นสิ . .

เราควรช่วยกันประหยัดน้ำนะ

แหวน : ไม่เห็นเป็นอะไรเลย ค่าน้ำก็ถูก แต่สมสุกดีอีกด้วยต่างหาก

แก้วจึงเดินไปเบิกน้ำให้เบาลง ทำให้แหวนโกรธมาก จึงร้องให้เสียงดัง เมื่อเห็นดังนั้นแก้วจึงเข้าไปปลอบ  
แหวนให้หยุดร้องให้และพยายามอธิบายว่า

แก้ว : แหวนฟังนะ ถึงน้ำจะราคาถูกก็จริง แต่น้ำที่เราใช้กันอยู่ทุกวันนี้ ต้องส่งตามที่มาจาก  
หน่วยงานของราชการ ซึ่งต้องหามาจากขื่อน แม่น้ำลำคลอง เป็นต้น และต้องมาทำให้สะอาดก่อน  
ทุกวันนี้เราใช้ทั้งตื้น อาบ ซักล้าง รดต้นไม้ และอื่น ๆ อีกมากมาย ดังนั้นเราจึงควรช่วยกันใช้น้ำกันอย่าง  
ประหยัดและใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และที่สำคัญเป็นการช่วยประเทศชาติ และเพื่อนร่วมชาติไม่ให้  
ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ

เมื่อแหวนได้ฟังแก้วพูดก็พอเข้าใจ แต่ในขณะเดียวกันพอกับแม่ของแก้วกับแหวนที่เห็นเหตุการณ์  
มาโดยตลอดรู้สึกภูมิใจและชื่นชมกับการกระทำการกระทำของแก้วที่มีวิธีการปลอบไม่ให้น้องร้องให้และยังเข้าใจถึง  
ความสำคัญของน้ำจึงได้กล่าวชมเชยแก้วและสอนให้แหวนดูไว้และกระทำการตามเป็นแบบอย่าง

**การวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องพีแก้วกับน้องแหวน  
ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ**

| การหลักเลี่ยงการใช้หรือการกระทำ<br>ที่ทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อ <sup>1</sup><br>ของส่วนรวม |                                                                                                                                            | การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล<br>ส่วนรวม |                                          | การดำเนินการใช้<br>ของส่วนรวม       |                                             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------------|
| การดูแล<br>รักษา                                                                             | ลักษณะการใช้                                                                                                                               | การทำตามหน้าที่<br>ที่ถูกกำหนด                       | การรับอาสา<br>ทำงานอย่าง<br>เพื่อส่วนรวม | ไม่เอาของ<br>ส่วนรวมมา<br>เป็นของตน | เปิดโอกาส<br>ให้ผู้อื่นได้ใช้<br>ของส่วนรวม |
|                                                                                              | แก้วจึงเดินไปเปิดน้ำให้<br>เบาลงและขอขินายถึงความ<br>สำคัญของน้ำให้แหวนฟัง<br>ว่าควรใช้น้ำอย่างประหยัด<br>และเกิดประโยชน์ ให้มาก<br>ที่สุด |                                                      |                                          |                                     |                                             |

จากการวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องพีแก้วกับน้องแหวน พบร่วม 1 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ ตัวชี้วัดที่ 3 การทำตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด

### วิเคราะห์การเป็นตัวแบบในเรื่องพี่แก้วกับน้องแหวน

การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เงื่อนไขนำที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
- B หมายถึง พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
- C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
- C+ ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

แก้วและแหวนเป็นพี่น้องที่รักและสนิทสนมกันมากเด็กทั้งสองได้รับมอบหมายให้ช่วยกันซักเสื้อผ้า แก้วและแหวนจึงช่วยกันซักเสื้อผ้าตามปกติ

แก้ว : นี่ ! แก้วอย่าเปิดน้ำทิ้งไว้อย่างนั้นสิ...

เราควรช่วยกันประหยัดน้ำนะ

แหวน : ไม่เห็นเป็นอะไรเลย ค่าน้ำก็ถูก แต่สนุกดีอีกด้วยหาก

แก้วจึงเดินไปเปิดน้ำให้เบาลง ทำให้แหวนโกรธมาก จึงร้องให้เสียงดัง เมื่อเห็นดังนั้นแก้วจึงเข้าไปปะลอบ แหวนให้หยุดร้องให้และพยายามอธิบายว่า

แก้ว : แหวนฟังนะ ถึงน้ำจะราคาถูกก็จริง แต่น้ำที่เราใช้กันอยู่ทุกวันนี้ ต้องส่งตามท่องจากหน่วยงาน ของราชการ ซึ่งต้องมาจากการซื้อขาย แม่น้ำลำคลอง เป็นต้น และต้องมาทำให้สะอาดเสียก่อน ทุกวันนี้เราใช้ ทั้งดื่ม อาบ ซักล้าง รถดันไม้ และอื่น ๆ อีกมากมาย ดังนั้นเราจึงควรช่วยกันใช้น้ำกันอย่างประหยัดและใช้ ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และที่สำคัญเป็นการช่วยประเทศชาติและเพื่อนร่วมชาติไม่ให้ประสบภัยทางด้านน้ำ

เมื่อแหวนได้ฟังแก้วพูดก็พอเข้าใจ แต่ในขณะเดียวกันฟังกับแม่นองแก้วกับแหวนที่เห็นเหตุการณ์ มาโดยตลอดก็รู้สึกภูมิใจ และชื่นชมกับการกระทำการของแก้วที่มีวิธีการปะลอบไม่ให้น้องร้องไห้ และยังเข้าใจถึง ความสำคัญของน้ำจึงได้กล่าวชมเชยแก้วและสอนให้แหวนดูไว้และกระทำตามเป็นแบบอย่าง

A → B → C +

แหวนเปิดน้ำทิ้งไว้อย่างไม่รู้  
คุณค่าของน้ำ

แก้วจึงเดินไปเปิดน้ำให้  
เบาลงและอธิบายความ  
สำคัญของน้ำให้แหวนฟัง

แก้วได้รับคำชมจากพ่อและแม่

**เนื้อหาหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม**  
**เรื่อง “หนูน้ำทำหน้าที่”**

องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้  
 ตัวชี้วัดที่ 3 ทำตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด

ขณะที่พ่อกับแม่ไปตลาด บุญและบัวต้องอยู่กับลุงพร้อม ลุงพร้อมสอนบุญและบัวให้ทำตัวเป็นเด็กดี ไม่ดื้อ เวลาพ่อแม่พูดสั่งสอนอะไรก็ต้องเชื่อฟัง และต้องไม่ร้องให้adamเวลาที่พ่อแม่ออกไปนอกบ้าน หลังจากนั้น ลุงก็เล่านิทานให้ฟัง เมื่อลุงเล่านิทานจบ บัวก็ลาลุงพร้อมกลับบ้านเพื่อไปรดน้ำต้นไม้บริเวณสวนหย่อมของ หมู่บ้าน เพราะบัวได้รับแต่งตั้งจากลุงผู้ใหญ่บ้าน ให้ทำหน้าที่รดน้ำต้นไม้บริเวณสวนหย่อมของหมู่บ้านทุกเย็น ส่วนบุญก็ยังคงวิงเล่นอยู่ที่บ้านลุงพร้อม ที่ตลาดพ่อกับแม่ได้พวนน้ำสมพร น้ำสมพรได้เข้ามาทักทาย

น้ำสมพร : วันก่อหนี้บัว เข้ามาให้วันและช่วยหัวของไปส่งด้วย

ลูกสาวแม่ไฟลินน่ารักจริง ๆ

แม่ : บัวเป็นเด็กขยัน ชอบช่วยเหลือคนอื่น ๆ เชื่อ แหลกจัง

ตอนกลับบ้าน พ่อหันไปดูหน้าแม่เห็นแม่ยังคงยิ้มหน้าบาน อวย่างมีความสุข

พ่อ : มีคนชุมลูกสาวเข้าหน่อยยิ้มหน้าบานเชียวนะแม่

แม่ : มีลูกดีพ่อแม่ก็ชื่นใจอย่างนี้แหลกจัง

เมื่อพ่อกับแม่เดินมาถึงสวนหย่อมของหมู่บ้านก็เห็นว่าบัวกำลังรดน้ำต้นไม้บริเวณสวนหย่อมนั้นอยู่

แม่ : ลูกบัวเจ๋งรุดน้ำต้นไม้เสร็จแล้วรีบกลับบ้านนะจ๊ะ พ่อกับแม่ขอขอบพระคุณและเดือดามาฝาก

บัว : ขอบคุณค่ะ

พ่อ : ลูกบัวของพ่อของพ่อน่ารักมาก ตั้งแต่ลุงผู้ใหญ่สอนหมายให้รดน้ำต้นไม้บริเวณสวนหย่อม ของหมู่บ้านพ่อเห็นลูกดังใจทำหน้าที่นี้อย่างมีความสุข พ่อรู้สึกดีใจจริง ๆ ที่มีลูกอย่างบัว

พอดีตอนนั้นลุงพร้อมอุ้มนุญมาส่ง บุญเมื่อเห็นหน้าพ่อแม่ก็ร้องให้ ลุงพร้อมจึงเล่าให้ฟังว่า บุญหนีไปปืนตัน ไม่เล่นและตกลงมาข้อเท้าแพลง พ่อและแม่เห็นเข้าก็ตกใจมากจึงรีบอุ้มนุญไปหาหมอ

คำถกท้ายหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

1.บัวทำหน้าที่อะไรในหมู่บ้าน

2.เมื่อบัวทำตามหน้าที่บัวได้รับผลอย่างไร

**การวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องหนูบัวทำหน้าที่  
ตามองค์ประกอบและด้วยวัดของนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ**

| การหลักเลี้ยงการใช้<br>หรือการกระทำที่ทำให้<br>เกิดการทำรุดเสียหาย<br>ต่อของส่วนรวม |                  | การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล                                            | การเคารพสิทธิในการใช้<br>ของส่วนรวม      |                                     |                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------|------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------------|
| การดูแล<br>รักษา                                                                    | ลักษณะ<br>การใช้ | การทำความหน้าที่ที่ถูกกำหนด                                                          | การรับอาสา<br>ทำงานอย่าง<br>เพื่อส่วนรวม | ไม่เอาของ<br>ส่วนรวมมา<br>เป็นของตน | เปิดโอกาส<br>ให้ผู้อื่นได้ใช้<br>ของส่วนรวม |
|                                                                                     |                  | บัวรดหน้าตันไม่บริเวณสวนหย่อมของ<br>หมู่บ้านตามที่ได้รับมอบหมายจาก<br>ลุงผู้ใหญ่บ้าน |                                          |                                     |                                             |

จากการวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องหนูบัวทำหน้าที่ พบวมี 1 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ ด้วยวัดที่ 3 การทำความหน้าที่ที่ถูกกำหนด

### วิเคราะห์การเป็นตัวแบบในเรื่องหนูฟันรู้หน้าที่

การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เงื่อนไขนาทีทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
- B หมายถึง พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
- C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
- C+ ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

ขณะที่พอกับแม่ไปปลูกต้นไม้ บุญและบัวต้องอยู่กับลุงพร้อม ลุงพร้อมสอนบุญและบัวให้ทำตัวเป็นเด็กดี ไม่ดื้อ เวลาพ่อแม่ผุดสั่งสอนอะไรก็ต้องเชื่อฟัง และต้องไม่ร้องไห้ตามเวลาที่พ่อแม่ออกไปนอกบ้าน หลังจากนั้นลุง กีเล่านิทานให้ฟัง เมื่อลุงเล่านิทานจบ บัวก็ลางพร้อมกลับบ้านเพื่อไปรดน้ำต้นไม้บริเวณสวนหย่อมของ หมู่บ้าน เพราะบัวได้รับแต่งตั้งจากลุงผู้ใหญ่บ้าน ให้ทำหน้าที่รดน้ำต้นไม้บริเวณสวนหย่อมของหมู่บ้านทุกเย็น สวนบุญก็ยังคงวิงเล่นอยู่ที่บ้านลุงพร้อม ที่ตัดอดพอกับแม่ได้พบน้าสมพร น้าสมพรได้เข้ามาทักทาย

น้าสมพร : วันก่อนพอบหูบัว เขาเข้ามาให้วัชนและช่วยหัวของไปสั่งด้วย

ลูกสาวแม่ไฟลินน่ารักจริง ๆ

แม่ : บัวเป็นเด็กขยัน ชอบช่วยเหลือคนอื่น ๆ เสมอ แหล่งจั๊ะ

ตอนกลับบ้าน พ่อหันไปดูหน้าแม่เห็นแม่ยังคงยิ้มหน้าบาน อวย่างมีความสุข

พ่อ : มีคนชุมลูกสาวเข้าหน่อนอยู่ยิ้มหน้าบานเชี่ยวะแม่

แม่ : มีลูกดีพ่อแม่ก็ชื่นใจอย่างนี้แหล่งจั๊ะ

เมื่อพอกับแม่เดินมาถึงสวนหย่อมของหมู่บ้านกีให่น่าว้าวกำลังรดน้ำต้นไม้บริเวณสวนหย่อมนั้นอยู่

แม่ : ลูกบัวเดียร์รดน้ำต้นไม้เสร็จแล้วรับกลับบ้านนะจํะ พอกับแม่ซื้อขนมและเสื้อผ้ามาฝาก

บัว : ขอบคุณค่ะ

พ่อ : ลูกบัวของพ่อของน่ารักมาก ตั้งแต่ลุงผู้ใหญ่สอนหมายให้รดน้ำต้นไม้บริเวณสวนหย่อม ของหมู่บ้านพ่อเห็นลูกตั้งใจทำหน้าที่น้อย่างมีความสุข พ่อรู้สึกดีใจจริง ๆ ที่มีลูกอย่างบัว

พอดีตอนนั้นลุงพร้อมอุ่มนุญญาสัง บุญเมื่อเห็นหน้าพ่อแม่ก็ร้องไห้ ลุงพร้อมจึงเล่าให้ฟังว่า บุญหนีไปปืน ต้นไม้เล่นและตกลงมาข้อเท้าแพลง พ่อและแม่เห็นเข้าก็ตกใจมากจึงรีบอุ้มนุญญาไปหาหมอ

A → B → C +

บัวได้รับมอบหมายจากลุงผู้ใหญ่บ้านให้รดน้ำต้นไม้บริเวณสวนหย่อมของหมู่บ้าน

บัวรดน้ำต้นไม้บริเวณสวนหย่อมของหมู่บ้านทุกเย็นด้วยความเต็มใจ

พอกล่าวชมลูกบัวว่าเป็นเด็กดี น่ารักที่ช่วยเหลือลุงผู้ใหญ่รดน้ำต้นไม้ในหมู่บ้าน

**เนื้อหาหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม**

**เรื่อง “น้ำใจของเด็กชายต้อง”**

**องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้  
ตัวชี้วัดที่ 4 รับอาสาที่จะทำงานอย่างเพื่อส่วนรวม**

วันนี้เป็นวันเปิดภาคเรียนวันแรก นกและเพื่อน ๆ ในห้องรู้สึกดีใจและมีความสุขมากที่ได้กลับมาเรียนหนังสือ ทุกคนจึงพร้อมใจกันมาถึงโรงเรียนแต่เช้า และเมื่อมาถึงห้องเรียนก็ต่างช่วยกันวาดถูทำความสะอาดและจัดโต๊ะเก้าอี้อย่างแข็งขัน โดยแบ่งงานกันทำไม่مرเครียดจะเอาเบรยบกินแรงเพื่อน เพราะต่างรู้ว่าห้องเรียนเป็นสมบัติของนักเรียนทุกคน จึงต้องร่วมมือร่วนใจกันดูแลรักษาและทำให้ห้องเรียนสะอาดสวยงามนำอยู่มากที่สุด

เมื่อคุณครูมาถึงก็กล่าวชมนักเรียนทุกคนในห้องว่าเป็นเด็กดีน่ารักมากที่ช่วยกันดูแลทำความสะอาดห้องเรียน คุณครูเดินลากเท้าอย่างช้า ๆ เมื่อันเท้าเจ็บ ต้องจึงถามครูว่า “คุณครูเจ็บเท้าหรือครับ” คุณครู ก็ตอบว่า “ใช่จ้ะ . . . มีอาวะนีคุณครูเดินตกหลุมทำให้เท้าบวมจ้ะ” ขณะเดียวกันคุณครูก็นึกขึ้นได้ว่าลืมหยิบหนังสือวิชาจริยธรรมมาแจกให้กับนักเรียน จึงบอกนักเรียนว่า “เดียวครูมาจะ ครูจะไปอาหนังสือเรียน วิชาจริยธรรมมาแจก” และคุณครูก็กำลังจะเดินออกไปจากห้อง แต่ต้องเห็นว่าคุณครูดท้าเจ็บจึงขันอาสาที่จะเป็นคนไปยกหนังสือมาให้ และต้องก็เดินไปที่ห้องคุณครูยกເຫັນหนังสือจริยธรรมมาแจกให้เพื่อน ๆ คุณครู กล่าวขอบใจต่อ และบอกกับเพื่อน ๆ ของต้องว่า “ครูคิดว่านักเรียนทุกคนควรเอาต้องเป็นแบบอย่าง นักเรียนทุกคนได้ฟังก์รูสีเขียวชื่นชมในการกระทำของต้อง และก็รับปากคุณครูว่าจะช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีโอกาส

คำถามท้ายหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

1. เมื่อคุณครูจะไปหยิบหนังสือ ต้องทำอย่างไร

2. เมื่อต้องปฎิบัติ เช่นนั้นแล้ว ต้องได้รับผลอย่างไร

**การวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องน้ำใจของเด็กชายต้อง<sup>๑</sup>  
ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ**

|                                                                                      |                  |                                                      |                                                             |                                     |                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------------------------|
| การหลักเลี่ยงการใช้<br>หรือการกระทำที่ทำให้<br>เกิดการช้ำรุดเสียหาย<br>ต่อของส่วนรวม |                  | การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล<br>ส่วนรวม |                                                             | การเคารพสิทธิในการใช้ของ<br>ส่วนรวม |                                               |
| การดูแล<br>รักษา                                                                     | ลักษณะ<br>การใช้ | การทำตามหน้าที่<br>ที่ถูกกำหนด                       | การรับอาสาทำงานอย่าง<br>เพื่อส่วนรวม                        | ไม่เอาของ<br>ส่วนรวมมา<br>เป็นของตน | เปิดโอกาสให้<br>ผู้อื่นได้ใช้อย่าง<br>ส่วนรวม |
|                                                                                      |                  |                                                      | ต้องอาสาคุณครูไปยกหนังสือเรียน<br>วิชาจริยธรรมมาแจกเพื่อน ๆ |                                     |                                               |

จากการวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องน้ำใจของเด็กชายต้อง พบร่วมี 1 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ ตัวชี้วัดที่ 3

### วิเคราะห์การเป็นตัวแบบในเรื่องหนูฟอร์มหน้าที่

การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เงื่อนไขนำที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
- B พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
- C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
- C+ ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

วันนี้เป็นวันเปิดภาคเรียนวันแรก นกและเพื่อน ๆ ในห้องครูสึกดีใจและมีความสุขมากที่ได้กลับมาเรียนหนังสือ ทุกคนจึงพร้อมใจกันมาถึงโรงเรียนแต่เช้า และเมื่อมาถึงห้องเรียนก็ต่างช่วยกัน瓜าดูทำความสะอาดและจัดโต๊ะเก้าอี้อย่างแข็งขัน โดยแบ่งงานกันทำไม่มีใครคิดจะเอาเปรียบกันแรงเพื่อน เพราะต่างรู้ว่าห้องเรียน เป็นสมบัติของนักเรียนทุกคน จึงต้องร่วมมือร่วนใจกันดูแลรักษาและทำให้ห้องเรียนสะอาด สวยงามน่าอยู่มากที่สุด

เมื่อคุณครูมาถึงก็กล่าวชมนักเรียนทุกคนในห้องว่าเป็นเด็กดีน่ารักมากที่ช่วยกันดูแลทำความสะอาดห้องเรียน คุณครูเดินทางเท้าอย่างช้า ๆ เมื่อนานเท้าเจ็บ ต้องจึงถามครูว่า “คุณครูเจ็บเท้าหรือครับ” คุณครูก็ตอบว่า “ใช่จัง . . . เมื่อวานนี้คุณครูเดินตกหลุมทำให้เท้าบวมจัง” ขณะเดียวกันคุณครูก็นึกขึ้นได้ว่าลืมหยิบหนังสือวิชาจริยธรรมมาแจกให้กับนักเรียน จึงบอกนักเรียนว่า “เดียวครูมาจะ ครูจะไปเอาหนังสือเรียนวิชาจริยธรรมมาแจก” แล้วคุณครูก็กำลังจะเดินออกจากห้อง แต่ต้องเห็นว่าคุณครูด้วยความเจ็บปวดจึงขันอาสาที่จะเป็นคนไปยกหนังสือมาให้ แล้วต้องก็เดินไปที่ห้องคุณครูยกເຫນังสือวิชาจริยธรรมมาแจกให้เพื่อน ๆ คุณครูกล่าวขอบใจด่อง และบอกกับเพื่อน ๆ ของด่องว่า “ครูคิดว่านักเรียนทุกคนควรआต่องเป็นแบบอย่าง นักเรียนทุกคนได้ฟังก์ชันนี้จะช่วยในการกระทำการด่อง แล้วก็รับปากคุณครูว่าจะช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีโอกาส

A → B → C +

คุณครูเจ็บและกำลังเดินไปยกหนังสือเรียนวิชาจริยธรรมมาแจกนักเรียน

ต้องอาสาที่จะไปยกหนังสือเรียนวิชาจริยธรรมมาให้เพื่อน ๆ

คุณครูกล่าวขอบใจด่อง และยกย่องว่าเป็นการกระทำการด่อง ทำเป็นแบบอย่าง

**เนื้อหาหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม**

**เรื่อง “หนูป่องเด็กดี”**

**องค์ประกอบที่ 3 การเคราะห์สิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยไม่ยึดครองของส่วนรวมนั้นเป็นของตน ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น**  
**ตัวชี้วัดที่ 5 ไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง**

ต้อย ขาว และป่อง ชวนกันไปจับปลาในบ่อปลาเล็ก ๆ ท้ายหมู่บ้าน เมื่อช่วยกันวิถิน้ำจนแห้งแล้ว เด็กทั้งสามคนก็ช่วยกันจับปลาในบ่อใส่ตะกร้าจนหมดและก็แบ่งปลา กัน ระหว่างเดินทางกลับบ้าน ด้วยสังเกตเห็นว่าเจ้าหน้าที่เทศบาลได้นำถังขยะใบใหม่มาวางไว้ในหมู่บ้านจำนวนหลายใบก็เลยคิดอย่างที่จะนำไปเก็บไว้ที่บ้าน จึงเอียปากชวนขาวกันป่อง

ต้อย : เราเอาถังขยะพวgnี้ไปไว้ที่บ้านกันมั้ย

ขาว : ดีเหมือนกันที่บ้านจะได้มีถังขยะใบใหม่

ป่อง : แต่ถังขยะพวgnี้เขาเอามาไว้ใช้เพื่อส่วนรวมเราไม่ควรนำเอากลับไปใช้ที่บ้านนะ มันผิดกฎหมาย

ต้อยและขาวไม่สนใจคำเตือนของป่อง นำถังขยะกลับไปบ้านคนละ 1 ใน ส่วนป่องไม่คิดจะนำกลับไปบ้าน เพราะถังขยะพวgnี้เป็นของส่วนรวมนำมาตั้งไว้ให้คนในหมู่บ้านได้ใช้ เมื่อถึงบ้าน ป่องได้เล่าเรื่องที่เกิดขึ้น ทั้งหมดให้แม่ฟัง แม่ของป่องจึงไปเล่าเรื่องที่ต้อยและขาวเอาถังขยะกลับบ้านให้กับแม่ของเด็กทั้งสองฟัง เด็กทั้งสองจึงถูกลงโทษ และสำนึกผิด ส่วนทางด้านป่องเมื่อลุงผู้ใหญ่บ้านทราบเรื่องก็ได้เดินทางมาที่บ้าน ป่องและกล่าวขอโทษและยกย่องให้เป็นเด็กดีตัวอย่างของชุมชน เป็นบุคคลที่เด็กทุกคนควรเอาเป็นแบบอย่าง คำถกท้ายหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

1. ป่องทำอย่างไรเมื่อเห็นเพื่อน ๆ นำถังขยะส่วนรวมกลับบ้าน

---

2. ต้อยและขาว นำถังขยะกลับบ้านแล้วได้รับผลอย่างไร

---

**การวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องหนูป่องเด็กดี  
ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ**

| การหลักเลี่ยงการใช้<br>หรือการกระทำที่ทำให้<br>เกิดการชำรุดเสียหาย<br>ต่อของส่วนรวม |                  | การถือเป็นหน้าที่ที่จะมี<br>ส่วนร่วมในการดูแล |                                           | การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม                                                                     |                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----------------------------------------------|-------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|
| การดูแล<br>รักษา                                                                    | ลักษณะ<br>การใช้ | การทำตาม<br>หน้าที่ที่ถูก<br>กำหนด            | การรับอาสา<br>ท่านางอย่าง<br>เพื่อส่วนรวม | ไม่เอาของส่วนรวมมาเป็นของตน                                                                         | เปิดโอกาสให้<br>ผู้อื่นได้ใช้ของ<br>ส่วนรวม |
|                                                                                     |                  |                                               |                                           | ป้องไม่คิดนำกลังขยะส่วนรวมมาเป็นของตน<br>และยังนำเรื่องที่เพื่อนนำถังขยะส่วนรวมไป<br>เล่าให้เม่งฟัง |                                             |

จากการวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องหนูป่องเด็กดี พบว่ามี 1 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิถีที่ตนสามารถทำได้ ตัวชี้วัดที่ 3

### วิเคราะห์การเป็นตัวแบบในเรื่องหนูผนรู้หน้าที่

การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เงื่อนไขนาทีทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
- B หมายถึง พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
- C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
- C+ ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

ต้อย ขาว และป่อง ชวนกันไปจับปลาในบ่อปลาเล็ก ๆ ห้ายหมู่บ้าน เมื่อช่วยกันวิดน้ำจืดแห้งแล้ว เด็กทั้งสามคนก็ช่วยกันจับปลาในบ่อใส่ตะกร้าจนหมดและก็แบ่งปลา กัน ระหว่างเดินทางกลับบ้าน ต้อยสังเกตเห็นว่าเจ้าหน้าที่เทศบาลได้นำถังขยะไปใหม่มาวางไว้ในหมู่บ้านจำนวนหลายใบ ก็เลยคิดอย่างที่จะนำไปเก็บไว้ที่บ้าน จึงเอยปากชวนหัวกับป่อง

ต้อย : เราเอาถังขยะพวกนี้ไปไว้ที่บ้านกันมั้ย

ขาว : ดีเหมือนกันที่บ้านจะได้มีถังขยะใบใหม่

ป่อง : แต่ถังขยะพวกนี้ขายนำมาไว้ใช้เพื่อส่วนรวมเราไม่ควรนำเอกสารกลับไปใช้ที่บ้านนะ

#### มันผิดกฎหมาย

ต้อยและขาวไม่สนใจคำเตือนของป่อง นำถังขยะกลับไปบ้านคนละ 1 ใบ ส่วนป่องไม่คิดจะนำกลับไปบ้าน เพราะถังขยะพวกนี้เป็นของส่วนรวมนำมาตั้งไว้ให้คนในหมู่บ้านได้ใช้ เมื่อถึงบ้าน ป่องได้เล่าเรื่องที่เกิดขึ้น ทั้งหมดให้แม่ฟัง แม่ของป่องจึงไปเล่าเรื่องที่ต้อยและขาวเอาถังขยะกลับบ้านให้กับแม่ของเด็กห้องสองฟัง เด็กห้องสองจึงถูกลงโทษ และสำนึกผิด ส่วนทางด้านป่องเมื่อสูญเสียหนูทราบเรื่องก็ได้เดินทางมาที่บ้านป่อง และกล่าวชมเชยและยกย่องให้เป็นเด็กดีตัวอย่างของชุมชน เป็นบุคคลที่เด็กทุกคนควรเอาเป็นแบบอย่าง

A → B → C +

เจ้าหน้าที่เทศบาลนำถังขยะใบใหม่มาวางไว้ในหมู่บ้าน ทำให้ต้อย และขาว คิดจะนำถังขยะกลับไปไว้กัน จึงชวนป่อง

ป่องอธิบายว่าถังขยะพวกนี้เป็นของของส่วนรวมเราไม่ควรนำไปไว้เป็นของส่วนตัว ป่องจึงไม่นำถังขยะกลับบ้าน และนำเรื่องที่ต้อย และขาวนำถังขยะกลับบ้านไปบอกให้ผู้ใหญ่ทราบเรื่อง

ป่องได้รับคำชมจากผู้ใหญ่ที่ไม่คิดนำของส่วนรวมไปเป็นของตน

**หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม**  
**เรื่อง “เพื่อนใหม่”**

องค์ประกอบที่ 3 การเดารพิธีในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยไม่ยึดครองของส่วนรวมนั้นเป็นของตน ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น

ตัวชี้วัดที่ 6 แบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

อ่างกับเอกสารเป็นเพื่อนรักกัน เป็นทั้งสองคนสองฝ่ายสามารถเลื่อนชั้นไปอยู่ ป.2 ได้สำเร็จ วันนี้มีเพื่อนเข้ามาใหม่ 1 คนที่พึงย้ายมาจากโรงเรียนต่างจังหวัด ชื่อ “อิง” อ่างและเอกสารตื่นเต้นมากที่จะได้รู้จักเพื่อนใหม่ คนนี้ และก้าวสัก步คุณครูประจำชั้นว่าจะเป็นคนพาอีํงเดินชมโรงเรียนเอง เมื่อทั้งสามคนเดินมาถึงห้องคอมพิวเตอร์ก็พบว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ถูกใช้งานเต็มหมด แต่ได้เจออุ้มกับแอม ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมห้องนั้นเอง อีํงซึ่งมาจากต่างจังหวัดอย่างเล่นคอมพิวเตอร์มากจึง

เอยปากขออุ้มกับแอม

อิง : อุ้ม แอม เราชอบเล่นคอมพิวเตอร์บ้างได้ไหม เราอยากร่วมเล่นมากเลย

อุ้ม : ไม่ได้หรอกเรากำลังเล่นสนุก ๆ อยู่เลย รอไปก่อนเถอะ

เมื่อเอกสารได้ยินดังนั้นก็เดินเข้ามาหาอุ้ม

เอกสาร : อีํงเข้าพึงจะย้ายมาเรียน เราย่าจะต้อนรับเข้าดี หน่อยนะ แบ่งให้เข้าได้ใช้คอมพิวเตอร์บ้าง

อุ้ม : พากเรื่องยกมาช้าเอง ก็รอไปก่อนซิ เดียวเบื้องต้นจะเลิกเงงะแล้ว

เอกสาร : แต่ที่บ้านเรือกมีคอมพิวเตอร์ไม่ใช่เหรอ คอมพิวเตอร์นี้ก็เป็นของส่วนรวมเราน่าจะแบ่งให้ อีํงเข้าใช้บ้างนะ อุ้มนั้นนี่ไปสักพัก ก็คิดได้ว่า จริงอย่างที่เอกสาร จึงยอมให้อีํงได้เล่น และสอนให้อีํงได้ใช้คอมพิวเตอร์ด้วย

พอกลับถึงบ้านอีํงก็เล่าเรื่องราวด้วย ของการไปโรงเรียนวันแรกและก็ไม่ลืมที่จะเล่าถึงเพื่อนใหม่ให้พอกับแม่ฟัง เข้าวันรุ่งขึ้นพอกับแม่ของอีํงฟักคุกคักมาให้อุ้มกับเอกสารได้กินกัน คำตามท้ายหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

1. เอกทำอย่างไร เมื่ออุ้มกับแอมไม่ยอมแบ่งบัน หรือเปิดโอกาสให้อีํงได้ใช้คอมพิวเตอร์

2. เอกได้รับผลอย่างไรในการกระทำการรังนี้

**การวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องเพื่อนใหม่  
ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ**

|                                                                                     |                  |                                               |                                          |                                     |                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----------------------------------------------|------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| การหลักเลี่ยงการใช้<br>หรือการกระทำที่ทำให้<br>เกิดการชำรุดเสียหาย<br>ต่อของส่วนรวม |                  | การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วม<br>ในการดูแล |                                          | การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม     |                                                                                                                                                                                                   |
| การดูแล<br>รักษา                                                                    | ลักษณะ<br>การใช้ | การทำตาม<br>หน้าที่<br>ที่ถูกกำหนด            | การรับอาสา<br>ทำงานอย่าง<br>เพื่อส่วนรวม | ไม่เอาของ<br>ส่วนรวมมา<br>เป็นของตน | เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม                                                                                                                                                               |
|                                                                                     |                  |                                               |                                          |                                     | เมื่อเอกสารได้ยินดังนั้นก็พูดว่า อีงเข้าเพียงจะย้าย<br>มาเรียน เราจะจะต้อนรับเขาดี ๆ แบ่งให้เข้า<br>ใช้คอมพิวเตอร์บ้าง เอกพยาบาลอธิบาย<br>เหตุผลให้อุ้มกับแม้ม แบ่งปันของของส่วน<br>รวมให้อีกบ้าง |

จากการวิเคราะห์หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่องเพื่อนใหม่ พบวมี 1 องค์ประกอบ คือ  
องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้  
ตัวชี้วัดที่ 3

### วิเคราะห์การเป็นตัวแบบในเรื่องเพื่อนใหม่

การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เงื่อนไขนำที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
- B พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
- C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
- C+ ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

อ้างกับเอกสารเป็นเพื่อนรักกัน ปีนี้ทั้งสองคนสอบผ่านสามารถเลื่อนชั้นไปอยู่ ป.2 ได้สำเร็จ วันนี้มีเพื่อนเข้ามาใหม่ 1 คนที่พึ่งย้ายมาจากโรงเรียนต่างจังหวัด ชื่อ “อึ่ง” อ้างและเอกสารตื่นเต้นมากที่จะได้รู้จักเพื่อนใหม่ คนนี้และก็อาสาภัยบุญประจ้าชั้นว่าจะเป็นคนพาอึ่งเดินชุมโรงเรียนเอง เมื่อทั้งสามคนเดินมาถึงห้องคอมพิวเตอร์ก็พบว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ถูกใช้งานเต็มหมด แต่ได้เจอกับอุ้มกับแอม ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมห้องนั้นเอง ลึ้งชึ้นมาจากการต่าจังหวัดอย่างเล่นคอมพิวเตอร์มาก จึงเอ่ยปากขออุ้มกับแอม

อึ่ง : อุ้ม แอม เราขอเล่นคอมพิวเตอร์บ้างได้ไหม เราอยากรเล่นมากเลย

อุ้ม : ไม่ได้หรอกเรากำลังเล่นสนุก ๆ อยู่เลย รอไปก่อนเถอะ

เมื่อเอกสารได้ยินดังนั้นก็เดินเข้ามาหาอุ้ม

เอกสาร : อึ่งเข้าพึ่งจะย้ายมาเรียน เรา南่าจะต้อนรับเขาดี ๆ หน่อยนะ แบ่งให้เข้าได้ใช้คอมพิวเตอร์บ้าง

อุ้ม : พากเชือยกมาช้าเอง ก็รอไปก่อนซิ เดียวเนื้อก็จะเลิกเงงะและ

เอกสาร : แต่ที่บ้านเชือกมีคอมพิวเตอร์ไม่ใช่เหรอ คอมพิวเตอร์นี่ก็เป็นของส่วนรวมเรา南่าจะแบ่งให้ อึ่ง เข้าใช้บ้างนะ อุ้มนั่งนิ่งไปสักพัก ก็คิดได้ว่า จริงอย่างที่เอกสาร จึงยอมให้อึ่งได้เล่น และสอนให้อึ่งได้ใช้คอมพิวเตอร์ด้วย

พอกลับถึงบ้านอึ่งก็เล่าเรื่องราวด้วย ๆ ของการไปโรงเรียนวันแรกและก็ไม่ลืมที่จะเล่าถึงเพื่อนใหม่ ให้พ่อ กับแม่ฟัง เข้าวันรุ่งขึ้นพอกับแม่ของอึ่งก็ฝากรู้ก็ มาให้อุ้มกับเอกสารได้กินกัน

A → B → C +

อึ่งอยากใช้คอมพิวเตอร์ของโรงเรียนแต่คอมพิวเตอร์ไม่ว่าง และในห้องคอมพิวเตอร์อึ่งกับเอกสารได้พบอุ้มกับแอมใช้คอมพิวเตอร์อยู่

เอกสารจึงอธิบายให้อุ้มกับแอมรู้จักแบ่งปันสิ่งของของส่วนรวม

เอกสารได้รับรางวัลจากพ่อแม่ของอึ่ง

## การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะครั้งที่ 1 เรื่อง หนูแก้วผู้แสวงหา

| ผู้จัด | กิจกรรม                                                                                                                                                                                       | ระยะเวลา (นาที) | วัตถุประสงค์ของกิจกรรม                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ผู้จัด | 1. นักเรียนอ่านหนังสือเรียนเล่มเล็ก เรื่องวรรณกรรมที่มีตัวแบบให้นักเรียน ทุกคน                                                                                                                | 20              | เพื่อให้นักเรียนเห็นตัวแบบพอดีกับความจิตสำนึกในองค์ประกอบที่ 1. การหลีกเลี่ยงการใช้ชีวิต การทำให้ใจดี การช่วยเหลือเพื่อนร่วม ตัวชี้วัดที่ 1 การ阻止รักษา การกระทำที่ทำให้ใจดี การช่วยเหลือเพื่อนร่วม ตัวชี้วัดที่ 1 การ阻止รักษา                                                                                                                   |
|        | 2. เมื่อผู้จัดเรียนกันหนังสือเรียนเล่มเล็ก เรื่องวรรณกรรมที่มีตัวแบบจบแล้ว นักเรียน ตอบคําถามกํากันหนังสือเรียนเล่มเล็ก เซ้งวรรณกรรม                                                          | 10              | เพื่อครุยวิสอนว่าหนังสือเรียนคือการเรียนรู้ภาษาตัวแบบใหม่ของหนูแก้วผู้แสวงหาในองค์ประกอบที่ 1. การหลีกเลี่ยงการใช้ชีวิตและการจะทำที่ทำให้ใจดี การช่วยเหลือเพื่อนร่วม ตัวชี้วัดที่ 1 การ阻止รักษา คําถามจะเน้นพัฒนารูปแบบการทำแบบตัวแบบให้รับ คืออะไร เพื่อตอกย้ำในเรื่องของการแสดงพฤติกรรมที่ดีที่สุดของนักเรียนที่ต้องการแพร่扬ผลการอบรมนักเรียน |
|        | 3. ครุยสอนนักเรียนช่วงเย็นสรุปความคิดรวบยอด ในองค์ประกอบที่ 1. การหลีกเลี่ยง การใช้ชีวิตและการจะทำที่ทำให้ใจดี การช่วยเหลือเพื่อนร่วม ตัวชี้วัดที่ 1 การต่อสู้กับความไม่สงบ หุ่นแก้วผู้แสวงหา | 10              | เพื่อตอกย้ำในเรื่องของการแสดงพฤติกรรมที่ดีที่สุดของนักเรียนที่ต้องการแพร่扬ผลการอบรมนักเรียน                                                                                                                                                                                                                                                    |
|        | 4. ครุยให้นักเรียนร่วมนายสืบหนังสือเรียน เล่มเล็ก เซ้งวรรณกรรม เนื้อสัมภាន พฤติกรรมที่นักเรียนแสวงหาใน การใช้ชีวิต                                                                            | 10              | เพื่อให้นักเรียน “ตั้งใจ” ในการสกัดกั้นพญติติกรรัมจิตสาวาตระและตามที่นักเรียนได้เห็นจากการตัวแบบ ในองค์ประกอบที่ 1. การหลีกเลี่ยงการใช้ชีวิตและการจะทำที่ทำให้ใจดี การช่วยเหลือเพื่อนร่วม ตัวชี้วัดที่ 1 การ阻止รักษา                                                                                                                            |

ผู้จัดได้จัดกิจกรรมให้นักเรียนทำซึ่งแบบทดสอบต่างกันทั้งหมด 3 แบบ แต่ละแบบมีตัวชี้วัดที่ให้คะแนน ลักษณะ 23 ครั้ง

ที่ กม 1012/๓ ๔๐๖



9.90

บัณฑิตวิทยาลัย  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ  
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๓ เมษายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์มานะ เจริญชีพ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบวัดจิตสาธารณะ

เนื่องด้วย นายนันทวัฒน์ ชุนชี นิสิตคณะดับปริญญาโท วิชาเอกการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การใช้คัวแบบสัญลักษณ์ ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเด็กเชิงวรรณกรรม เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2" โดยมี อาจารย์วิลาสสักยานน์ ชัววัลลี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ด้วยวัลล์ เกษมเนตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทิป จินจิ เป็นคณะกรรมการคุณการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณี บัณฑิตวิทยาลัยขอเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบวัดจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบวัดจิตสาธารณะ ให้ นายนันทวัฒน์ ชุนชี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภารก์ ระหวานนท์)

กฤษฎีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคอมบีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-8096719

ที่ กม 1012/๓๔๐๗



รับที่ ..... ๓๖๐ ..... ๙๑  
วันที่ ..... ๔ 七月 ๔๖ .....  
บัณฑิตวิทยาลัย ..... ๙.๑๐๔  
เวลา ..... ๘๖๔๕  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ  
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๓ เมษายน ๒๕๔๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดประยูรวงศ์วาราษ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบวัดคิจสาธารณะ

เนื่องด้วย นายนันทวัฒน์ ชุนชี นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการวิจัยพุทธกรรมศาสตร์  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การใช้ตัวแบบสัญลักษณ์  
ผ่านสื่อหนังสือเรียนเดิมเล็กเชิงวรรณกรรม เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒"  
โดยมี อาจารย์วิสาสลักษณ์ ชัววัลลี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดكتอรัล เกย์มนเคน และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์  
ประทีป จินวงศ์ เป็นคณะกรรมการคุณการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณี บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ  
อาจารย์ปฤฒิรา คงสวัสดิ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบวัดคิจสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ  
แบบวัดคิจสาธารณะ ให้ นายนันทวัฒน์ ชุนชี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภารณ์ อะวานนท์)

กฤษศิริบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคอมบีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐๒-๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๖๑๘, ๕๗๓๑

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ มือถือ ๐๑-๘๐๙๖๗๑๙



## บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มกฯ โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ ๓๖๐๙

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายนันทวัฒน์ ชุนซี นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ในนักเรียนระดับชั้นปредเด็กปีที่ 2" โดยมี อาจารย์วิลาสลักษณ์ ชัชวาลี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัคคาวัลย์ เกษมเนตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป จันจี เนื่องจากกระบวนการคุนภารการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนใจ มีข้อเสนอแนะ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบวัดจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นปредเด็กปีที่ 2

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แบบวัดจิตสาธารณะ ให้ นายนันทวัฒน์ ชุนซี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภภารณ์ อะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย



ที่ กม 1012/๓๖๒๙

|                                                              |                             |                               |
|--------------------------------------------------------------|-----------------------------|-------------------------------|
| สำนักงานการประดุษศึกษา ๙๓                                    |                             |                               |
| เลขที่ ๔๔๖ ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ |                             |                               |
| โทรศัพท์ ๐๘๑-๐๔๕๒๓๔๖                                         |                             |                               |
| จดหมายเหตุ                                                   |                             |                               |
| <input type="checkbox"/> ก.                                  | <input type="checkbox"/> ก. | <input type="checkbox"/> ผ.   |
| <input type="checkbox"/> ต.                                  | <input type="checkbox"/> พ. | <input type="checkbox"/> ต.ส. |
| มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร                                     |                             |                               |

สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๓ เมษายน ๒๕๔๖

|                    |   |   |
|--------------------|---|---|
| มอ.ป.ร.            | / | / |
| ผอ./ผู้ช่วย        | / |   |
| ผบ.บก.             | / |   |
| ผบ.ฝ่าย            | / |   |
| ผู้ช่วยผู้อำนวยการ | / | / |

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการการประดุษศึกษากรุงเทพมหานคร

สังกัดส่วนมาก้าวข แบบวัดคิดศาสตร์

เนื่องด้วย นางนันทวัฒน์ ชูนชี นิติศรค์บุญประยูราໂໄກ วิชาเอกการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการทำปริญญาในพันธ์ เรื่อง "การใช้คัวแบบสัญลักษณ์ ค่าต่อหนังสือเรียนเดิมเลือกเชิงวรรณกรรม เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียนระดับชั้นประดุษศึกษาปีที่ ๒" โดยมี อาจารย์วิลาสลักษณ์ ชัชวาลย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลักษณ์ภาวดี เกษมนนรงค์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประพิป จินจิ่ง เป็นคณะกรรมการคุณการทำปริญญานิพันธ์ ในกรณี นิติศรค์ความจำเป็นต้องเก็บข้อมูล เพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นประดุษศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๖๐ คน โรงเรียนวัดประชร่วงกาฬส สองกัค สำนักงานการประดุษศึกษากรุงเทพมหานคร ตอบแบบวัดคิดศาสตร์แบบสำหรับนักเรียนชั้นประดุษศึกษาปีที่ ๒ ในระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม ๒๕๔๖

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางนันทวัฒน์ ชูนชี ได้เก็บข้อมูล ในการทำปริญญานิพันธ์ และขออนพระภูมิเป็นอย่างสูง ณ โอกาสเดียวกัน

ขอแสดงความนับถือ

*.....*

(รองศาสตราจารย์นักภารณ์ ॥๘๘๘๘๘๘)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐๒-๖๖๔-๑๐๐๐ ค่อ ๕๖๑๘, ๕๗๓๑

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัพท์ มือถือ ๐๑-๘๐๙๖๗๑๙

|                                                                                                                                                                                                             |                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| ลักษณะเอกสารประจำปี                                                                                                                                                                                         | 94             |
| เลขที่                                                                                                                                                                                                      | .....          |
| วันที่                                                                                                                                                                                                      | พ.ศ. ๒๕๔๙ ๕.๒๒ |
| <input type="checkbox"/> กก. <input type="checkbox"/> ก. <input type="checkbox"/> กค. <input type="checkbox"/> ก<br><input type="checkbox"/> ศส. <input type="checkbox"/> พด. <input type="checkbox"/> ศสบ. |                |
| หมายเหตุ                                                                                                                                                                                                    |                |

ที่ กม 1012/๓๖๗



มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๓ เมษายน ๒๕๔๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการการประ同胞ศึกษากรุงเทพมหานคร

สังกัดส่วนมาศวิช แบบวัดคิดสาระณะ

|          |                   |
|----------|-------------------|
| ผล.ปจ.   | .....             |
| .....    | /...../.....      |
| ผจ./ผศน. | ...../...../..... |
| ผศ.บก.   | ...../...../..... |
| ผศ.นภ.   | ...../...../..... |
| ผศ.นร.   | ...../...../..... |

เนื่องด้วย นายนันทวัฒน์ ชูนชี นิติศรีศักดิ์ปริญญาโท วิชาเอกการวิจัยพฤษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การใช้คัวแบบสัญลักษณ์ ค่าน้ำสื่อหนังสือเรียนและเล็กเชิงบรรยาย เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียนระดับชั้นประ同胞ศึกษาปีที่ 2" โดยมี อาจารย์วิสาลักษณ์ ชัววัลลี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลักษณ์คาวัลย์ เกยุนเภาตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประพิภ จินเจริญ เป็นคณะกรรมการคุณการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณี นิติศรีมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูล เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นประ同胞ศึกษาปีที่ 2 จำนวน 60 คน ไปรษณีย์แบบวัดคิดสาระณะสำหรับนักเรียน ชั้นประ同胞ศึกษาปีที่ 2 ในระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาไว้ นายนันทวัฒน์ ชูนชี ได้เก็บข้อมูล ในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภากรณ์ ระหวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ค่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติศรี โทรศัพท์ มือถือ 01-8096719



## บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายบริการการศึกษา ศป.กทม.

ที่ วันที่ ๔ เมษายน 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผอ.ป.กทม.

นายนันทวัฒน์ ชูนวี นิสิตปริญญาโท ม.ศรีนครินทร์กิจกรรม สาขาวิชาการวิจัยพุทธกรรมศาสตร์ ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การใช้ดัชนีแบบตัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียนระดับชั้นป.2" นิสิตต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัยนักเรียนชั้นป.2 จำนวน 60 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่โรงเรียนวัดหลับพลาซัย เดือนมิถุนายน – กรกฎาคม 2546 :

เห็นสมควรแจ้งโรงเรียนดังกล่าวให้ความอนุเคราะห์

เพื่อโปรดพิจารณา

(๑๒)

(นางอารีย์ บุญรอด)

เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ ๖

๐๑/๘๗  
๙๙/๘๗  
๑๙/๘๗

(นายต่อราษฎร์ นีองภัณฑ์)

ผู้อำนวยการการประดิษฐ์ศึกษาธุรกิจและการค้า



## บันทึกข้อความ

รั่ว่นราชการ ฝ่ายบริการการศึกษา ศป.กพม.

ที่

วันที่ ๔ เมษายน 2546

เรื่อง ข้อความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผอ.ป.กพม.

นายนันทวัฒน์ ชูนี้ นิติบุญญาโภ ม.ศรีนคินทร์วิชัย วิชาเอกการบริหารดูแลกระบวนการ  
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเรียนเล่นเลิกเชิงวรรณกรรมเพื่อพัฒนา  
จิตสาธารณะในนักเรียน ระดับชั้น ป.2 โดยขอให้นักเรียนชั้น ป.2 โรงเรียนวัดประยุรวงศาวาส  
ตอบแบบสอบถามการวัดคิดสาธารณะ เดือนมิถุนายน – กรกฎาคม 2546

เห็นสมควรแจ้งโรงเรียนดังกล่าวข้างต้น

ผู้ประชุม

(๑๙)

(นางอารีย์ บุญรอด)

เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ ๖

๐๗/๖๖๘

๗/๑๔-๕

(นายสำราญ เพื่อภัณฑ์)

ผู้อำนวยการการประดุษศึกษาธุรกิจทางนานาชาติ



ที่ ศธ 1104/ 2099

สำนักงานการประดิษฐ์ศึกษากรุงเทพมหานคร  
อาคาร 4 พญาไท ถนนศรีอยุธยา 10400

๔ เมษายน 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดคลับพลาซ่า

ถึงที่ส่งมาด้วย แบบวัดจิตสาธารณะ

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัยศรีนครินทร์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ผ่านสื่อหนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียนระดับชั้น ป.2” ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้น ป.2 จำนวน 60 คน โรงเรียนนี้ เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดจิตสาธารณะ ระหว่างเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม 2546

สำนักงานการประดิษฐ์ศึกษากรุงเทพมหานคร พิจารณาแล้ว เพื่อประโยชน์ทางด้าน การศึกษา ควรอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกตามที่เหมาะสม

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสำราญ เมืองทันย์)  
ผู้อำนวยการการประดิษฐ์ศึกษากรุงเทพมหานคร

ฝ่ายบริการการศึกษา

โทร. 0 2245 8391

โทรสาร 0 2245 9939



หนังสือเบอร์ที่ ๒๔๙๖  
วันที่ ๓๘๒ ๙๘  
วันที่ ๘ มีนาคม  
สำนักงานการประดิษฐ์ศึกษากรุงเทพมหานคร  
๑๗๗/๓๖๖  
อาคาร ๔ พญาไท ถนนศรีอยุธยา ๑๐๔๐

ที่ กช ๑๑๐๔/ ๒๑๐๐

๔ เมษายน ๒๕๔๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดประยุรวงศาลา

ถึงที่ส่งมาด้วย แบบวัดคิดสารณะ

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แจ้งว่า นายมันพัฒน์ อุนวี  
นิตติปริญญาโน วิชาเอกการวิจัยพัฒน์คิดสารณะ ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การใช้ตัวแบบสัญลักษณ์  
ผ่านต่อหนังสือเรียนเล่มเด็กเชิงวรรณกรรม เพื่อพัฒนาคิดสารณะในนักเรียน ระดับชั้น ป.๒"  
ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยจะขอให้นักเรียน ชั้น ป.๒ จำนวน ๖๐ คน  
ตอบแบบวัดคิดสารณะ เดือนมิถุนายน - กรกฎาคม ๒๕๔๖ ซึ่งนิสิตจะมาประสานงานด้วยตนเอง  
สำนักงานการประดิษฐ์ศึกษากรุงเทพมหานคร พิจารณาแล้ว เพื่อประโยชน์ทาง  
การศึกษาควรอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอัครวิช ไกอกันย์)  
ผู้อำนวยการการประดิษฐ์ศึกษากรุงเทพมหานคร

ฝ่ายบริการการศึกษา

โทร. ๐ ๒๒๔๕ ๘๓๙๑

โทรสาร ๐ ๒๒๔๕ ๙๙๓๙

65 หมู่ที่ 4 ตำบลหนองเมือง 99  
อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

22 มีนาคม 2546

เรื่อง อนุญาตให้ใช้เครื่องมือ "แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวาระนกรณ์" เพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์นันทวัฒน์ ชูนวี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวาระนกรณ์ จำนวน 10 เล่ม

ตามที่ข้าพเจ้านางพงษ์พิพิธ วนิล อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนบ้านลำนาด ตำบลทับทิพย์ กับ  
จำากอสังฆะ จังหวัดสุรินทร์ ได้รับหนังสือขออนุญาตใช้เครื่องมือ "แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวาระนกรณ์"  
เพื่อการวิจัย จาก นายนันทวัฒน์ ชูนวี นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกภาษาไทย พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์  
อาจารย์สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก จักษุวัฒน์ ภูริพันธุ์ ลงวันที่ 18 มีนาคม 2546  
ได้เลือกแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวาระนกรณ์ที่ข้าพเจ้าได้สร้างเครื่องมือขึ้น จำนวน 10 เล่ม เพื่อการวิจัย เรื่อง  
"การศึกษาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา การบวก การลบ ร้อยละ ปัจจุบันศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบเรียน  
เล่มเล็กเชิงวาระนกรณ์" ไปใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การใช้คัวแมมน้ำอยู่ลักษณะม่านหนังสือเรียน  
เชิงวาระนกรณ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในรายวิชานักศึกษาปีที่ 2" สำหรับกลุ่ม ควบคุณ  
เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยทางการศึกษา ดังนั้นข้าพเจ้าจึงอนุญาตให้ใช้แบบเรียนเล่มเล็กจำนวน 10 เล่ม  
ดังนี้

เล่มที่ 1 เรื่อง ส่องเกดอ

เล่มที่ 6 เรื่อง ป้าแจ้ว

เล่มที่ 2 เรื่อง จูกกับแกละ

เล่มที่ 7 เรื่อง มดดำกับมดแดง

เล่มที่ 3 เรื่อง ชุดใหม่ของหมูน้อย

เล่มที่ 8 เรื่อง เพื่อนของรัง

เล่มที่ 4 เรื่อง ลูกหนูไปเที่ยว

เล่มที่ 9 เรื่อง ของขวัญวันปีใหม่

เล่มที่ 5 เรื่อง หนูนิดกับเจ้าตูบ

เล่มที่ 10 เรื่อง ลูกเป็ดไม่ไปโรงเรียน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

(ลงชื่อ)

( นางพงษ์พิพิธ วนิล)

อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนบ้านลำนาด

โทร. 01-3901204

**แบบวัดจิตสำนารณ์**

**คำแนะนำ:** ให้นักเรียนฟังข้อความที่ครุอ่านในแต่ละข้อ และวิจารณ์แค่ละข้อความ ว่าในระยะเวลา 1 ภาคเรียนที่ผ่านมา นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างไร ในเมื่อ ละข้อความให้ตรงกับความคิดของนักเรียนในขณะนี้มากที่สุด ให้ทำเครื่องหมายภาษาที่  ลงในช่องสี่เหลี่ยมที่มีตัวเลือก 3 ตัวเดือก เพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ

ตอนที่ 1 : การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของ ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

| ข้อความ                                                                                                             | ตัวเลือก                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. เมื่อนักเรียนนำแก้วน้ำของห้องเรียนไปใช้แล้วนักเรียนได้ทำความสะอาดแก้วน้ำนั้นแล้ว วางไว้ที่เดิม                   | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| 2. เมื่อนักเรียนกำลังเดินออกจากห้องเรียนหลัง เดิกเรียน และพบว่าไฟภายในห้องยังไม่ได้ปิด นักเรียนจะรีบเดินไปปิดไฟนั้น | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| 3. เมื่อนักเรียนหยิบหนังสือในห้องสมุดมาอ่าน นักเรียนเปิดอ่านอย่างเบาๆ                                               | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| 4. เมื่อนักเรียนเป็นเวร์ทำความสะอาด นักเรียน ใช้ไม้กวาดทำความสะอาดพื้น steer แล้ว นักเรียนได้เก็บ ไม้กวาดไว้ที่เดิม | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| 5. เมื่อนักเรียนยืมหนังสือของห้องสมุดกลับ บ้าน นักเรียนได้ขัดเขียนข้อความค้างๆ ลงใน หนังสือนั้น                     | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |

| ข้อความ                                                                                                  | ตัวเดือก                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ๖. ขณะที่นักเรียนนั่งเรียน<br>นักเรียนจะโยกเก้าอี้                                                       | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| ๗. เมื่อนักเรียนเห็นแก้วน้ำดื่มของโรงเรียนที่<br>วางไว้ ดูไม่เป็นระเบียบ นักเรียนจะจัดให้เป็น<br>ระเบียบ | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| ๘. เมื่อนักเรียนนำถังขยะไปเททิ้ง นักเรียนได้<br>ทำความสะอาดก่อนนำมาวางไว้ในห้องเรียน                     | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| ๙. เมื่อนักเรียนทิ้งขยะลงถังในห้องเรียนแล้ว<br>นักเรียนจะปิดฝาถังให้สนิท                                 | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| ๑๐. นักเรียนนำแพลงตอนกระลานมาเล่นในเวลา<br>พักกลางวัน                                                    | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |

ตอนที่ 2 : การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของของส่วนรวมในวิถีที่คนสามารถทำได้

| ข้อความ                                                                                                                                  | ตัวเลือก                                                                                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. เมื่อคุณครอบหมาไปนักเรียนไปยกสมุดแบบฝึกหัด มาแจกให้เพื่อน นักเรียนจะรีบไปยกสมุดนั้นคือความเดื้อใจ                                     | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| 2. เมื่อคุณครอบหมาไปนักเรียนเป็นเวร์ทำความสะอาดห้องเรียน เมื่อถึงเวรของนักเรียน นักเรียนจะทำความสะอาดห้องเรียนตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| 3. ถ้านักเรียนได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนในการทำกิจกรรมของโรงเรียน นักเรียนจะตั้งใจทำอย่างเต็มความสามารถ                                    | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| 4. เมื่อเห็นว่าถังขยะในห้องเรียนเต็มแล้วนักเรียนจะนำไปที่                                                                                | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| 5. เมื่อถึงเวลาเรียนวิชาพลศึกษา นักเรียนจะอาสาเพื่อนำอุปกรณ์กีฬามาให้เพื่อน                                                              | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |

| ข้อความ                                                                                                   | ตัวเลือก                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 6. เมื่อคุณครูออกจากห้องเรียน นักเรียนจะรีบ<br>ลบกระดาษคำให้สะอาด                                         | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| 7. เมื่อนักเรียนเห็นเพื่อน ๆ กำลังช่วยกันเก็บ<br>ขยะบริเวณสนาม นักเรียนจะรีบเข้าไปช่วยเก็บ                | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| 8. เมื่อนักเรียนมีความจำเป็นต้องรีบกลับบ้าน<br>นักเรียนจะกลับบ้านทันทีที่ <u>ฯ</u> ที่เป็นเวร<br>ประจำวัน | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| 9. นักเรียนจะช่วยคุณครูจัดห้องเรียน ก่อนกลับ<br>บ้าน                                                      | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| 10. นักเรียนจะมาโรงเรียนสาย เมื่อมีหน้าที่ทำ<br>ความสะอาดห้องเรียน                                        | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |

ตอนที่ 3 : การเคารพสิทธิในการใช้ของของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม  
โดยไม่ยกครองของของส่วนรวมนั้นมาเป็นของตนเองตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของ  
บุคคลอื่นที่จะใช้ของของส่วนรวมนั้น

| ข้อความ                                                                                                                                       | ตัวเลือก                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. เมื่อนักเรียนนำคินสอสีของส่วนกลางไปประนัยตีรูปภาพเสร็จแล้ว นักเรียนจะนำกลับน้ำ芳ไว้ที่เดิม                                                  | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| 2. เมื่อนักเรียนเจอสิ่งของและพบว่าเป็นสิ่งของของโรงเรียน นักเรียนจะนำส่งคืนคุณครู                                                             | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| 3. นักเรียนยืมกรรไกรของห้องมาใช้แต่ไม่ได้ใช้ก่อน<br>นี้ นักเรียนจะให้เพื่อนใช้ก่อน                                                            | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| 4. เมื่อนักเรียนกำลังใช้โทรศัพท์สาธารณะภายในโรงเรียนอยู่และพบว่ามีเพื่อนนักเรียนมาคุยแผลกันให้ใช้โทรศัพท์ นักเรียนจะรีบหุดธูระให้เสร็จโดยเร็ว | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| 5. เมื่อนักเรียนยืมหนังสืออ่านนอกเวลาเรียนของห้องเรียนมาอ่านและอ่านเสร็จแล้วนักเรียนจะรีบนำกลับมาคืนที่เดิม                                   | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |

| ข้อความ                                                                                                                          | ตัวเลือก                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 6. เมื่อคุณครูนำน้ำแข็งให้นักเรียนดื่มนักเรียนจะเข้าແຕวเพื่อรับน้ำไปลิ้มอย่างมีระเบียบ                                           | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| 7. เมื่อถึงเวลาพักรับประทานอาหาร นักเรียนจะรีบวิ่งไปรับถาดอาหาร โดยไม่สนใจคนที่เข้าແຕวอยู่ก่อน                                   | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| 8. คุณครูแจกหนังสือสมุดนํ้าให้นักเรียนเพื่อใช้สมุดนํ้าในเย็นวันศุกร์ เมื่อสมุดนํ้าเสร็จแล้วนักเรียนจะคืนหนังสือสมุดนํ้าแก่คุณครู | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| 9. เมื่อนักเรียนอยากนำหนังสือนิทานในห้องสมุดกลับไปอ่านที่บ้าน นักเรียนจะขอรื้มจากคุณครู                                          | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |
| 10. ในวิชาจริยธรรม นักเรียนจะต้องไปเข้าห้องประชุม เมื่อพบว่าเพื่อนไม่มีที่นั่ง นักเรียนจะยืนให้เพื่อนนั่งด้วยความเคี้มใจ         | <input type="checkbox"/> ไม่เคยทำเลย<br><input type="checkbox"/> ทำบางครั้ง<br><input type="checkbox"/> ทำทุกครั้ง |

នរោតិយំដ្ឋីវិចិយ

### ประวัติย่อผู้วิจัย

|                                |                                                                   |
|--------------------------------|-------------------------------------------------------------------|
| ชื่อ                           | ว่าที่ร้อยตรีนันทวัฒน์ ชูนชี                                      |
| เกิด                           | วันที่ 19 เดือนกันยายน พุทธศักราช 2521                            |
| สถานที่เกิด                    | ตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร                              |
| สถานที่อยู่ปัจจุบัน            | 20/5 หมู่ที่ 5 ถนนเศรษฐกิจ 1 ตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร |
| ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน | อาจารย์                                                           |
| สถานที่ทำงานปัจจุบัน           | สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข จักรวรรดิ               |

### ประวัติการศึกษา

|           |                                                                                                     |
|-----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| พ.ศ. 2535 | มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนยอดอุปถัมภ์<br>อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม                                 |
| พ.ศ. 2538 | มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมสาธิตสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา<br>กรุงเทพมหานคร                         |
| พ.ศ. 2542 | ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์<br>สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร                  |
| พ.ศ. 2546 | วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์<br>มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร |

### ประวัติการทำงาน

|           |                                                                                                                |
|-----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| พ.ศ. 2542 | อาจารย์โรงเรียนวัดประยุรวงศาวาส เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร<br>วิทยากรคณิตศาสตร์logic ระดับประถมศึกษา              |
| พ.ศ. 2544 | สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ                                                                        |
| พ.ศ. 2545 | อาจารย์โรงเรียนวัดพลับพลาซัย เขตป้อมปราบศัตรุพ่าย<br>กรุงเทพมหานคร<br>อาจารย์แผนกวิชาคณิตศาสตร์ คณะศึกษาทั่วไป |